

Drammen kommunekasse

Årsberetning og regnskap 2021

Konsolidert regnskap 2021 for Drammen kommune

– et godt sted å leve

Drammen kommune

Årsberetning og regnskap 2021

Innhold

Årsberetning til Drammen kommunekasses regnskap 2021

Regnskapsoppstillinger 2021 Drammen kommunekasse

Regnskapsoppstillinger 2021 Drammen kommune konsolidert

Noteopplysninger

Spesifisert balanseregnskap Drammen kommunekasse per 31.12.2021

Drammen kommunekasse

Årsberetning til regnskap 2021

Rådmannen i Drammen
13. april 2022

Årsberetning til regnskap 2021

Innhold

Innledning	3
1. Finansielle handlingsregler	5
2. Driftsregnskapet	5
2.1 Økonomisk resultat for Drammen kommunekasse	5
2.2 Kommunens tjenesteområder	9
2.3 Økonomiske konsekvenser av COVID-19 pandemien	12
2.4 Sentrale inntekter	13
2.5 Finansielle poster	16
2.6 Sentrale utgifter	19
2.7 Årsoppgjørdisposisjoner	21
3. Investeringsregnskapet	24
3.1 Drammen kommunekasses investeringsregnskap	25
4. Balanseregnskapet	31
4.1 Likviditet	32
4.2 Langsiktig gjeld og utlån	34
4.3 Fondsreserver	36
5. Budsjettpremisser	39
5.1 Lønnsbudsjettet i skolene	39
5.2 Barnetall og bemanningsnormer i barnehagene	39
5.3 Antall barn med tiltak, plasseringer utenfor hjemmet mv. (barnevern)	40
5.4 Tilskudd til særlig ressurskrevende tjenester	41
5.5 Forutsetninger for lønnsbudsjettet i hjemmetjenesten	42
5.6 Ny bybru (investeringsprosjekt)	42
5.7 Flisebekken 2 (største investeringsprosjekt vann og avløp)	43
6. Diverse forhold	44
6.1 Kommunens internkontroll	44
6.2 Etikk og verdier mv.	44
6.3 Selvkostberegninger i 2021	45
6.4 Usikre forpliktelser	45
6.5 Likestilling og mangfold	46
7. Garantiforpliktelser	48

Innledning

Drammen kommunekasses årsregnskap 2021

Rådmannens årsberetning til Drammen kommunekasses regnskap for 2021 tar utgangspunkt i bestemmelsene i Kommunelovens § 14-7 og er ment å gi utfyllende informasjon til årsregnskapets talloppstillinger og noter.

Drammen kommunekasses regnskap for 2021 er avlagt i samsvar med bestemmelsene ny *Forskrift om økonomiplan, årsbudsjett, årsregnskap og årsberetning for kommuner og fylkeskommuner mv.*¹, gjeldende fra regnskapsåret 2020. I samsvar med forskriftens bestemmelser er regnskapet splittet i driftsregnskap og investeringsregnskap – jfr. forskriftens kapittel 2 om skillet mellom drift og investering, samt balanseregnskap – jfr. forskriftens kapittel 3. Driftsregnskapet omfatter alle utgifter og inntekter som vedrører den løpende drift, mens investeringsregnskapet omfatter alle investeringer og den finansiering som er knyttet til disse. Årsregnskapet er avsluttet i samsvar med de bestemmelser som følger av forskriftens kapittel 4.

Årsberetningen følger som en del av dokumentasjonen til kontrollutvalgets, formannskapet og kommunestyrets behandling av årsberetning og regnskap 2021 for Drammen kommunekasse. Kommunestyrets behandling av årsregnskapet skal etter kommunelovens bestemmelser skje innen 1. juli.

I tillegg til rådmannens årsberetning er det utarbeidet obligatoriske oversikter for drifts-, investerings- og balanseregnskapet samt noteopplysninger i henhold til forskriftens kapittel 5.

Konsolidert årsregnskap 2021

I tillegg fremgår det av kommunelovens § 14-6 første ledd bokstav d at det fra og med regnskapsåret 2020 utarbeides konsolidert regnskap som skal vise kommunen som én økonomisk enhet. Det konsoliderte årsregnskapet for Drammen kommune for 2021 omfatter følgende seks enheter:

1. Drammen kommunekasse
2. Drammen Eiendom KF
3. Drammensbadet KF
4. Hermanseneteret KF
5. Drammen kommunes lånefond
6. Drammen Havn – definert som interkommunalt samarbeid etter §27 i tidligere kommunelov

Forskriftens kapittel 10 angir nærmere retningslinjer for utarbeidelsen av det konsoliderte regnskapet, som skal utarbeides ved å slå sammen årsregnskapene til de enhetene som skal inngå i konsolideringen. Transaksjoner og mellomværendene mellom de enkelte enhetene skal ikke tas med. Årsregnskapet til kommunale foretak som fører regnskap etter regnskapsloven, er omarbeides etter kommunal forskrift før konsolideringen, så langt det har vært nødvendig etter god kommunal regnskapsskikk.

Det er utarbeidet obligatoriske regnskapsoppstillinger for det konsoliderte regnskapet i samsvar med forskriftens § 10-2.

---

¹ Fastsatt av Kommunal- og moderniseringsdepartementet 7. juni 2019 [Forskrift om økonomiplan, årsbudsjett, årsregnskap og årsberetning for kommuner og fylkeskommuner mv.](#)
Forskriften er fastsatt med hjemmel i lov 22. juni 2018 nr. 83 om kommuner og fylkeskommuner (kommuneloven) § 14-3, § 14-4, § 14-6, § 14-8, § 14-9 og § 31-4.

Det konsoliderte regnskapet for Drammen kommune i 2021 viser et netto driftsresultat på 313,2 millioner kroner, og er således 5,8 millioner kroner høyere enn kommunekassens driftsresultat. Dette indikerer at det ikke er store forskjeller mellom kommunekassen og konsolidert driftsregnskap. Det vil imidlertid være større forskjeller mellom konsolidert balanse og kommunekassens balanse, da både anleggsposter og gjeldsposter eksempelvis er vesentlig høyere for førstnevnte.

Konserntallene omtales ikke ytterligere i årsberetningen.

Drammen kommunes lånefond

Tidligere Drammen kommune har hatt eget lånefond siden regnskapsåret 2004. Ved etableringen av ny kommune ble det besluttet å videreføre ordningen med lånefond i nye Drammen kommune. Det fremgår av pkt. 7.1 i Drammen kommunes reglement for finans- og gjeldsforvaltning at alle låneopptak, med unntak av formidlingslån (startlån) i Husbanken, skal gjøres i regi av Lånefondet. Lånefondet er et budsjett- og regnskapsmessig mellomledd for kommunens innlån fra eksterne långivere og kommunens ulike virksomheter som låntakere, og er del av kommunen som rettssubjekt. Lånefondets oppgave er å forestå felles opptak og betjening av langsiktige lån på vegne av Drammen kommunekasse og de kommunale foretakene, dvs. de enheter som hører inn under Drammen kommune som juridisk enhet.

Det føres eget regnskap for Lånefondet. Årsbudsjett og årsregnskap utarbeides i henhold til budsjett- og regnskapsforskriftens § 1-1 bokstav d og kapittel 9. I samråd med Viken Kommunerevisjon IKS legges det opp til at årsregnskapet for Drammen kommunes lånefond behandles som egen sak i kommunestyret. Det er utarbeidet egen årsberetning for Lånefondets regnskap, og det er derfor kun gitt en kortfattet omtale av Lånefondet i kommunekassens årsberetning.

Kommunale foretak

De kommunale foretakene Drammen Eiendom KF, Drammensbadet KF og Hermansenteret KF har utarbeidet egne årsberetninger, og foretakenes regnskap for 2021 er derfor ikke omtalt i denne årsberetningen. Foretakenes årsberetninger følger som vedlegg til egne regnskapssaker som skal behandles av kommunestyret.

1. Finansielle handlingsregler

Kommunelovens § 14-2 stiller krav om at det skal utarbeides finansielle måltall for kommunes økonomiske utvikling. Finansielle handlingsregler for Drammen kommune er innarbeidet i pkt. 6 i vedtatt økonomireglementet:

1. Bærekraftig utvikling

a. Fondsreserve (disposisjonsfond) på minimum 3 prosent av kommunekassens brutto driftsinntekter

b. Rentesikringsfond som inngår i disposisjonsfondet som til enhver tid utgjør minimum 1 prosent av kommunens samlede lånegjeld, eksklusiv gjeld til Husbanken knyttet til ordningen med startlån.

2. Drammen kommune skal ha en egenfinansiering av investeringer i Drammen Eiendom KF og Drammen kommunekasse på minimum 15 prosent av ikke-rentable investeringer korrigert for tilskudd og merverdiavgift. Det forventes at dette måltallet justeres til minimum 20 prosent innen en 10 årsperiode.

3. Drammen kommune skal ha et eier-risikofond på minst 20 millioner kroner.

4. Det er også et uttalt mål at netto driftsresultat bør utgjøre minimum 1,75 prosent av brutto driftsinntekter.

Det framkommer av regnskapet for 2021 at Drammen kommune oppfyller samtlige av de vedtatte handlingsmålene. Som nærmere omtalt ovenfor tilsvarer kommunekassens netto driftsresultat på 307,4 millioner kroner 3,6 prosent av brutto driftsinntekter.

Som det fremgår av omtalen av balanseregnskapet er kravene i pkt. 1 og 3 til disposisjonsfond, rentesikringsfond og eier-risikofond oppfylt med god margin. I sum er disposisjonsfondet per utgangen av 2020 på 817,2 millioner kroner. Dette er nesten 366 millioner kroner mer enn de aktuelle handlingsmålenes reservekrav.

Det fremgår videre av omtalen av investeringsregnskapet at egenfinansieringsgraden for ikke-rentable investeringer var på 21,2 prosent i 2021, det vil si godt over minimumskravet på 15 prosent i budsjettreglementet.

egenfinansiering av investeringsutgiftene i 2021 er innenfor minimumskravet på 15 prosent.

2. Driftsregnskapet

2.1 Økonomisk resultat for Drammen kommunekasse

Drammen kommune gikk inn i 2021 med et stramt budsjett med begrenset økonomisk handlingsrom. Til tross for at det ble innarbeidet innsparingstiltak på 88,5 millioner kroner i programområdene viste kommunekassens budsjett et svakt netto driftsresultat på 33 millioner kroner, tilsvarende 0,4 prosent av brutto driftsinntekter. Forutsatt egenfinansiering av investeringene var i stor grad vedtatt finansiert ved bruk av disposisjonsfond.

Regnskapsåret 2021 har vært et spesielt år for kommunene. Pandemien har også dette året satt sitt preg på kommuneøkonomien i form av betydelige merutgifter og ekstra overføringer fra staten. Det var stor usikkerhet knyttet til utviklingen i norsk økonomi når statsbudsjettet for 2021 ble vedtatt høsten 2020. For

å sikre kommuneøkonomien vedtok derfor Stortinget en kraftig oppjustering av den kommunale skattøren for 2021. Ut over i året har dert vist seg at norsk økonomi har klart seg langt bedre gjennom pandemien enn fryktet. I kombinasjon med den økte skattøren har dette ført til en utvikling i kommunenes skatteinntekter for 2021 som er vesentlig bedre enn forventet.

Tabellen nedenfor viser hovedstørrelser i kommunekassens driftsregnskap 2021, sammenholdt med revidert budsjett.

Drammen kommunekasse – hovedstørrelser i regnskap 2021

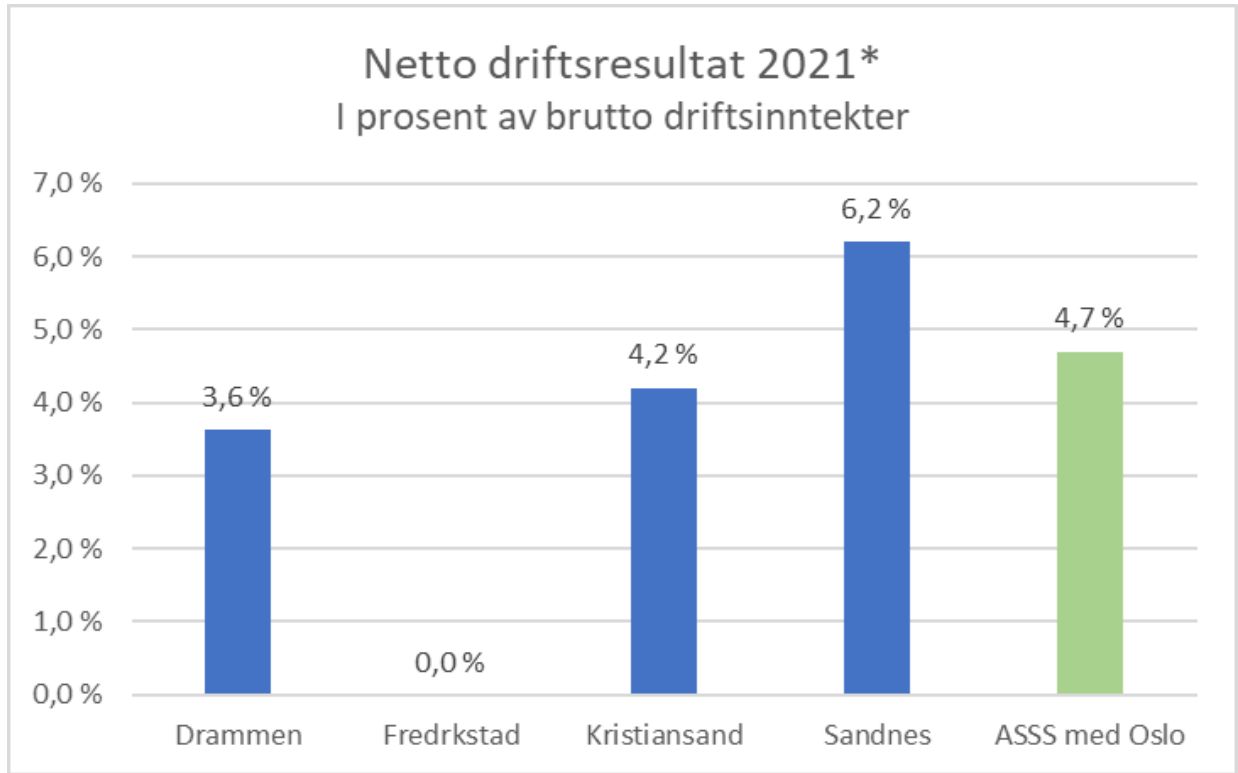
Beløp i 1000 kroner	Regnskap 2020	Regnskap 2021	Revidert budsjett 2021	Avvik 2021
Skatt og rammetilskudd	-5 925 151	-6 428 470	-6 231 660	196 810
Andre sentrale inntekter	-324 440	-280 853	-269 854	10 999
Sentrale utgifter – pensjon mv	570 432	713 673	741 634	27 960
Programområdenes rammer (før avsetninger mv.)	5 572 003	5 561 898	5 669 992	108 095
Finansielle poster	43 578	126 358	126 965	607
Netto driftsresultat	-63 578	-307 394	37 077	344 471
<i>Resultatgrad*</i>	<i>0,80 %</i>	<i>3,63 %</i>		
Årsoppgjørdisposisjoner				
Disponering tidligere års regnskapsresultat	-81 296			
Bruk disposisjonsfond	-143 540	-70 778	-70 778	0
Avsetning disposisjonsfond	144 770	279 195	1 700	-277 495
Bruk bunde fond	-46 555	-73 982	-59 796	14 186
Avsetning bundne fond	78 882	89 285	308	-88 977
Avsetning VA-fond		4 482	12 298	7 816
Overført til investeringsregnskapet (egenfinansiering)	111 316	79 191	79 191	0
Disponering av netto driftsresultat	63 578	307 394	-37 077	-344 471
Fremført til inndekning i senere års regnskap (merforbruk)	0	0	0	0
<i>*) Netto driftsresultat i prosent av sum driftsinntekter</i>				

Som det fremgår av tabellen er netto driftsresultatet før årsoppgjørdisposisjoner på 307,4 millioner kroner, mens revidert budsjett viser et negativt driftsresultat på 37,1 millioner kroner. Dette gir en resultatforbedring på 344,5 millioner kroner.

Figuren nedenfor viser netto driftsresultat i 2021 for utvalgte ASSS-kommuner samt gjennomsnitt for ASSS-kommunene. Til tross for et godt resultat for Drammen, var gjennomsnittresultatet for ASSS-kommunene 1,1 prosentpoeng høyere.

Netto driftsresultat i prosent av brutto driftsinntekter i 2021

+ - *) Omfatter kun regnskap for kommunekassen

Det gode driftsresultatet må først og fremst ses i forhold til store merinntektene fra skatt og rammetilskudd på 196,8 millioner kroner i forhold til revidert budsjett. Det nasjonale skatteanslaget for kommunene ble kraftig oppjustert både i revidert nasjonalbudsjett 2021 og ved fremleggelsen av statsbudsjett 2022. For Drammens del vedtok kommunestyret oppjustering av årets skatteanslag med til sammen 77 millioner kroner ved behandlingene av 1. og 2. tertialrapport. Til tross for dette viser årsregnskapet en merinntekt fra skatt på nesten 188 millioner kroner etter svært høy skatteinnngang i fjorårets siste måneder.

Andre forhold som bidrar til det gode driftsresultatet er:

- Merinntekter på 11 millioner kroner fra integreringstilskudd og tilskudd til enslige mindreårige flyktninger.
- Sentrale utgifter ble 28 millioner kroner lavere enn budsjett. Dette skyldes først og fremst for mye avsatt til lønnsreserve på grunn av feil i beregningsgrunnlaget. Også utgifter til husleie og renhold er lavere enn budsjettet, mens sentrale pensjonsposter viser merforbruk. I tillegg er rammebevilgningen til dekning av pandemiutgifter overtrukket med 13 millioner kroner.
- Mindreforbruk i programområdene på 108,1 millioner kroner før avsetninger mv. Etter at det korrigeres for avsetning av ubrukte øremerkede midler mv. viser programområdene et resultat på 27 millioner kroner.

I samsvar med § 4-1 i forskrift om årsregnskap mv. for kommuner og fylkeskommuner skal avsetning til og bruk av disposisjonsfond samt overføring fra drifts- til investeringsregnskapet regnskapsføres i samsvar med budsjetterte forutsetninger. I tillegg skal det føres avsetning til og bruk av bundne driftsfond knyttet til øremerkede bevilgninger mv. I kommunekassens driftsregnskap for 2021 innebærer dette følgende føringer:

- I samsvar med revidert årsbudsjett er det ført bruk av disposisjonsfond med 70,8 millioner kroner og avsetning med 1,7 millioner kroner.
- Det er overført 79,1 millioner kroner fra drifts- til investeringsregnskapet. Av dette er 68,8 millioner kroner vedtatt egenfinansiering ved kommunestyrets behandling av årsbudsjett 2021, mens det i tillegg er besluttet overføringer fra drifts- til investeringsregnskapet på 10,4 millioner kroner i programområdene (jf. pkt. 3.2.5 i kommunens økonomireglement).
- Det ført avsetninger til bundne driftsfond (ubrukte øremerkede midler mv.) med totalt 93,8 millioner kroner – herav 4,5 millioner kroner til selvkostfond vann, mens det er ført bruk av tidligere bundne avsetninger med 74 millioner kroner.

I samsvar med § 4-3 i forskrift om årsregnskap mv. for kommuner og fylkeskommuner skal driftsregnskapet gjøres opp med avsetning til disposisjonsfond før regnskapet avsluttes, selv om dette ikke er vedtatt i budsjettet, hvis driftsregnskapet ellers vil bli avsluttet med et mindreforbruk. Kommunekassens driftsregnskap for 2021 er i samsvar med denne bestemmelsen avsluttet med en avsetning til disposisjonsfond på 277,5 millioner kroner ut over budsjetterte forutsetninger.

Regnskapet viser etter årsoppgjørdisposisjoner en netto avsetning til disposisjonsfond på 208,4 millioner kroner i 2021. Per utgangen av 2021 utgjør etter dette kommunekassens disposisjonsfond 817,2 millioner kroner. Som det fremgår av omtalen av de finansielle handlingsreglene kravene i pkt. 1 og 3 til størrelsen på disposisjonsfond oppfylt med god margin.

Forhold av betydning for årsresultatet

Det er ikke foretatt beløpsmessige korreksjoner som har påvirket kommunekassens netto driftsresultat på 307,4 millioner kroner etter at regnskapet for 2021 ble avsluttet. Det påpekes imidlertid enkelte forhold som er oppdaget/avklart etter regnskapsavslutning. Disse forholdene utgjør en netto resultatforbedring i underkant av 0,5 millioner kroner:

- I det avlagte regnskapet for 2021 er det inntektsført 143,3 millioner kroner i tilskudd til ressurskrevende tjenester – fordelt som følger:

P04 Helse	0,7 millioner kroner
P05 Mennesker med nedsatt funksjonsevne	56,7 millioner kroner
P06 Hjemmetjenester og institusjon	64,2 millioner kroner
P07 Rus og psykisk helse	21,7 millioner kroner

Rapporteringsgrunnlaget for 2021 viser et krav mot staten på 143,1 millioner kroner – det vil si om lag 0,2 millioner kroner mindre enn regnskapsført. Mindreinntekten gjelder P06 Hjemmetjenester og institusjon.

- Det er i etterkant av regnskapsavslutningen oppdaget er par feil fra 2020-regnskapet som ikke har blitt rettet opp i 2021. Dette gjelder dobbelt inntektsføring av renteinntekter vedr. tilfluktsromfond fra tidligere Nedre Eiker og Svelvik kommuner med 130 000 kroner. I tillegg har det blitt en feil ved korreksjon i lønnsregnskapet i 2020 som ga for høy belastning med 800 000 kroner. Netto effekten av disse to forholdene er en resultatforbedring på 670 000 kroner som skulle vært ført i 2021-regnskapet.

I tillegg nevnes at det i forbindelse med årsoppgjøret for 2021 ble foretatt en rydding i balansen. Dette gjelder i stor grad balanseposter fra de tre tidligere kommunene som ble ført mot sentralt ansvar i kommunekassens driftsbudsjett. Postene det er ryddet i innebærer inntektsføring nesten 6,1 millioner kroner og utgiftsføring med nesten 4,8 millioner kroner mot det sentrale ansvaret. Dette ga en netto

resultatforbedring på om lag 1,3 millioner kroner i kommunekassens regnskap for 2021. Det vises til nærmere omtale og spesifikasjon i note 19 Vesentlige poster og transaksjoner.

Til sammen 3,3 millioner kroner i selvkost vann og avløp fra tidligere Svelvik kommune var feilaktig ført opp i balansen per utgangen av 2020, da disse beløpene skulle vært avregnet mot akkumulert fremførbar underdekning for vann- og avløpsområdet i nye Drammen. Dette var hensyntatt i selvkostoppstillingene for 2020, men var ikke korrigert i balansen. Beløpet på til sammen 3,3 millioner kroner er derfor inntektsført i kommunekassens driftsregnskap for 2021, men er holdt utenfor selvkostregnskapet for 2021.

2.2 Kommunens tjenesteområder

Det har vært en gjennomgående stram økonomistyring i programområdene i 2021. Regnskapet viser et samlet mindreforbruk for programområdene på 27 millioner kroner inkludert avsetning til og bruk av fond og overføringer til investeringsregnskapet. Før avsetninger mv. viser programområdene et mindreforbruk på 107,9 millioner kroner. I forhold til vurdering av programområdenes resultatoppnåelse legges imidlertid avvik etter avsetninger mv. til grunn, og det fokusres derfor i det etterfølgende på disse beløpene.

Merutgifter i forbindelse med pandemi beredskap og vaksinasjonsutgifter i 2021 utgjør henholdsvis 232 millioner kroner og 48,9 millioner kroner. I forbindelse med pandemisituasjonen og utfordringer innen enkelte programområder, har det vært gjennomført betydelige tilførsler til budsjetttrammene i forbindelse med 1. og 2. tertialrapportering og i forbindelse med årsavslutningen (3. tertial).

Tabellen nedenfor viser regnskap for programområdene i 2021 med resultat (avvik) før og etter avsetninger, bruk av fond og overføring til investeringsregnskapet sett i forhold til de fastsatte budsjetttrammene i revidert årsbudsjett.

Regnskapsstatus 2021 for programområdene

	Programområde (1000 kroner)	Regnskap 2021	Revidert budsjett 2021	Avvik	Avvik etter avsetninger mv.
P01	Skole	1 086 523	1 114 860	28 337	13 476
P02	Barnehage	832 586	839 265	6 679	4 983
P03	Forebyggende tjenester (inkl. barnevern)	356 019	370 897	14 878	5 424
P04	Helse	396 710	395 884	-826	-4 041
P05	Mennesker med nedsatt funksjonsevne	337 768	334 873	-2 895	-5 351
P06	Hjemmetjenester og institusjon	1 197 626	1 171 086	-26 540	-28 953
P07	Rus og psykisk helse	146 621	163 631	17 011	11 872
P08	Sosialtjeneste, etablering og bolig	384 762	404 314	19 552	1 832
P09	Kultur, fritid og idrett	283 404	300 416	17 011	-289
P10	Medvirkning og lokaldemokrati	2 730	4 115	1 385	633
P11	Utbygging og samferdsel	123 377	122 057	-1 320	-1 258
P12	Vann, avløp og renovasjon	-169 775	-165 189	4 586	164
P13	Arealplan, klima og miljø	47 850	52 988	5 138	6 095
P14	Ledelse, styring og administrasjon	341 050	360 271	19 221	16 744
P15	Samfunnssikkerhet	86 760	88 379	1 619	1 589
P16	Næringsutvikling	61 128	64 110	2 982	2 982
P18	Politisk styring	46 490	47 619	1 129	1 129
	Sum programområder 01-18	5 561 629	5 669 575	107 946	27 031

Den økonomiske situasjonen til programområdene er i hovedsak positiv. De fleste programområder er i balanse eller viser et mindreforbruk ved årets slutt. Dette samsvarer i hovedsak med resultater og prognoser som ble meldt i forbindelse med 1. og 2. tertialrapport. Enkelte programområder innen hovedutvalget for helse, sosial og omsorg, er imidlertid i en krevende økonomisk situasjon og viser et negativt avvik utover det som ble meldt i årsprognose i forbindelse med økonomirapporteringen per 2. tertial og per oktober.

Hovedutvalg for oppvekst og utdanning (P01 – P03)

Hovedutvalg for oppvekst og utdanning har i 2020 hatt størst mindreforbruk med til sammen 23,8 millioner kroner. Dette utgjør 1,0 prosent av hovedutvalgets budsjetttramme. Programområdene 01 Skole, 02 Barnehage og 03 Forebyggende tjenester viser mindreforbruk på henholdsvis 13,5, 5,0 og 5,4 millioner kroner.

P01 Skole viser et mindreforbruk på 13,5 millioner kroner. Programområdet fikk overført 12,7 millioner kroner i mindreforbruk fra 2020. Det utøves god og stram økonomistyring i skolene. Stram styring er nødvendig for å møte utfordringene i årene fremover på en god måte, hvor det forventes lavere elevtall og dermed også lavere budsjetttrammer. I lys av dette har virksomhetene bestrebet seg for å oppnå et overskudd som kan overføres til 2022.

P02 Barnehage viser et mindreforbruk på 5,0 millioner kroner. Programområdet ble i løpet av budsjettåret tilført 57,7 millioner kroner. Hoveddelen av disse midlene gikk med til å styrke spesialpedagogiske tjenester, til å finansiere moderasjonsordningene og høyere tilskudd til private barnehager.

P03 Forebyggende tjenester viser et mindreforbruk på 5,4 millioner kroner. Programområdet meldte i 2. tertial et mindreforbruk på 5,5 millioner kroner. Resultat samsvarer med prognose i 2. tertial. 100. Hovedårsaken til det positive resultatet er rekrutteringsutfordringer innen Helsefremmede tjenester 0-100. Ubesatte stillinger som skolehelsepsykeleiere ble lyst ut, men konkurransen kommunene imellom om denne kompetansen er stor. Prioritering av vaksinasjonsarbeidet har blant annet ført til økte ventelister i fysioterapitjenesten til barn og unge grunnet redusert kapasitet.

Hovedutvalg for helse, sosial og omsorg (P04 – P08)

Hovedutvalg for helse, sosial og omsorg har de største økonomiske utfordringene, og har samlet sett et merforbruk på om lag 24,6 millioner kroner. Dette utgjør 1,0 prosent av hovedutvalgets budsjetttramme. De økonomiske utfordringene har særlig vært knyttet til programområdene 04 Helse, 05 Mennesker med nedsatt funksjonsevne og 06 Institusjoner og hjemmetjenester. Programområder 07 Rus og psykisk helse og 08 Sosialtjeneste, etablering og bolig viser et noe større mindreforbruk enn årsprognosen som ble meldt i forbindelse med økonomirapporten per 2. tertial og per oktober.

P04 Helse viser et merforbruk på 4 millioner kroner. Programområdet har merforbruk på lønn og drift. Det er fortsatt store utfordringer med å få ansatt nok kvalifisert helsepersonell til Drammen helsehus og Drammen legevakt. For å opprettholde kvalitet i tjenesteleveransen er helsehuset og legevakten fortsatt avhengig av å leie inn kostbare sykepleiere fra bemanningsbyrå, samt bruk av overtid for å dekke den ordinære turnusen for sykepleiere og leger.

P05 Mennesker med nedsatt funksjonsevne viser et merforbruk på 5,3 millioner kroner. Hovedårsaken til merforbruket har vært økende antall tjenestemottakere, samt endringer i type utfordringer disse har. Dette har ført til økt behov for kjøp av eksterne tjenester.

P06 Hjemmetjenester og institusjon viser et merforbruk på 28,9 millioner kroner. Det har tatt lenger tid enn forutsatt å få resultater i samsvar med målene i prosjekt Balanse 2021. Merforbruket gjelder i hovedsak lønn, herunder overtid og vikarer, samt kjøp av eksterne tjenester.

P07 Rus og psykisk helse viser et mindreforbruk ve på 11,9 millioner kroner. Hovedårsaken er innsparinger knyttet til effektivisering av prosessene rundt håndtering av brukere med særlig ressurskrevende tjenester. I tillegg skyldes mindreforbruket reduserte kostnader til lønn og utskrivningsklare pasienter.

P08 Sosialtjeneste, etablering og bolig viser et mindreforbruk på 1,8 millioner kroner. NAV fikk styrket rammen med 10,0 millioner kroner for 2021. Til tross for styrkingen av sosialhjelpsbudsjettet endte denne posten med 25,2 millioner kroner i merforbruk. Samtidig mottok NAV betydelig mer i statlige refusjoner og sykelønnsrefusjoner enn budsjettet og hadde også mindreforbruk til Kvalifiseringsprogrammet (KVP) og lønn generelt. Innenfor virksomheten Ny start er det generelt mindreforbruk både hva gjelder lønn og drift som følge av vakanser og lavere aktivitet på grunn av pandemien.

Hovedutvalget for kultur, idrett og frivillighet (P9 – P10)

Hovedutvalgsområdet for kultur, idrett og frivillighet har et samlet mindreforbruk på 0,3 millioner kroner. Dette utgjør 0,1 prosent av hovedutvalgets ramme.

P09 Kultur, idrett og frivillighet viser et mindreforbruk på 0,3 millioner kroner. Mindreforbruket forklares med høyere kompensasjon for reguleringspremie pensjon til Drammen kirkelige fellesråd.

P10 Medvirkning og lokaldemokrati viser et mindreforbruk på 0,6 millioner kroner. Dette tilskrives besparelser på drift av nærutvalgene, da pandemien har lagt begrensninger på nærutvalgenes mulighet til aktivitet ute i kommunedelene.

Hovedutvalget for tekniske tjenester (P11 – P13)

Hovedutvalgsområdet for tekniske tjenester har et samlet mindreforbruk på 4,8 millioner kroner i 2021. *P12 Vann og avløp (selvkost)* holdes da utenfor beregningen. Mindreforbruket utgjør etter dette 2,8 prosent av hovedutvalgets budsjettamme.

P13 Arealplan, klima og miljø viser et mindreforbruk på 6,1 millioner kroner, og skyldes blant annet at det kun er halvårseffekt av nyopprettede stillinger innen klima og miljø, samt andre vakanser.

P11 Utbygging og samferdsel viser et merforbruk på 1,3 millioner kroner. Virksomhet samferdsel, vei og park hadde et merforbruk på 4 millioner kroner, mens virksomhet parkering hadde et mindreforbruk. Resultatet til virksomhet utbygging og infrastruktur var omtrent i balanse.

Merforbruket skyldes i hovedsak tidligere vedtatte kutt som ikke har latt seg realisere, i tillegg til noen engangsutgifter og omposteringer. Følgende økonomiplantiltak har er ikke realisert fullt ut: Redusert bruk av gatevarme med vedtatt innsparing 2 millioner kroner har hatt en innsparing på 0,7 millioner kroner. Årsaken er at store deler av gatevarmeanleggene er fellesanlegg med private gårdeiere og driften av gatevarmeanlegg er bundet opp i avtaler og dermed ikke mulig å stenge uten å bryte avtale. I tillegg har økte energipriser medført betydelig lavere innsparingsmulighet.

Formannskapet (P14-P18)

Formannskapets programområde har også hatt et betydelig mindreforbruk med til sammen 25 millioner kroner. Dette utgjør 4,5 prosent av Formannskapets budsjettamme.

P14 Ledelse, styring og administrasjon viser et mindreforbruk på 16,7 millioner kroner. Hovedårsaken er besparelser på lønn som følge av vakante stillinger. Vakansene skyldes effektivisering og dels utsatt rekruttering som følge av pandemien. Utsatt rekruttering er også brukt som strategi for å møte innsparingskrav i form av bemanningsreduksjon.

Det vises for øvrig til omtale av programområdenes økonomiske resultat i årsevalueringen for 2021 som etter planen behandles i kommunestyret i mai.

Rapportering i 2021

Det har i 2021 vært lagt opp til en noe lavere rapporteringsfrekvens for virksomhetene og programområdene enn i 2020. Virksomhetene har i 2021 vært pålagt å rapportere økonomisk status per utgangen av tertialene samt tre mellomliggende måneder (februar, juli og oktober) – til sammen seks rapporteringer i løpet av året. I 2020 var virksomhetene pålagt ti rapporteringer - alle årets måneder med unntak av januar og juni.

I samsvar med punkt 2.1 i kommunens økonomireglement har rådmannen lagt fram rapporter til behandling i kommunestyret per 1. og 2. tertial samt årsvaluering som legges fram til behandling i mai i år. I tillegg er det ipublisert offentlige økonomirapporter på kommunens hjemmeside for månedene februar, juli og oktober.

Tilbakeføring av mer-/mindreforbruk

Økonomireglementets pkt. 5.4 gir nærmere retningslinjer for tilbakeføring tilbakeføring av mer-/mindreforbruk. Som hovedregel skal mer-/mindreforbruk i driftsregnskapet godskrives eller belastes det enkelte programområde påfølgende budsjettår – forutsatt positivt netto driftsresultat i kommunekassen. Ved beregningen av beløp som skal tilbakeføres skal:

- Tilleggsbevilgninger i 1. og 2. tertialrapport som følge av varslet merforbruk holdes utenfor resultatgrunnlaget
- Det samme gjelder øremerkede bevilgninger
- Begrensning for fremføring: maks. 2 prosent av programområdets brutto driftsutgifter

Rådmannen vil legge fram forslag av tilbakeføring av mer-/mindreforbruk i forbindelse med 1. tertialrapport 2022. I denne forbindelse vil det også vurderes om programområde 06 Hjemmetjenester og institusjon som har en svært krevende budsjettsituasjon skal fritas for inndekning av merforbruket i 2021. Endelig beslutning gjøres av kommunestyret ved behandling av tertialrapporten.

2.3 Økonomiske konsekvenser av COVID-19 pandemien

Pandemien har også i 2021 hatt store økonomiske konsekvenser for Drammen kommune. For å sikre god oppfølging og oversikt er merutgifter og mindreinntekter knyttet til pandemien i størst mulig grad merket med eget prosjektnummer i regnskapet. Det er gjennom året foretatt økonomiske vurderinger for både for kommunen som helhet og for de enkelte programområdene.

Drammen kommunes merutgifter knyttet til pandemiberedskap og vaksinasjon i 2021 på programområdene utgjorde 280,9 millioner kroner, hvorav 232 millioner kroner knyttes til pandemiberedskap og 48,9 millioner kroner til vaksinasjon.

Kommunen har mottatt ekstra rammetilskudd fra staten på til sammen 244,5 millioner kroner til pandemiberedskap og vaksinasjon. Det innebærer en underdekning på 36,4 millioner kroner som ikke er finansiert av statlige midler. Basert på anslag om underfinansiering per 2.tertial ble det avsatt 12 millioner kroner til egenfinansiering.

Programområdene har i 1. og 2.tertial blitt kompensert for merutgifter til ordinær beredskap og vaksinasjon. Det har påløpt ytterligere merutgifter i 3. tertial og rådmannen har kompensert programområdene for dette i forbindelse med årsavslutningen for 2021, jfr. vedtak i 2. tertialrapport. Som følge av underfinansieringen er kompensasjonen til programområdene for utgifter til pandemiberedskap avkortet med 9,3 millioner kroner. Kompensasjonen for utgifter til vaksinasjoner er avkortet med 1,9 millioner kroner.

Programområdene er etter dette tilført totalt 269,7 millioner kroner i kompensasjon for økonomiske merbelastninger (økte utgifter og/eller reduserte inntekter) i 2021. Dette inkluderer kompensasjon for reduserte inntekter for Drammensbadet KF og Hermansenteret i Drammen KF. I forhold til avsatte midler på sentralt ansvar innebærer dette en underdekning på 13,2 millioner kroner etter at det er disponert 12 millioner kroner fra egne avsatte midler.

Tabellen under viser samlet merbelastning i programområdene i 2021, samt den kompensasjon som er tilført budsjetttrammen for det enkelte programområde. Tabellen viser også ekstraordinære inntekter på sentrale poster knyttet til pandemien.

Økonomiske virkninger av koronapandemien i 2021

Økonomiske effekter av pandemien 2021						
Tall i hele kroner	Korona beredskap 2021	Avkorting	SUM korona beredskap 2021	Vaksinasjon 2021	Avkorting	Sum Vaksinasjon 2021
P01 Skole	32 012 773	-3 757 339	28 255 434	428 976		428 976
P02 Barnehager	15 332 247	-1 799 546	13 532 701	0		0
P03 Forebyggende tjenester	391 291	-45 942	345 349	8 700 813		8 700 813
P04 Helse	67 559 219		67 559 219	18 648 395		18 648 395
P05 Mennesker med nedsatt funksjonsevne	4 164 724		4 164 724	810 795		810 795
P06 Institusjoner og hjemmetjenester	83 003 292		83 003 292	4 040 116		4 040 116
P07 Rus og psykisk helse	444 325	-52 150	392 175	6 610 970		6 610 970
P08 Sosialtjeneste, etablering og bolig	116 579	-13 683	102 896	2 522 978		2 522 978
P09 Kultur, fritid og idrett	8 136 267		8 136 267	4 421 043		4 421 043
P11 Utbygging og samferdsel	8 344 525		8 344 525	797 378		797 378
P13 Arealplan og miljø	1 300 000	-152 581	1 147 419	0		0
P14 Ledelse, styring og administrasjon	397 956	-397 956	0	1 867 236	-1 867 236	0
P15 Samfunnsikkerhet	0		0	58 880	-58 880	0
P16 Næringsutvikling	0		0	0		0
P18 Politisk styring (Teknisk infrastruktur i lokaler Mjøndalen)	389 394	-389 394	0	0		0
P19 - sentrale poster (renholdutgifter)	2 723 665	-2 723 665	0	0		0
Sum tjenesteområder	224 316 256	-9 332 256	214 984 000	48 907 580	-1 926 116	46 981 464
Drammensbadet KF - Tilskudd fra P09	7 500 000		7 500 000			0
Drammens scener - Tilskudd fra P09	0		0			0
Hermansentret KF - Tilskudd fra P06	246 000		246 000			0
Sum eierskap	7 746 000	0	7 746 000	0	0	0
Sum tjenesteområder og eierskap	232 062 256	-9 332 256	222 730 000	48 907 580	-1 926 116	46 981 464
Rammetilskudd - økt innbyggertilskudd	-102 100 000		-102 100 000	-33 763 000		-33 763 000
Rammetilskudd ekstra ordinære skjønnsmidler*	-96 000 000		-96 000 000	0		0
Økt rammetilskudd kontroll smittevern	-2 000 000		-2 000 000	0		0
Tilførsel vedtatt i 2. tertial (egne midler)	-12 000 000		-12 000 000	0		0
Rammetilskudd Covid - økt innbyggertilskudd	-9 750 000		-9 750 000	0		0
Rammetilskudd Covid valg	-880 000		-880 000	0		0
Sum sentrale poster og finansiering	-222 730 000	0	-222 730 000	-33 763 000	0	-33 763 000
Netto regnskap pandemien	9 332 256	-9 332 256	0	15 144 580	-1 926 116	13 218 464

I tillegg til utgifter og inntekter som er med i tabellen ovenfor har kommunen mottatt ekstra rammetilskudd for kompensasjonstiltak til lokalt næringsliv på 51,2 millioner kroner. Beløpet er i sin helhet utbetalt fra programområde 16 Næringsutvikling til bedrifter i Drammensområdet som delvis kompensasjon for omsetningssvikt som følge av pandemien.

2.4 Sentrale inntekter

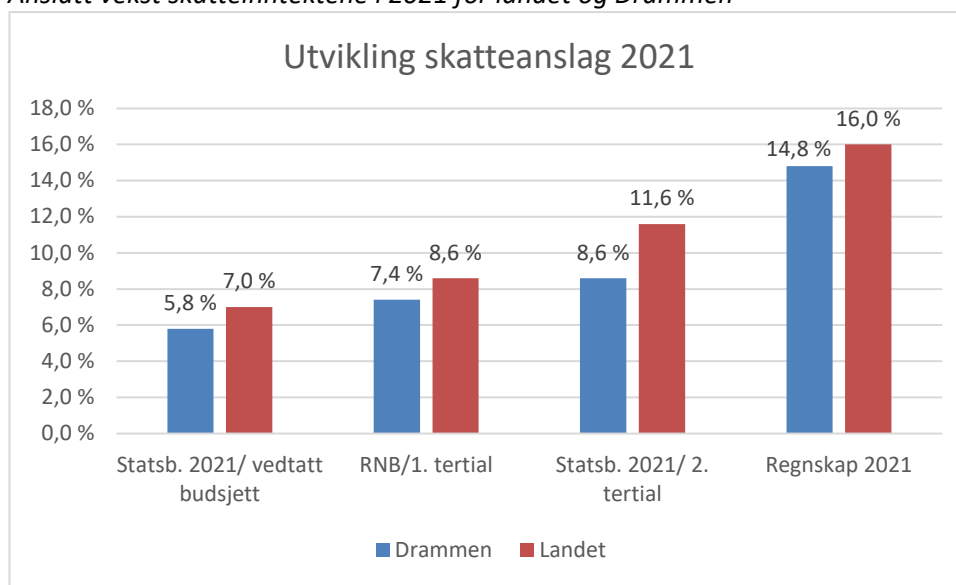
Skatt og rammetilskudd samt andre sentrale statstilskudd inntekter utgjorde 6 709,3 millioner kroner i 2021. Dette er 207,8 millioner kroner mer enn forutsatt i revidert årsbudsjett og en økning på 459,7 millioner kroner fra 2020. De sentrale inntektene utgjorde 75,8 prosent av kommunekassens brutto driftsinntekter i 2021.

Skatt fra inntekt og formue

Det var stor usikkerhet knyttet til utviklingen i norsk økonomi da statsbudsjettet for 2021 ble vedtatt høsten 2020. For å sikre kommuneøkonomien vedtok derfor Stortinget en kraftig oppjustering av den kommunale skattøren for 2021 (fra 11,0 til 12,15%). Ut over i året har det vist seg at norsk økonomi har

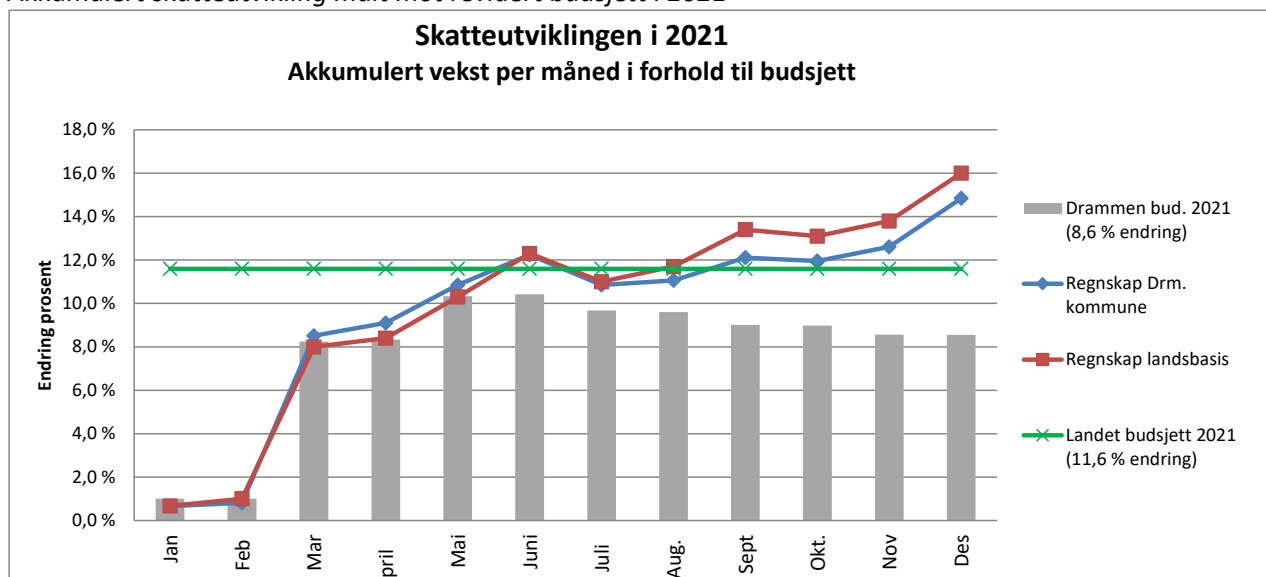
klart seg langt bedre gjennom pandemien enn fryktet. I kombinasjon med den økte skattøren har dette ført til en utvikling i kommunenes skatteinntekter for 2021 som er vesentlig bedre enn forventet. Det nasjonale skatteanslaget for kommunene ble kraftig oppjustert både i revidert nasjonalbudsjett 2021 og ved fremleggelsen av statsbudsjett 2022. For Drammens del vedtok kommunestyret oppjustering av årets skatteanslag med til sammen 81,2 millioner kroner ved behandlingene av 1. og 2. tertialrapport. Det gjøres oppmerksom på at oppjusteringen av det nasjonale skatteanslaget ved fremleggelsen av statsbudsjett 2022 til 11,6 prosent vekst ikke var kjent ved fremleggelsen av 2. tertialrapport. Utviklingen i skatteanslagene sammenholdt med endelig resultat for 2021 fremgår av figuren nedenfor.

Anslått vekst skatteinntektene i 2021 for landet og Drammen

Til tross for disse justeringene viser årsregnskapet en merinntekt fra skatt på 188 millioner kroner etter svært høy skatteinntang mot slutten av året. Rådmannen anslo i økonomirapporten for oktober en merinntekt fra skatt på 110 millioner kroner ut over anslaget i 2. tertialrapport. I november ble det tilbakeført betydelig beløp fra marginavsetningen for 2020. I tillegg ble foreløpig fordelingstall for skatteåret 2020 oppjustert, og disse to forholdene ga betydelige inntekter i tillegg til god løpende skatteinntang i november.

Akkumulert skatteutvikling målt mot revidert budsjett i 2021

Som det fremgår av figurene ovenfor endte Drammen kommune på en skattvekst på 14,8 prosent i 2021, mens skatteinntangen på landsbasis viste en vekst på 16 prosent. Som den siste figuren viser tok skatteveksten seg kraftig opp fra mars i fjor, etter at fordelingstallene ble tilpasset det oppjusterte skattøret.

Rammetilskudd

Drammen har i 2021 mottatt 2 996,1 millioner kroner i rammetilskudd. Dette er 8,9 millioner kroner mer enn revidert budsjett, og skyldes i hovedsak gunstigere inntektsutjevning enn forutsatt. Drammen hadde i 2021 skatteinntekt per innbygger på 92,7 prosent av landsgjennomsnittet og mottok nesten 118 millioner kroner i netto inntektsutjevning.

Budsjettert rammetilskudd er i løpet av året oppjustert med 139 millioner kroner – herav 135 millioner kroner i ekstraordinære midler til dekning av økte utgifter til pandemiberedskap og vaksinasjon. Det vises for øvrig til egen omtale av økonomiske konsekvenser av pandemien.

Inklusiv opprinnelig budsjetterte inntekter vedr. pandemien på 109,5 millioner kroner har Drammen kommune har mottatt totalt 244 ,5 millioner kroner i ekstraordinært rammetilskudd til pandemien i 2021.

Samlet ekstraordinært rammetilskudd 2021 vedr. pandemien

Tall i 1000 kroner	Koronaberedskap	Vaksinasjon
Rammetilskudd - økt innbyggertilskudd	-111 850	-33 763
Rammetilskudd ekstra ordinære skjønnsmidler	-96 000	
Økt rammetilskudd kontroll smittevern	-2 000	
Rammetilskudd Covid valg	-880	
Inntekter 2021 (covid-19)	-210 730	-33 763

Øvrige sentrale inntekter

Øvrige sentrale inntektsposter omfatter integreringstilskudd, særtilskudd for enslige mindreårige flyktninger og kompensasjonstilskudd fra Husbanken. I tillegg er eieruttaket fra Drammen Eiendom KF på 94,7 millioner kroner lagt inn her. Det vises til nærmere omtale under Eierstyring. I sum utgjør øvrige sentrale inntekter 280,6 millioner kroner i 2021, som er 11 millioner mer enn budsjettert.

Integreringstilskudd

Inntektene fra integreringstilskudd ble på 102 millioner kroner i 2021. Dette er 7,4 millioner kroner mer enn budsjettert. Tilskudd for år 2-5 viser merinntekt som i stor grad skyldes tilflytting av tilskuddsberettigede personer i løpet av året.

Mottatte inntekter inkluderer også 3,3 millioner kroner som er mottatt fra IMDi til dekning av merutgifter ved forlenget periode for gjennomføring av introduksjonsprogram og norskopplæring mv. som følge av pandemien. Det har ikke vært behov for å disponere disse midlene i 2021, og de er ved regnskapsavslutningen avsatt til bundet fond.

Tilskudd til enslige mindreårige flyktninger

Tilskuddet til enslige mindreårige flyktninger ble på 28,8 millioner kroner, og viser en merinntekt på 3,5 millioner kroner i forhold til revidert budsjett. Merinntekten skyldes blant annet tilflyttede personer det ikke var tatt høyde for i budsjettet.

Rentekompensasjon fra Husbanken

Kompensasjonstilskuddene fra Husbanken er inntektsført med 18,9 millioner kroner som er i samsvar med revidert budsjett.

Kompensasjon til lokalt næringsliv (covid-19)

Drammen kommune har mottatt 51,2 millioner kroner i ekstraordinære tilskudd fra staten til å kompensere lokalt næringsliv som har vært rammet av pandemien. Inntektene er i samsvar med revidert budsjett. Det er mottatt ytterligere tilskudd til dette formålet i år.

2.5 Finansielle poster

I Lånefondets budsjett ble det for 2021 lagt til grunn en gjennomsnittrente på den usikrede delen av låneporteføljen, basert på en gjennomsnittsprøgnose for hele året. Renteforutsetningen i budsjett 2021 er utarbeidet med utgangspunkt i Norges Banks renteprognose. For 2021 ble det forutsatt et gjennomsnitt for 3 måneders NIBOR på 0,37 prosent og et gjennomsnittlig marginpåslag på kommunens innlån på 50 basispunkter. Samlet 0,87 prosent.

Renten økte noe mer enn forventet høsten 2021. Norges Banke økte styringsrenten 2 ganger til 0,5% ved utgangen av året. Gjennomsnitt for 3 mnd. NIBOR ble på 0,47%. Lavest i juni med 0,19% og høyest i desember med en notering på 0,95 prosent.

Utviklingen i 3 måneders Nibor i 2021

Til tross for usikkerhet har finansmarkedene fungert bra. Det har i 2021 vært søkelys på å spre låneforfallene med tanke på å minimere kapitalrisikoen i porteføljen, samt time låneopptak og utnytte de gunstige vinduene som har bydd seg. Til tross for noe høyere rente enn budsjettet på slutten av året ble lånefondets renteutgifter i samsvar med budsjettet. Gjennomsnittlig rente på Lånefondets innlånsportefølje inklusive sikring var i 2021 på 1,57 prosent.

Renteutviklingen i 2021

Renter i lånefondet og i markedet	2021
Budsjettet flytende rente	0,87 %
Gj. snittlig rente i lånefondet	1,57 %
Gj. snittlig 3 måneder Nibor	0,47 %

Renteøkningen har imidlertid også gitt noe bedre avkastning på plassering av kommunens overskuddslikviditet og andre renteavhengige inntekter.

Lånefondets resultat for 2021

Lånefondet viser et overskudd på 8,3 millioner kroner, før overføring av budsjettet eieruttak til Kommunekassen. Eieruttaket er på 28,1 millioner kroner, noe som innebærer at lånefondet får et merforbruk i 2021 på 19,8 millioner kroner. Merforbruket skyldes at Lånefondet utilsiktet har nedbetalt 22,7 mer i avdrag på lån til eksterne långiveren enn det som er belastet de interne låntakerne. Dette vil bli utlignet i 2022.

Lånefondets budsjetterte avdragsutgifter var i 2021 på 389,2 millioner kroner. Det ble nedbetalt avdrag med samlet 429,5 millioner kroner. I henhold til ny kommunelov skal kommunen betale årlige avdrag på lån til investeringsformål som samlet skal være minst lik størrelsen på avskrivninger i regnskapsåret, justert for forholdet mellom størrelsen på lånegjelden og størrelsen på kommunens avskrivbare anleggsmidler. Minste tillatte avdrag er beregnet med utgangspunkt i Lånefondets lånegjeld, og totale avskrivninger og avskrivbare anleggsmidler for Drammen kommunen som juridisk enhet (kommunekassen og kommunale foretak). Det er i 2021 beregnet at minimumsavdraget skal være på 406,8 millioner kroner. Noe som er videre belastet de interne låntakerne. Størrelsen på minimumsavdraget gir en beregnet nedbetaling av Lånefondets gjeld over ca. 22 år.

Lånefondets renteinntekter fra utlån ble 173,5 millioner kroner i 2021. Dette er 3,6 millioner kroner lavere enn opprinnelig budsjettet, og skyldes noe mindre utlån enn budsjettet.

Lånefondets internrente for utlån til kommunekassen og de kommunale foretakene er for 2021 fastsatt til 2,0 prosent. Med en gjennomsnittlig innlånsrente på 1,57 prosent generer dette et kontantoverskudd i Lånefondet.

Lånefondet har i tillegg hatt innestående beløp på konto som har gitt andre renteinntekter på 6,4 millioner kroner.

Lånefondets avdragsinntekter var i 2020 om lag 4 millioner kroner lavere enn budsjettet, hovedsakelig som følge av at det i opprinnelig budsjett er forutsatt en noe raskere tilbakebetaling av lånegjelden og derigjennom også en noe høyere avdragsinnbetaling fra kommunekassen.

Dette var knyttet opp til at Lånefondets nettoresultat ble antatt å bli totalt 2,9 millioner kroner bedre enn forutsatt som følge av reduserte innlånsrenter. Samtidig ble kommunekassens finansinntekter fra bankinnskudd og plasseringer oppjustert med ca. 3 millioner kroner som følge av lavere innskuddsrente.

Hovedstørrelsene i Lånefondets resultatregnskap framgår av tabellen nedenfor.

Lånefondets resultatregnskap for 2021

	Regnskap 2021	Revidert budsjett 2021	Avvik
Lånefond renteinntekter	- 173 508 679	- 177 100 000	3 591 321
Lånefondets renteinntekter (øvrige)	- 6 438 849	-	6 438 849
Lånefond avdragsinntekter	- 406 789 864	- 389 300 000	17 489 864
Sum inntekter	- 586 737 392	- 566 400 000	- 20 337 392
Lånefond låneomkostninger	374 185	-	374 185
Lånefond renteutgifter	148 527 105	148 950 000	422 895
Lånefond avdragsutgifter	429 487 257	389 300 000	40 187 257
Sum utgifter	578 388 547	538 250 000	40 138 547
Resultat	- 8 348 846	- 28 150 000	19 801 154
Overføring til Kommuneassen (eieruttak)	28 146 171	28 150 000	- 3 829
Merforbruk/underdekning i Lånefondet	19 797 326	-	19 797 326

Lånefondets regnskap for 2021 er nærmere omtalt i egen årsberetning.

Kommunekassens finansregnskap i 2021

Kommunekassens netto finansutgifter er i 2021 samlet sett i samsvar med revidert budsjettet. Renteinntektene er 22,1 millioner kroner høyere enn budsjett, noe som skyldes både god likviditet og noe høyere rentesats på innskudd, og høyere rentesats på startlån og andre utlån. På den annen side er utgiftene økt tilsvarende. Avdragsutgiftene til kommunekassen 16,3 millioner høyere enn budsjett. Noe som skyldes krav til minimumsavdrag. Samtidig som renteutgiftene er 5,4 millioner kroner høyere enn budsjett som følge av tidligere omtalte renteøkning.

Drammen kommunekasse – finansielle poster 2021

	Regnskap 2021	Rev. Budsj. 2021	Avvik 2021
Renteinntekter	- 67 531 622	- 45 393 572	- 22 138 050
Avdragsutgifter	241 782 270	225 462 243	16 320 027
Renteutgifter	108 959 484	103 542 110	5 417 374
Kontantresultat i lånefondet	- 28 146 171	- 28 146 171	-
Utbytte	- 128 706 220	- 128 500 000	206 220
SUM	126 357 742	126 964 610	- 606 868

Utbytte fra aksjeselskaper mv.

Drammen kommune mottok 119,3 millioner kroner i utbytte fra aksjeselskaper i 2021. Dette er tilnærmet i samsvar med revidert budsjett, men er 22,7 millioner kroner mer enn forutsatt i opprinnelig budsjett. Beløpet er likevel om lag 14 millioner kroner lavere enn mottatt utbytte i 2020. I tillegg er det mottatt 9,4 millioner kroner i utdeling fra Renovasjonsselskapet for Drammensregionen IKS sitt oppsamlede overskudd fra innsamling av næringsavfall.

Utbytte mv. i 2020 og 2021

Tusen kroner	Regnskap 2020	Regnskap 2021	Revidert budsjett 2021	Avvik budsjett
Glitre Energi AS	-94 537	-65 802	-65 800	2
Glitre Energinett Holding AS	-5 910	-5 070	-4 800	270
Vardar AS	-15 648	-7 824	-7 800	24
Lindum AS	-15 300	-23 650	-23 650	0
Drammen Kommune Eiendomsutvikling AS	-2 000	-15 000	-15 000	0
Drammen Kino AS	0	0	0	0
D-Park AS	0	-2 000	-2 000	0
Sum utbytte	-133 395	-119 346	-119 050	296
Renovasjonselsk. i Drammensregionen IKS	0	-9 420	-9 420	0
Sum utbytte og eieruttak (utdeling)	-133 395	-128 766	-128 470	296

I tillegg til mottatt utbytte har kommunekassen mottatt 94,7 millioner kroner i eieruttak fra Drammen Eiendom KF. Dette inngår under sentrale inntekter.

2.6 Sentrale utgifter

Sentrale utgifter viser et mindreforbruk på 28 millioner kroner i 2021. Mindreforbruket kan først og fremst knyttes til for mye avsatt til lønnsreserve og lavere utgifter enn forutsatt til husleie og renhold. På den annen side viser sentrale pensjonsposter et mindreforbruk samtidig som avsetningen til dekning av merutgifter knyttet til pandemien er overtrukket. Sistnevnte er nærmere omtalt i pkt.2.3 om økonomiske virkinger av pandemien i 2021.

Lønnsreserve

Årets lønnsreserve ble ved behandlingen av 1. tertialrapport oppjustert med 20 millioner kroner basert på antatt økning av lønnsveksten fra 2,2 til 2,7 prosent. I tillegg vedtok kommunestyret ved behandlingen av 1. tertialrapport å tilføre lønnsreserven ytterligere 5 millioner kroner til lønnsharmonisering i etterkant av kommunesammenslåingen. Lønnsreserven utgjorde etter dette 110,3 millioner kroner.

De lokale forhandlingene i lønnsoppgjørene for 2021 ble først avsluttet i slutten av oktober. Det har således tatt tid å få oversikt over virkningene av årets oppgjør. Allerede ved utarbeidelsen av handlings- og økonomiplan 2022-2025 fastslo imidlertid rådmannen at lønnsreserven for 2021 var for beregnet for høyt, og beløpet som ble videreført til 2022 ble nedjustert med 14 millioner kroner. Etter at alle lønnsoppgjør var avsluttet viste det seg at besparelsen ble vesentlig høyere enn dette, og lønnsreserven står ved årsslutt til rest med nesten 33 millioner kroner. Ved behandlingen av justert handlings- og økonomiplan for 2022-2025 ble derfor videreført beløp til 2022 fra lønnsreserven for 2021 nedjustert med ytterligere 15 millioner kroner.

Årsaken til det store mindreforbruket er for høyt beregningsgrunnlag, blant annet at det ikke var tatt hensyn til mat programområdenes pensjonsutgifter i 2020 var basert på vesentlig høyere satser enn for 2021.

Husleie og renhold

Sentrale poster for husleie og kjøp av renholdstjenester fra Drammen Eiendom KF viser en samlet mindreutgift på 11,5 millioner kroner. Husleier viser en mindreutgift på 13,6 millioner kroner. Dette

skyldes i stor grad forsinket iverksettelse av nye/endrede leieforhold i forhold til budsjettforutsetningen. Utgifter til kjøp av renholdstjenester viser et merforbruk på 2,1 millioner kroner. Dette må ses i sammenheng med ekstraordinære renholdsutgifter i 2021 som følge av pandemien. Disse merutgiftene ble ikke kompensert.

Sentrale pensjonsposter

Sentrale pensjonsposter viser en samlet merutgift på 6,3 millioner kroner. Til tross for betydelige budsjettjusteringer i løpet av året er det forholdsvis store avvik på enkelte av de sentrale pensjonspostene. Høyere lønnsvekst enn opprinnelig lagt til grunn samt Stortingets vedtak om nye retningslinjer for regulering av alderspensjoner mv. inkl. etterkompensasjon for 2020 er mye av forklaringen på dette.

Status sentrale pensjonsposter i 2021

Beløp i 1000	Oppr. budsjett 2021	Regnskap 2021	Revidert budsjett 2021	Avvik 2021
Reguleringspremie mv. pensjon	120 805	322 635	283 505	-39 130
Premieavvik	-122 802	-282 033	-238 202	43 831
Amortisering av tidligere premieavvik	172 232	171 497	172 232	735
Tilskudd/kontingent pensjon	1 600	2 242	1 600	-642
Bruk av premiefond	-63 129	-102 012	-113 129	-11 117
Sum sentrale pensjonsposter	108 706	112 330	106 006	-6 324

Reguleringspremie

Høyere lønnstillegg og Stortingets vedtak om regulering av pensjoner gitt en betydelig høyere reguleringspremie enn opprinnelig forutsatt i 2021. Det var i opprinnelig budsjett lagt til grunn en samlet reguleringspremie på 120,8 millioner kroner. Denne ble ved behandlingen av 1. og 2. tertialrapport oppjustert til 273,5 millioner kroner. Faktisk reguleringspremie ble på hele 322,5 millioner kroner, blant annet som følge av at Stortinget i løpet av høsten 2021 vedtok ytterligere justeringer i alderspensjoner mv. Reguleringspremien viser etter dette en merutgift på 39,1 millioner kroner.

Premieavvik

Årets premieavvik – forskjellen mellom betalt premie og beregnet netto pensjonskostnad i 2021 – ble i opprinnelig budsjett 2021 anslått til 122,8 millioner kroner. Som følge av betydelig økning i anslått reguleringspremie ble også premieavviket oppjustert til 238,2 millioner kroner ved behandlingen av 1. tertialrapport. Faktisk premieavvik ble på hele 282,0 millioner kroner som er kreditert («inntektsført») i regnskapet for 2021. Dette er 43,8 millioner kroner mer enn budsjettet, og må ses i sammenheng med merutgiften til reguleringspremie.

Akkumulert premieavvik per utgangen av 2021 utgjør etter dette 720,1 millioner kroner. Dette er høyere enn lagt til grunn i handlings- og økonomiplan 2022-2025, og vil gi om lag 6 millioner kroner i høyere amortiseringskostnad i 2022.

Amortisering av tidligere års premieavvik

Tidligere års premieavvik amortiseres siden 2014 over en periode på sju år. Budsjettet amortiseringskostnad i 2021 var på 172,2 millioner kroner. Som følge av noe lavere akkumulert premieavvik enn lagt til grunn ved utarbeidelsen av økonomiplan 2021-2024 ble amortiseringskostnaden 0,7 millioner kroner lavere enn budsjettet.

Bruk av premiefond

Ved behandlingen av 1. tertialrapport ble det lagt opp til å øke bruk av premiefond (inntekt) i Drammen kommunale pensjonskasse (DKP) fra 60 til 100 millioner kroner. I tillegg ble det ved behandlingen av 2. tertialrapport vedtatt å øke bruk av premiefond i KLP med 10 millioner kroner – til 13,1 millioner kroner. Det viste seg imidlertid at denne beslutningen ble fattet for sent til at økt bruk av premiefond kunne motregnes mot premiebetalingen i 2021. Rådmannen vil derfor foreslå at bruk av KLPs premiefond i 2022 kan økes tilsvarende. Samlet bruk av premiefond er etter dette 11,1 millioner kroner lavere enn budsjettet for 2021. I regnskapet for 2021 er lavere bruk av premiefond resultatmessig nøytralisert gjennom høyere premieavvik.

Reserveavsetning pensjon

Reserveavsetning til pensjon var i utgangspunktet budsjettet med 10 millioner kroner til å finansiere avregning for AFP 62-64 år. På grunn av endret faktureringspraksis i DKP høsten 2021 er underdekningen på løpende innbetaling til AFP 62-64 ført sammen med reguleringspremien for 2021. Reserveavsetningen er derfor udisponert, men må ses i sammenheng med merutgiften til reguleringspremie mv.

Diverse fellesutgifter (netto)

Under sentrale utgifter føres også utgifter og inntekter som det er vanskelig å plassere innenfor de ordinære programområdene. For 2021 viser disse postene en netto merinntekt på 4,7 millioner kroner. Dette er 3 millioner kroner bedre enn budsjettet. De viktigste forholdene er omtalt nedenfor:

- **Netto merinntekter ved salg av gjeldsbrevkraft**
En gammel avtale fra tidligere Nedre Eiker kommune gir rett til gjeldsbrevkraft fra Raufoss og Mykstufoss kraftstasjoner. Kraften kjøpes til produksjonspris og selges tilbake til Glitre Energi AS og Vardar AS til markedspris. Det ble i opprinnelig budsjett for 2021 lagt til grunn et nullresultat fra ordningen, tilsvarende resultatet i 2020. Høye kraftpriser i 2021 har imidlertid gitt overskudd på ordningen og budsjettet ble ved behandlingen av 2. tertialrapport oppjustert til et overskudd på 2,7 millioner kroner. Årsresultatet for ordningen viser et resultat 5,2 millioner kroner etter at beregnet skattekostnad på nesten 1,5 millioner kroner er hensyntatt.
- **Bygningsmessige utgifter knyttet til rådhusene i tidligere Nedre Eiker og Svelvik**
Utgifter til strøm, fjernvarme og andre bygningsrelaterte utgifter vedr. de tidligere rådhusene i Nedre Eiker og Svelvik er belastet med 0,7 millioner kroner. Dette er om lag 0,4 millioner kroner mindre enn budsjettet.
- **Rydding i forbindelse med årsoppgjøret**
I forbindelse med årsoppgjøret for 2021 er det ryddet i gamle balanseposter fra de tre tidligere kommunene. Postene det er ryddet i innebærer inntektsføring nesten 6,1 millioner kroner og utgiftsføring med nesten 4,8 millioner kroner mot det sentrale ansvaret. Dette ga en netto resultatforbedring på om lag 1,3 millioner kroner i kommunekassens regnskap for 2021. Det vises til nærmere omtale og spesifisering i note 19 Vesentlige poster og transaksjoner.

2.7 Årsoppgjørdisposisjoner

Som nevnt tidligere har Drammen kommunekasse et netto driftsoverskudd på 307,4 millioner kroner i 2021. Tabellen nedenfor viser disponering av netto driftsresultat.

Drammen kommunekasse – disponering av netto driftsresultat 2021

Beløp i 1000	Revidert		Avvik 2021
	Regnskap 2021	budsjett 2021	
Netto driftsresultat (overskudd (-)/underskudd (+))*	-307 394	37 077	344 471
Årsoppgjørdisposisjoner			
Bruk av disposisjonsfond	-70 778	-70 778	0
Avsetning disposisjonsfond	279 195	1 700	-277 495
Avsetning bundene fond	89 285	308	-88 977
Bruk av bundene fond	-73 982	-59 796	14 186
Avsetning bundne fond (VA fond)	4 482	12 298	7 816
Sum avsetninger	228 203	-116 268	-344 471
Overføring til investeringsregnskapet	79 191	79 191	0
Fremført til inndekning i senere års regnskap (merforbruk)	0	0	0

Disposisjonsfond - bruk og avsetninger

Kommunekassen hadde per inngangen til 2021 et disposisjonsfond på 608,8 millioner kroner. I samsvar med vedtatte forutsetninger i opprinnelig budsjett og 1. og 2. tertialrapport er det ført netto bruk av disposisjonsfondet med 69,1 millioner kroner. Som følge av den kraftige resultatforbedringen er det ved regnskapsavslutningen for 2021 avsatt 277,5 millioner kroner for å balansere årsregnskapet. Dette innebærer at kommunekassens disposisjonsfond er økt med 208,4 millioner kroner i 2021, og utgjør 817,2 millioner kroner per utgangen av året. Dette tilsvarer 9,6 prosent av kommunekassens brutto driftsinntekter og er 451,4 millioner kroner mer enn de vedtatte handlingsreglens krav til reserveavsetning.

Disposisjonsfondet – avsetning og bruk i 2021

Millioner kroner	Beløp 2021
Saldo disposisjonsfond per 1.1.2021	608,8
Bruk i driftsregnskapet - vedtatt budsjett	-49,1
Bruk i 1. tertialrapport 2021	-21,6
Avsetning 2. tertial 2021	1,7
Bruk/avsetning ved årsavslutning	277,5
Saldo disposisjonsfond per 31.12.2021	817,2
Generell reserve (3% av brutto driftsinntekter)	254,3
"Rentesikringsfond" (1% av brutto lånegjeld)	91,5
"Eier-risikofond"	20,0
Handlingsreglens reservekrav pr. 31.12	365,8
Avsetning ut over handlingsreglens krav	451,4
<i>Prosent av brutto driftsinntekter</i>	<i>9,64 %</i>

Bundne driftsfond – bruk og avsetninger

Regnskapet viser netto avsetning til bundne fond med 19,8 millioner kroner, mens budsjettet viser netto bruk med 59,5 millioner kroner.

Det er ført avsetninger til bundne fond med 89,3 millioner kroner ekskl. avsetning til VA-fond. Med unntak av avsetning til VA-fond er ikke øvrige avsetninger til bundne fond budsjettet. Avsetningene gjeder ubrukte øremerkede prosjektmidler mv. innenfor programområdene, og beløp som skal avsettes blir først kjent i forbindelse med årsavslutningen.

Disponering av avsatte midler i regnskap 2020 er inntektsført med 74 millioner kroner, mens det var budsjettet med 59,5 millioner kroner.

Avsetning av ubrukte midler er også for 2021 høyere enn normalt nivå i de tre tidligere kommunene samlet. Dette er også tilfellet på landsbasis, og antas å ha sammenheng med redusert framdrift i mange prosjekter som følge av pandemien.

Det er i tillegg satt av 4,5 millioner kroner selvkostfond vann i 2021. Det var budsjettet avsetning på 12,3 millioner kroner, slik at dette gir et positivt avvik på 7,8 millioner kroner.

Overføring fra drifts- til investeringsregnskapet

I samsvar med budsjett er det overført 79,2 millioner kroner fra drifts- til investeringsregnskapet. Av dette er 68,8 millioner kroner generell finansiering som ble vedtatt av kommunestyret ved behandlingen av økonomiplan 2021-2024, mens resterende 10,4 millioner kroner er overført fra programområdenes rammer.

3. Investeringsregnskapet

Kommunens investeringer er fordelt på to regnskap – Drammen kommunekasses investeringsregnskap som omfatter teknisk infrastruktur, IKT-investeringer og andre større utstyrsanskaffelser, og Drammen Eiendom KF's investeringsregnskap som omfatter alle bygningsmessige investeringer.

Investeringsomfanget for 2021 er i hovedsak en videreføring av nivået i 2020. Det ble bevilget midler til enkeltprosjekter som kommunestyret har prioritert, samt investeringsrammer for mindre og løpende investeringer. Investeringsbudsjettet ble justert ved behandlingen 1. tertialrapport med å rebevilge ubrukte midler fra 2020 til igangsatte prosjekter.

Som grunnlag for økonomiplanarbeidet for 2021 behandlet kommunestyret i september 2020 plan for Investeringsrammer og prioriteringer i økonomiplanarbeidet.

Investeringer gjennomføres av kommunekassen og Drammen Eiendom KF. De enkelte investeringsprosjekter omtales under omtalen av programområdene. Prosjekter i regi av Drammen Eiendom KF vil også være nærmere omtalt i egen årsberetning til Drammen Eiendom KFs årsregnskap 2021, som behandles som egen sak i kommunestyret.

Investeringsreglement

Investerings tiltak følger vedtatt reglement for Investeringer. Av større prosjekter som er omfattet av reglementet som stiller krav til beslutningsprosesser og kvalitetssikring så er de største nytt sykehjem i Krokstadelva og ny bybru. Kommunestyret vedtok i juni føringer for prosjektet nytt sykehjem i Krokstadelva. Kommunestyret behandlet i samme møte detaljregulering for ny bybru.

Det har ved utarbeidelse av nye investeringsbudsjetter vært bevisst fokusert på å skille investeringer i oppgradering og modernisering av de eiendommene kommunen allerede har, fra investeringer i nye behov og anlegg. Dette bidrar til å møte et løpende verdiløst i eiendommene og ivaretar en forsvarlig verdiforvaltning.

Investeringer i varige driftsmidler

Drammen kommune hadde i 2021 brutto investeringsutgifter på 884 millioner kroner – fordelt med 633,7 millioner kroner i kommunekassen og 250,3 millioner kroner i Drammen Eiendom KF. Samlet investeringsnivå var 178,1 millioner kroner lavere enn budsjettet og 96,8 millioner kroner lavere enn i 2020.

Brutto investeringsutgifter i Drammen kommune 2020 og 2021

Tusen kroner	Regnskap 2020	Regnskap 2021	Revidert budsjett 2021	Avvik
Drammen kommunekasse	648 888	633 666	588 591	-45 075
Drammen Eiendom KF	331 825	250 292	473 453	223 161
Sum brutto investeringer	980 713	883 958	1 062 044	178 086

Investeringsregnskapet viser avvik i form av merforbruk for kommunekassen på 45,1 millioner kroner og mindreforbruk for Drammen Eiendom KF på 223,2 millioner kroner. For kommunekassen må dette ses i sammenheng med raskere framdrift enn forutsatt for enkelte prosjekter samt ikke-budsjetterte refusjonsinntekter innenfor P11 Utbygging og samferdsel og P12 Vann, avløp og renovasjon. For Drammen Eiendom KF gjelder dette investeringsprosjekter som ikke har hatt den fremdriften som var lagt til grunn ved fastsettelsen av budsjettet.

Kommunekassens investeringsregnskap er nærmere omtalt nedenfor. For Drammen Eiendom KF's investeringsregnskap vises til omtale i Drammen kommunes årsevaluering, samt foretakets egen årsberetning for 2021. Denne følger om vedlegg vil årsevalueringen, og vil også bli forelagt kommunestyret i forbindelse med behandlingen av foretakets årsregnskap.

3.1 Drammen kommunekasses investeringsregnskap

Tabellen nedenfor viser hovedstørrelsene i kommunekassens offisielle investeringsregnskap for 2021.

Drammen kommunekasse – investeringsregnskap 2021 – regnskapsskjema §5-5

Tall i 1000 kroner	Regnskap 2020	Regnskap 2021	Regulert budsjett 2021	Opprinnelig budsjett 2021	Avvik 2021
Investeringsutgifter					
Investeringer i varige driftsmidler	648 889	633 666	588 591	551 800	-45 075
Tilskudd til andres investeringer	9 178	3 080	0	0	-3 080
Investeringer i aksjer og andeler i selskaper	89 930	41 200	22 800	22 800	-18 400
Utlån av egne midler	15 245	6 150	5 000	0	-1 150
Avdrag på lån	0	0	0	0	0
Sum investeringsutgifter	763 242	684 096	616 391	574 600	-67 705
Investeringsinntekter					
Kompensasjon for merverdiavgift	-85 616	-67 892	-70 338	-65 694	-2 446
Tilskudd fra andre	-133 754	-105 239	0	0	105 239
Salg av varige driftsmidler	-250	-19 246	0	0	19 246
Salg av finansielle anleggsmidler	0	0	-40 000	-40 000	-40 000
Utdeling fra selskaper	0	0	0	0	0
Mottatte avdrag på utlån av egne midler	-159 094	-7 395	-5 600	-5 600	1 795
Bruk av lån	-462 629	-464 893	-428 777	-399 106	36 116
Sum investeringsinntekter	-841 343	-664 666	-544 715	-510 400	119 951
Videreutlån					
Videreutlån	364 612	372 339	450 000	450 000	77 661
Bruk av lån til videreutlån	-364 612	-372 339	-450 000	-450 000	-77 661
Avdrag på lån til videreutlån	153 821	65 692	69 900	69 900	4 208
Mottatte avdrag på videreutlån	0	-163 478	-69 900	-69 900	93 578
Netto utgifter videreutlån	153 821	-97 786	0	0	97 786
Overføring fra drift og netto avsetninger					
Overføring fra drift	-111 316	-79 191	-78 416	-69 800	775
Avsetninger til bundne investeringsfond	34 137	163 183	1 139	0	-162 044
Bruk av bundne investeringsfond		-11 237	0	0	11 237
Avsetninger til ubundet investeringsfond		5 600	5 600	5 600	0
Bruk av ubundet investeringsfond	0	0	0	0	0
Dekning av tidligere års udekket beløp	1 459	0	0	0	0
Sum overføring fra drift og netto avsetninger	-75 721	78 356	-71 677	-64 200	-150 032
Fremført til inndekning i senere år (udekket beløp)	0	0	0	0	0

Tabellen ovenfor viser samlede investeringsutgifter i kommunekassens investeringsregnskap for 2021 på 684,6 millioner kroner. I tillegg til finansiering av investeringer i varige driftsmidler, er det behov for å finansiere øvrige utgifter i investeringsregnskapet som utlån, kjøp av aksjer/kapitalinnskudd, avdrag på videreutlån og avsetninger. Det er i det etterfølgende gitt kortfattede forklaringer til beløpene.

Investeringsutgifter

Investeringer i anleggsmidler

Kommunekassens brutto investeringsramme til varige driftsmidler var i 2021 på 588,6 millioner kroner. Det ble investert for 633,7 millioner kroner, hvilket innebærer at påløpte investeringsutgifter er 45,1 millioner kroner høyere enn budsjettet. Dette tilsvarer et avvik på 7,7 prosent av investeringsrammen. Som det fremgår av tabellen på neste side er det P11 Utbygging og samferdsel og P12 Vann, avløp og renovasjon som har større merforbruk med henholdsvis 13,8 og 59,2 millioner kroner. Dette har sammenheng med at enkelte investeringsprosjekter, som bygging av midlertid gang-/sykkelbru i

forbindelse med ny bybru og VA-prosjekt Flisebekken 2 (samarbeidsprosjekt med Bane Nor) har hatt raskere framdrift enn forutsatt. Dette er prosjekter som strekker seg over flere år, og det er å forvente at kostnader i en viss grad vil forskyves mellom de enkelte årene prosjektet løper.

I tillegg må merforbruk på enkelte prosjekter ses i sammenheng med at det i 2021 er mottatt betydelige investeringsinntekter. Som det fremgår av tabellen ovenfor viser regnskapet 105,2 millioner kroner i inntektsgruppen «Tilskudd fra andre», men disse inntektene har ikke vært ført opp i budsjettet. I forhold til bruttoprinsippet burde budsjettet vært oppjustert med disse inntektene. Disse inntektene er i hovedsak refusjoner fra utbygginger med støtte fra stat, fylke og/eller andre utbyggere. Ved vurdering av merforbruk i brutto investeringsutgifter innenfor P11 Utbygging og samferdsel og P12 Vann, avløp og renovasjon endres bildet når det tas hensyn til disse tilskuddene/refusjonene og ser på prosjektenes netto investeringsutgifter.

De største mindreforbrukene i 2021 finner man innenfor P06 Hjemmetjenester og institusjon med 5,0 millioner kroner (inventar og utstyr), P09 Kultur, idrett og frivillighet med 8,1 millioner kroner (maskiner, inventar, utstyr og oppgradering arena, anlegg og natur) og P14 Ledelse, styring og administrasjon med 12,9 millioner kroner (IKT-investeringer og digitalisering).

Tabellen nedenfor viser anleggsinvesteringer i 2021 fordelt per programområde.

Drammen kommunekasse - brutto investeringsutgifter per programområde 2021

Programområde (mill.kroner)	Regnskap 2020	Regnskap 2021	Rev. budsjett 2021	Avvik 2021
P01 Skole	10 221	29 095	29 964	869
P02 Barnehage	3 117	9 028	8 228	-800
P03 Forebyggende tjenester (inkl. barnevern)	1 469	958	1 000	42
P04 Helse	1 555	703	1 167	464
P05 Mennesker med nedsatt funksjonsevne	112	1 037	1 109	72
P06 Hjemmetjenester og institusjon	5 203	5 257	10 300	5 043
P07 Rus og psykisk helse	126	1 228	1 218	-10
P08 Sosialtjeneste, etablering og bolig	185	868	1 000	132
P09 Kultur, fritid og idrett	37 548	23 948	32 085	8 137
P11 Utbygging og samferdsel	322 222	257 675	243 900	-13 775
P12 Vann, avløp og renovasjon	191 336	259 173	200 000	-59 173
P13 Arealplan, klima og miljø	596	207	126	-81
P14 Ledelse, styring og administrasjon	72 091	43 118	55 996	12 878
P15 Samfunnsikkerhet	1 839	343	1 500	1 157
P18 Politisk styring	101	1 017	998	-19
P19 Sentrale poster	1 165			
Sum	648 888	633 655	588 591	-45 064

I tillegg er det påløpt 3,1 millioner kroner i tilskudd til andres investeringer. Dette gjelder blant annet overføring til eksterne aktører knyttet til justeringsavtaler samt anleggsbidrag fra Drammen kommune til interkommunale selskaper og andre kommuner. Budsjett til disse overføringene inngår i investeringsrammen for varige driftsmidler.

De største enkeltprosjektene i kommunekassens investeringsregnskap for 2021

Prosjekt	Regnskap 2021 (millioner kroner)
KK P11 Bybru	60,3
Asfaltering/ forarbeider	37,2
Ny OV-ledning Flisebekken 2	31,8
No-dig vannpakke 2020	21,7
KK Vann og avløp	19,7
Oppgradering nettverks utstyr	17,5
KK P 11 Spiralen oppgradering/ vanntetting	17,3
IKT P01 Skole	16,7
Separering av bekk i Skomakergata avløpssone	14,8
KK P11 Samarbeid med andre utbyggere	12,6
Industrigata og Strandveien separering	12,4
Ytterkollen-Daler nytt VA-anlegg og separering	12,2
IKT – Kjerneinvesteringer	12,1
Sjøledning vann, Brakerøya – Solumstrand	10,5
Horgen nytt VA-anlegg	10,2
Gatelys	10,2

Kjøp av aksjer og andeler

Det har i kommunekassens investeringsregnskap for 2021 påløpt 41,2 millioner kroner til kjøp av aksjer og andeler. Av dette gjelder 19 millioner kroner ytterligere oppkapitalisering av Drammen Kommune Eiendomsutvikling AS (DKEU) gjennom overføring av tomt (gnr. 318/bnr. 173) i området mellom Nordliveien og Orelundveien i Svelvik. Regnskapsmessig er tomten overført fra Drammen Eiendom KF til Drammen bykasse til bokført verdi – i dette tilfelle 1 krone – før den er solgt videre til Drammen Kommune Eiendomsutvikling AS til markedsverdi. Salgssummen er benyttet som tingsinnskudd i selskapet. Transaksjonene mot DKEU fremkommer som salg av fast eiendom og kjøp av aksjer i kommunekassens investeringsregnskap. Transaksjonene, som ikke gir noen salderingseffekt, er ikke ført opp i budsjettet, men er hjemlet i kommunestyrets vedtak fra behandlingen av økonomiplan 2021-2024 pkt. 3c (sak 209/20).

Videre er det i 2021 utbetalt 22,23 millioner kroner i økt egenkapitalinnskudd til Drammen Kommunale pensjonskasse og KLP med henholdsvis 20 og 2,2 millioner kroner. Dette er 0,6 millioner kroner mindre enn budsjettet. T

Utlån av egne midler

Det er i 2021 utgiftsført nye utlån fra Drammen kommunekasse med om lag 6,2 millioner kroner som følger:

- Forskuttering av spillemidler til IF Birkebeineren med 1,15 millioner kroner til rehabilitering av kunstgress ved Årbogen idrettspark etter vedtak i formannskapet (sak 122/21). Utlånet er ikke ført opp i budsjettet. Det er inngått egen låneavtale mellom kommunen og idrettslaget.
- Lån til Drammen Scener AS på 5 millioner kroner til finansiering av sikkerhetssystem for scenerigg, ref. vedtak pkt. 6 ved behandlingen av 1. tertialrapport 2021.

Investeringsinntekter

Kompensasjon merverdiavgift

Momskompensasjon fra investeringer inngår i henhold til føringer fra Kommunal- og distriktsdepartementet som felles finansiering i investeringsregnskapet. Det er i 2021 inntektsført totalt 67,9 millioner kroner i momskompensasjon, som er 2,4 millioner kroner mindre enn budsjettert.

Investeringsrefusjoner og tilskudd

Det er inntektsført totalt 105,2 millioner kroner i investeringstilskudd og refusjoner i 2021, i hovedsak innenfor de tekniske områdene. Inntektene, som blant annet omfatter følgende forhold, er ikke innarbeidet i budsjettet:

- Det er inntektsført totalt 11,7 millioner kroner fra Viken Fylkeskommune til investeringer i ny bybru (8,2 millioner kroner) samt trafikksikkerhetstiltak, sykkelveier m.v.
- Det er inntektsført til sammen 34,4 millioner kroner i tilskudd fra Helse Sør-øst RHF til ny sjøledning fra Brakerøya til Solumstrand i forbindelse med byggingen av nytt sykehus.
- Det er mottatt betydelige bidrag fra andre eksterne aktører – blant annet nesten 24 millioner kroner i forbindelse med inngåtte utbyggingsavtaler. Den største avtalen på 16,3 millioner kroner gjelder infrastruktur i forbindelse med utbygging på Konnerud.
- Det er inntektsført til sammen 19,7 millioner kroner i forbindelse med justeringsavtaler for vei og vann/avløp.

Inntekter fra salg av anleggsmidler

I kommunekassens investeringsregnskap er det i 2021 inntektsført 19,2 millioner kroner fra salg av driftsmidler. Dette består i hovedsak salg av tomt i Svelvik til Drammen Kommune Eiendomsutvikling AS for 19 millioner kroner som er benyttet til tingsinnskudd i selskapet, jfr. omtale under kjøp av tilført egenkapital til Drammen kommune eiendomsutvikling AS.

Det var i budsjettet for 2021 lagt til grunn en uspesifisert inntektspost på 40 millioner kroner fra salg av anleggsmidler. Denne forutsetningen er ikke realisert i 2021 da dette arbeidet er forsinket, og øker dermed investeringsregnskapets finansieringsbehov.

Mottatte avdrag på utlån av egne midler

Det er i 2021 inntektsført om lag 7,4 millioner kroner fra mottatte avdrag fra utlån av egne midler. Dette er 1,8 millioner kroner mer enn budsjettert. Det er mottatt følgende avdrag i samsvar med budsjett:

- Avdrag på utlån til Lindum AS med 0,6 millioner kroner
- Rente- og avdragsfritt lån på 5 millioner kroner som i 2001 ble gitt til Sparebanken Øst Eiendom AS er innfridd av nåværende eier Bragernes Torg 2A OT AS. Lånet ble gitt for en periode på 20 år i forbindelse med etableringen av Drammen Kino AS i lokalene i Bragernes Torg 2A i den hensikt å bidra til lavere husleie for kinoen.

I tillegg er det mottatt 0,3 millioner kroner i avdrag på lån som er gitt av tidligere Nedre Eiker kommune til Eiker Vekst AS. Det er også mottatt nesten 1,4 millioner kroner i tilbakebetaling fra Solberg SK i forbindelse med forskuttering av spillemidler. De to sistnevnte forholdene var ikke innarbeidet i budsjettet.

Bruk av lånemidler

Det er ført bruk av lån med 464,9 millioner kroner til fellesfinansiering av kommunekassens investeringer i 2021. Dette er 36,1 millioner kroner mer enn revidert budsjettert. Lånet er tatt opp i Drammen kommunes

lånefond. Høyere lånebehov enn budsjettet må blant annet ses i sammenheng med manglende inntekter fra salg av anleggsmidler.

Feil i avslutningen av investeringsregnskapet

Bruk av lån skal ikke være høyere enn budsjettet, og skulle derfor vært 36,1 millioner kroner lavere. For å begrense underdekningen i investeringsregnskapet skulle derfor budsjettet avsetning til ubundet investeringsfond på 5,6 millioner kroner vært strøket, og investeringsregnskapet for 2021 skulle vært avsluttet med en fremførbar underdekning på om lag 30,5 millioner kroner.

Videreutlån

Drammen kommune har tatt opp nytt lån i Husbanken på 450 millioner kroner til startlån for 2021. I tillegg gjensto om lag 60 millioner kroner i ubrukte lånemidler fra 2020.

Det er for 2021 lånt ut 372,3 millioner kroner i nye startlån. Per utgangen av 2021 gir dette ubrukte lånemidler i størrelsesorden 137,9 millioner kroner som videreføres til 2021.

Avdrag og mottatte avdrag på lån til videreutlån

Det er betalt avdrag til Husbanken for startlån med 65,6 millioner kroner. Dette er 4,2 millioner kroner mindre enn budsjettet.

Mottatte avdrag fra videreutlån (startlån) er inntektsført med totalt 163,5 millioner kroner – fordelt med 38 millioner kroner i ordinære avdrag og 125,5 millioner kroner fra ekstraordinære avdrag og innfrielser. Dette er kun budsjettet med inntekter fra ordinære avdrag, og disse viser en mindreinntekt på 31,9 millioner kroner. Ekstraordinære avdrag og innfrielser er satt av til bundet investeringsfond og vil enten bli tilbakebetalt til Husbanken eller bli omdisponert til nye utlån.

Overføring fra driftsregnskapet og netto avsetning til fond

Overføring fra driftsregnskapet

I samsvar med budsjett er det overført 79,2 millioner kroner fra drifts- til investeringsregnskapet. Av dette er 68,8 millioner kroner generell finansiering som ble vedtatt av kommunestyret ved behandlingen av økonomiplan 2021-2024, mens resterende 10,4 millioner kroner er overført fra programområdenes rammer til finansiering av diverse anskaffelser i investeringsregnskapet.

Avsetning til fond

Avsetning til ubundet og bundne investeringsfond er utgiftsført med 168,8 millioner kroner i 2021. Av dette er 5,6 millioner kroner i samsvar med budsjett avsatt til ubundet investeringsfond. Det innebærer at det er avsatt 163,2 millioner kroner til ubundne investeringsfond. Disse avsetningene, som i liten grad er budsjettet, gjelder i hovedsak følgende forhold:

- Det er mottatt 123,5 millioner kroner fra innfridde startlån og ekstraordinære avdrag i 2021
- Det er avsatt 23,7 millioner kroner som er utbetalt i forbindelse med inngåtte utbyggingsavtaler med eksterne aktører
- Det er avsatt 7,2 millioner kroner i resterende vedlikeholdstilskudd mottatt fra staten i 2020 i forbindelse med korona-pandemien
- Det er avsatt til sammen 3,5 millioner kroner mottatt fra Viken Fylkeskommune i 2021 til sykkelplan mv.
- Det er avsatt 3,0 millioner kroner i mottatt erstatning i forbindelse med arbeidene med utbedring av Spiralen

Bruk av fond

Det er inntektsført til sammen 11,2 millioner kroner i bruk av fond i investeringsregnskapet 2021. Det er disponert til sammen 10,4 millioner kroner fra ulike bundne avsetninger knyttet til utbyggingsavtaler og øremerkede tilskudd fra Buskerudbyen. Det er i tillegg disponert 0,8 millioner kroner fra tapsfond for startlån. Bruken av bundne fondsreserver er ikke innarbeidet i budsjettet.

Det vises til nærmere omtale av status for kommunekassens fond i kapittel 4.3 Fondsreserver.

4. Balanseregnskapet

Balansen viser forholdet mellom kommunens bokførte eiendeler på den ene siden, og summen av gjeld og egenkapital på den andre siden per 31. desember hvert år. Balansen gir blant annet grunnlag for å vurdere utviklingen i kommunens likvide stilling og finansielle balanse. I det etterfølgende er enkelte forhold knyttet til Drammen kommunekasses balanse ved utgangen av 2021 nærmere omtalt.

Som nærmere omtalt i note 19 Vesentlige poster og transaksjoner er det i forbindelse med årsoppgjøret for 2021 foretatt en rydding i balansen. Dette gjelder i stor grad balanseposter fra de tre tidligere kommunene som ikke ble ryddet som er ført mot sentralt ansvar i kommunekassens driftsbudsjett.

Drammen kommunekasse - balanse per 31.12.2021

Tall i 1000 kroner	Note	Regnskap 2021	Regnskap 2020
EIENDELER			
A. Anleggsmidler		18 200 200	18 116 447
I. Varige driftsmidler	4	5 304 900	4 974 086
1. Faste eiendommer og anlegg		4 693 338	4 340 786
2. Utstyr, maskiner og transportmidler		611 562	633 300
II. Finansielle anleggsmidler		4 028 595	4 570 852
1. Aksjer og andeler	5	1 882 542	2 630 566
2. Obligasjoner		0	0
3. Utlån	6	2 146 053	1 940 286
III. Immaterielle eiendeler		0	0
IV. Pensjonsmidler	11	8 866 705	8 571 508
B. Omløpsmidler		2 874 289	2 096 576
I. Bankinnskudd og kontanter		840 892	320 013
II. Finansielle omløpsmidler		105 774	105 397
1. Aksjer og andeler	7	105 774	105 397
2. Obligasjoner		0	0
3. Sertifikater		0	0
4. Derivater		0	0
III. Kortsiktige fordringer		1 927 623	1 671 167
1. Kundefordringer		211 005	246 026
2. Andre kortsiktige fordringer		996 267	810 751
3. Premieavvik	11	720 351	614 389
Sum eiendeler		21 074 488	20 213 023

Tall i 1000 kroner	Note	Regnskap 2021	Regnskap 2020
EGENKAPITAL OG GJELD			
C. Egenkapital		-5 109 040	-5 091 359
I. Egenkapital drift		-945 545	-717 342
1. Disposisjonsfond		-817 193	-608 776
2. Bundne driftsfond	13	-128 352	-108 566
3. Merforbruk i driftsregnskapet		0	0
II. Egenkapital investering		-365 380	-207 834
1. Ubundet investeringsfond		-11 352	-5 752
2. Bundne investeringsfond	13	-354 028	-202 082
3. Udekket beløp i investeringsregnskapet		0	0
III. Annen egenkapital		-3 798 114	-4 166 184
1. Kapitalkonto	2	-3 850 892	-4 218 961
2. Prinsippendringer som påvirker arbeidskapitalen drift		0	0
3. Prinsippendringer som påvirker arbeidskapitalen investering		52 778	52 778
D. Langsiktig gjeld		-14 539 611	-14 009 431
I. Lån	9	-6 275 231	-5 667 116
1. Gjeld til kredittinstitusjoner		-6 275 231	-5 667 116
2. Obligasjonslån		0	0
3. Sertifikatlån		0	0
II. Pensjonsforpliktelse	11	-8 264 380	-8 342 315
E. Kortsiktig gjeld		-1 425 838	-1 112 232
I. Kortsiktig gjeld		-1 425 838	-1 112 232
1. Leverandørgjeld		-321 990	-395 521
2. Likviditetslån		-315 321	147 209
3. Derivater		0	0
4. Annen kortsiktig gjeld		-788 258	-859 078
5. Premieavvik	11	-268	-4 842
Sum egenkapital og gjeld		-21 074 488	-20 213 023
F. Memoriakonti		0	0
I. Ubrukte lånemidler		140 614	62 953
II. Andre memoriakonti		15 477	21 407
III. Motkonto for memoriakontiene		-156 091	-84 360
Kontrollsum balanse		0	0

4.1 Likviditet

Utviklingen i saldo på kommunens konsernkonto gir et bilde av utviklingen i driftslikviditeten. Konsernkontoen inneholder kontiene til alle enhetene som ligger under den juridiske enheten Drammen kommune. Ved planlegging og opptak av nye lån og /eller refinansiering av eksisterende lån tas det hensyn til utviklingen i likviditeten i året. Drammen kommune benytter seg av den ledige likviditeten som er tilgjengelig i løpet av året for om mulig å time nye låneopptak til et mest mulig gunstig tidspunkt.

Som det framgår av figuren nedenfor, har det vært positiv likviditet i hele 2021, med et gjennomsnitt for året på 1397 millioner kroner. Ved utgangen av 2021 har kommunen fortsatt drøye 100 millioner kroner plassert i likvide pengemarkedsfond. Plasseringene er gjort innenfor punkt 6.3 i vedtatt finans- og gjeldsreglement. I tillegg er 500 millioner kroner plassert på høyrentekonto til noe gunstigere rente hos hovedbankforbindelse Sparebank1 SR-Bank. Videre er det også etablert en trekkfasilitet på total 400 millioner kroner knyttet til kommunens ordinære driftskonto.

Gjennomsnittlig daglig saldo på driftskonto i desember med tillegg av plasseringer, beløp seg til totalt 945 millioner kroner. Kommunens likviditet vurderes per 31.12.2021 å være god.

Gjennomsnittssaldo per måned i 2020 og 2021 – konsernkonto bank og plasseringer (mill. kr)

Utvikling i arbeidskapital og likviditetsindikatorer

Arbeidskapitalen er differansen mellom omløpsmidler og kortsiktig gjeld. Negativ arbeidskapital er normalt en indikasjon på at likviditeten er svekket. Som tabellen nedenfor viser, er kommunekassens arbeidskapital ved pr 31.12 positiv, men noe svekket i løpet av året.

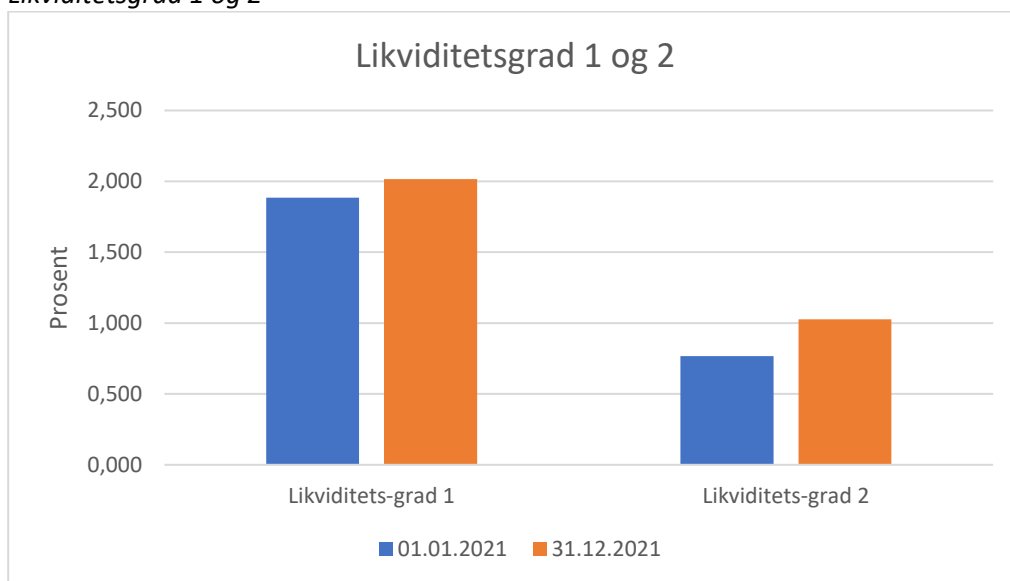
Likviditetsgradene 1 og 2 benyttes ofte som indikatorer på virksomhetens likviditet. Likviditetsgrad 1, som viser forholdet mellom omløpsmidler og kortsiktig gjeld, skal helst være >2 , dvs. at minst halvparten av omløpsmidlene skal være finansiert med langsiktig kapital. Likviditetsgrad 2, som viser forholdet mellom de mest likvide omløpsmidlene (kasse, bank, likvide pengemarkedsfond) og kortsiktig gjeld, skal helst være >1 , dvs. at den kortsiktige gjelden i sin helhet bør være finansiert med midler som raskt kan gjøres likvide.

Som tabell og figur nedenfor viser er likviditetsgrad 1 forbedret i 2021, og er noe over anbefalt nivå > 2 prosent. Likviditetsgrad 2 er tilsvarende forbedret lå ved utgangen av året noe over det anbefalte nivået på >1 prosent. Det understrekes at dette er en analyse basert på balanseførte verdier ved årets utgang, som ikke fanger opp svingninger gjennom året.

Likviditetsindikatorer Drammen kommunekasse – 2021

	Arbeidskapital (1000 kr)	Endring arbeidskapital (1000 kr)	Likviditets- grad 1	Likviditets- grad 2
01.01.2021	984 344		1,885	0,767
31.12.2021	1 448 451	464 107	2,016	1,027

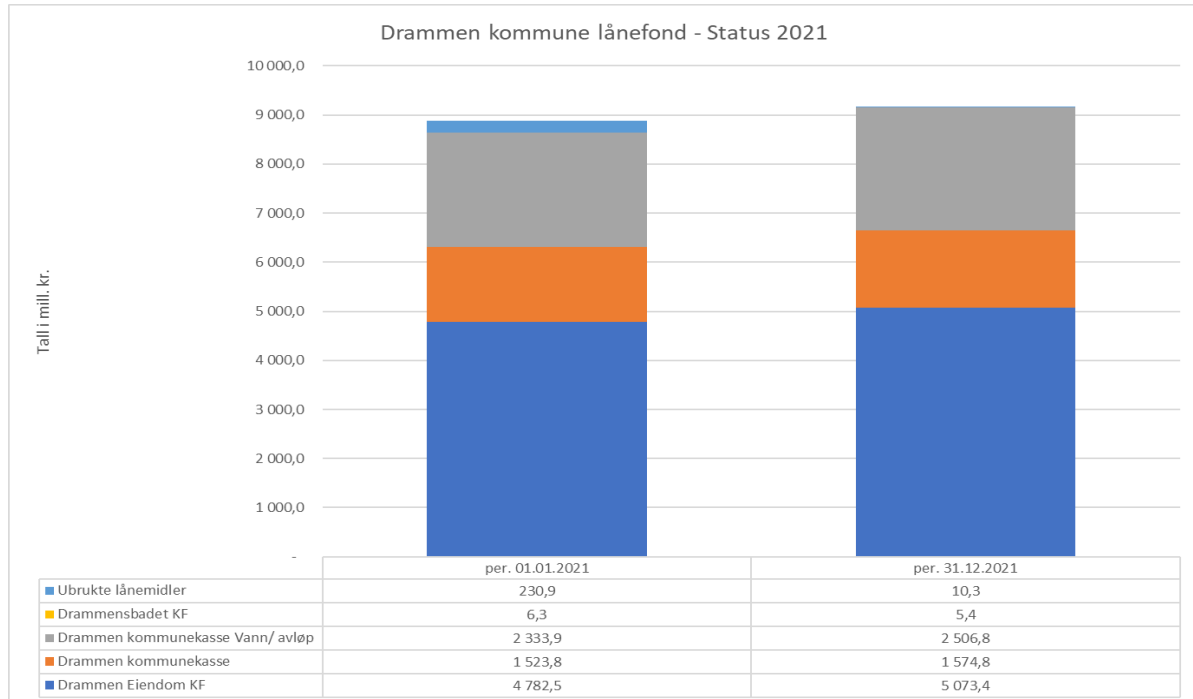
Det er ved beregning av likviditetsgrad 2 korrigert for kommunekassens kortsiktig på Lånefondet som ikke er gjort opp fysisk mellom kommunekassen pr 31.12.2021 .

Likviditetsgrad 1 og 2

4.2 Langsiktig gjeld og utlån

Ekstern finansiering av investeringer i kommunekassen og de kommunale foretakene ut over merverdiavgiftskompensasjon og tilskudd, finansieres ved låneopptak i Drammen kommunes lånefond. Figuren nedenfor viser kommunens samlede lånegjeld til investeringsformål tatt opp gjennom Lånefondet i 2021. I denne gjelden er formidlingslån fra Husbanken ikke inkludert, da disse ligger i kommunekassens balanse. Lånefondets gjeld økte med 9 millioner kroner i 2021, og var ved utgangen av året på 9.147,7 millioner kroner. Det ble i løpet av 2021 betalt 429,5 millioner kroner i avdrag, og det ble tatt opp til sammen 700 millioner kroner i nye lån av en vedtatt låneramme for 2020 på 590,2 millioner kroner. Avviket skyldes at Drammen Eiendom KF fra 2021 endret regnskapsprinsipp slik at anlegg under utførelse nå finansieres med langsiktige lån, og ikke ved trekk på byggelånskonto ved årsslutt.

Lånefondet pr. 31.12.2021 (tall mill. kroner)

Figuren viser anvendelse av gjelden, dvs. hvordan Drammen kommunes lånegjeld fordeler seg mellom kommunekassens vann- og avløpsrelaterte gjeld, kommunekassens øvrige gjeld til investeringer og Drammen Eiendom KF. Drammen Eiendom KFs lånegjeld dekkes i stor grad av kommunekassen gjennom virksomhetenes husleier, mens lånegjelden knyttet til investeringer innenfor vann- og avløpsområdet finansieres gjennom VA-gebyrene. Anlegg under oppføring finansieres i byggeperioden med ledig likviditet på kommunens konsernkonto. Ubrukte lånemidler i Lånefondet utgjorde ved utgangen av året 10,3 millioner kroner, som er en nedgang fra 230,7 millioner kroner året før.

Av kommunens låneportefølje per utgangen av 2021 er cirka 57 prosent knyttet til kortsiktige rentevilkår, mens de resterende 43 prosentene er sikret enten gjennom lån med faste renter eller ved bruk av rentebytteavtaler. Dette er innenfor sikringskravet i kommunens gjelds- og finansreglement på minimum 1/3-del av lånegjelden. Det er i 2021 ikke inngått nye sikringsavtaler.

Finansmarkedene har i 2021 i stor grad vært preget av at de samfunnsøkonomiske virkningene av pandemien ble gradvis redusert. Dette medførte at Norges bank foretok en forsiktig renteøkning på 0,5 prosent. Til tross for noe usikkerhet har finansmarkedene fungert godt. Takket være sentralbankens intervensjoner, har likviditeten vært god og det har ikke vært problemer med å refinansiere lån. Både de korte og lange rentene har vært historisk lave, og nye låneopptak samt refinansiering av eksisterende lånegjeld i lånefondet har vært gjort til betingelser i store trekk i samsvar med renteforutsetningen i budsjettet. Drammen kommune har god spredning i låneforfallene og kapitalrisikoen vurderes som lav.

Det vises forøvrig til finansrapport og årsberetning og regnskap for lånefondet som forelegges bystyret som egne saker.

Drammen kommunekasses langsiktige lånegjeld

I kommunekassens balanse per 31.12.2021 utgjør langsiktig gjeld 6 275 millioner kroner, mot 5 667 millioner kroner ved inngangen til året. Av samlet gjeld utgjør 4 081,6 millioner kroner kommunekassens gjeld til lånefondet, mens 2 193,6 millioner kroner er formidlingslån (Startlån) i Husbanken.

Drammen kommunekasses langsiktige gjeld til Lånefondet (millioner kroner)

Kommunekassens lån til investeringer	01.01.2021	31.12.2021	Endring
Lån til investeringer i vann og avløp	2 333,9	2 506,8	172,9
Lån til øvrige investeringer	1 523,9	1 574,8	50,9
Bykassens gjeld til Lånefondet	3 857,8	4 081,6	223,8

Av kommunekassens gjeld til lånefondet ved utgangen av året, er 61,4 prosent knyttet til investeringer innenfor vann- og avløpsområdet, og er således sikret gjennom rentebaserte inntekter.

I tillegg til ekstern lånegjeld omfatter den langsiktige gjelden kommunekassens pensjonsforpliktelser på til sammen 8 264,4 millioner kroner per utgangen av 2021. Korrigert for innestående pensjonsmidler på 8 866,7 millioner kroner utgjør netto pensjonsforpliktelse -602,3 millioner kroner. Dette er en reduksjon i forpliktelsen på 311,6 millioner kroner i forhold til 2020.

Drammen kommunekasses utlån

Ved utgangen av 2021 har kommunekassen også utlån som til sammen beløper seg til 2 146,1 millioner kroner, hvilket er en økning på 210,8 millioner kroner i løpet av året. Dette kan i all hovedsak forklares ved økt utlån av startlån. Kommunekassens utlån knytter seg blant annet til følgende forhold: Startlån (1 907,1 millioner kroner), ansvarlig lån til Glitre Energi AS (125 millioner kroner) og Glitre Energi Nett AS (22,2 millioner kroner), ansvarlig lån Drammen kommunale Pensjonskasse (35,5 millioner kroner), samt lån til Lindum AS, Drammen Scener AS og Eiker Vekst på til sammen 11,1 millioner kroner. I tillegg er forskuttering av midler til tilfartsvei vest, del 2 og 3 Konnerud (15 millioner kroner), forskuddterte spillemidler (totalt cirka 16,9 millioner kroner), samt sosiallån uten pantesikkerhet (13,5 millioner kroner) regnskapsført som utlån.

4.3 Fondsreserver

Tabellen nedenfor viser status for bykassens fondsreserver som per utgangen av 2021 utgjør totalt 1 310,9 millioner kroner. Fondsreservene har økt med 385,7 millioner kroner i løpet av året, og dette kan i særlig grad henføres til disposisjonsfondet og bundne investeringsfond.

Drammen kommunekasse – fondsreserver 2020-2021

Tusen kroner	2020	2021	Endring 2020-2021
Disposisjonsfond (ubundet drift)	608 776	817 193	208 417
Bundne driftsfond	108 566	128 352	19 786
Ubundne investeringsfond	5 752	11 352	5 600
Bundne investeringsfond	202 082	354 028	151 946
Sum fondsavsetninger	925 176	1 310 925	385 749

Ubundet driftsfond (disposisjonsfondet)

Kommunekassen hadde per inngangen til 2021 et disposisjonsfond på 608,8 millioner kroner. I samsvar med vedtatte forutsetninger i opprinnelig budsjett og 1. og 2. tertialrapport er det ført netto bruk av disposisjonsfondet med 69,1 millioner kroner. Som følge av den kraftige resultatforbedringen er det ved regnskapsavslutningen for 2021 avsatt ytterligere 277,5 millioner kroner for å balansere årsregnskapet. Dette innebærer at kommunekassens disposisjonsfond er økt med 208,4 millioner kroner i 2021, og utgjør 817,2 millioner kroner per utgangen av året. Dette tilsvarer 9,6 prosent av kommunekassens brutto driftsinntekter og er 451,4 millioner kroner mer enn de vedtatte handlingsreglenes krav til reserveavsetning.

Nivået på disposisjonsfondet per utgangen av 2021 er som følge av den ekstra avsetningen ved årsavslutningen betydelig høyere enn prognosene som ble rapportert i 1. og 2. tertialrapport. Det vises for øvrig til nærmere omtale og spesifikasjoner av utviklingen i disposisjonsfondet i 2021 under kapittel 2.7 Disponering av netto driftsresultat.

Bundne driftsfond

Bundne driftsfond viser en netto økning på 19,8 millioner kroner og utgjør 128,4 millioner kroner per utgangen av 2021. Økningen skyldes i stor grad at avsetning av ubrukte øremerkede midler innenfor programområdene er økt fra 64,1 millioner kroner til 72,8 millioner kroner i 2021. Økt avsetning antas å ha sammenheng med framdrift innenfor flere prosjekter også i 2021 har blitt forsinket som følge av pandemien.

Økningen i bundne fondsreserver forklares også av at det er avsatt 10,5 millioner kroner i ubrukte midler fra ordningen med fritidskort som var ny i 2021.

Ubrukte statstilskudd til forlenget introduksjonsprogram og norskopplæring som følge av pandemien er i 2021 økt 8,3 til 11,6 millioner kroner.

Det er i 2021 avsatt 4,2 millioner kroner til selvkost vann, mens selvkost vann avløp om følge av akkumulert underdekning står i null. Til sammen 3,3 millioner kroner i selvkost vann og avløp fra tidligere Svelvik kommune var feilaktig ført opp i balansen per utgangen av 2020, da disse beløpene skulle vært avregnet mot akkumulert fremførbar underdekning for vann- og avløpsområdet i nye Drammen. Dette var hensyntatt i selvkostoppstillingene for 2020, men var ikke korrigeret i balansen. Beløpet på til sammen 3,3 millioner kroner er derfor inntektsført i kommunekassens driftsregnskap for 2021, men er holdt utenfor selvkostregnskapet for 2021.

I tillegg står det fortsatt til rest 11,3 millioner kroner som gjelder akkumulert resultat for interkommunale samarbeid. Bortsett fra henholdsvis 2,1 og 1,2 millioner kroner som gjelder IUA og NOK.Drammen omfatter dette samarbeid som ikke lenger er aktive. Rådmannen vil foreslå at resterende fondsmidler på 7,9 millioner kroner overføres til disposisjonsfondet ved behandlingen av årsregnskap 2021.

Utviklingen innenfor de største avsetningene i gruppen bundne driftsfond er vist i tabellen nedenfor.

Bundne driftsfond 2020-2021

Tusen kroner	2020	2021	Endring 2020-2021
Ubrukte øremerkede bevilgninger programområdene	64 133	72 831	8 698
Årsresultat interkommunalt samarbeid (jfr. KL §§27 og 28)	12 065	11 259	-806
Selvkostfond vann	1 217	4 157	2 940
Selvkostfond avløp	2 062	0	-2 062
Fond selvkost byggesak	1 906	457	-1 449
Avsetning ubrukte tilskuddsmidler Husbanken	12 240	14 561	2 321
Avsetning midler til forlenget introduksjonsprogram (covid-19)	4 958	7 658	2 700
Avsetning midler til forlenget norskopplæring (covid-19)	3 303	3 903	600
Fond Fritidskort	0	10 504	10 504
Øvrige bundne driftsfond	6 682	3 022	-3 660
Sum bundne driftsfond	108 566	128 352	19 786

Ubundet investeringsfond

Ubundet investeringsfond viser ved utgangen av 2021 en saldo på om lag 11,4 millioner kroner, og er i samsvar med budsjett økt med 5,6 millioner kroner fra mottatte avdrag fra utlån av egne midler.

Bundne investeringsfond

Bundne investeringsfond utgjør 354 millioner kroner ved utgangen av 2021, tilsvarende en økning på 151,9 millioner kroner i løpet av året. Økningen kan i stor grad tilskrives ekstraordinære avdrag og innfridde startlån på 123,4 millioner kroner i 2021. Inklusiv tilsvarende avsetning i 2020 utgjør samlet avsetning 236,8 millioner kroner per utgangen av 2021. Avsetningen vil bli benyttet til nedbetaling av lånegjelden i Husbanken i 2021.

Tapsfond for startlån er på 5,4 millioner kroner – en økning på nesten 0,4 millioner kroner fra 2020. Økningen skyldes imidlertid omklassifisering fra bundet driftsfond i tidligere Nedre Eiker og Svelvik kommuner med 1,1 millioner kroner samtidig som det er disponert 0,8 millioner kroner fra fondet til tapsdekning for tre utlån.

Avsetningen til trafikksikkerhetstiltak med finansiering fra Buskerudbyen og ekstraordinære vedlikeholdstilskudd fra staten (covi-19) er redusert med 2,4 millioner kroner, mens avsetningen til sykkelplan er økt med 3,5 millioner kroner i 2021.

I tillegg står tidligere mottatte bidrag fra utbyggingsavtaler for Gulskogen Senter og Drammen Stasjon på henholdsvis 22,5 og 11 millioner kroner fortsatt oppført som bundne investeringsfond. Det er i tillegg inngått avsatt midler fra nye utbyggingsavtaler med om lag 24 millioner kroner i 2021 – herunder utbyggingsavtaler for infrastruktur Konnerud og Vintergata 11-15.

Tabellen nedenfor viser utviklingen i avsetningene innenfor gruppen bundne investeringsfond i perioden 2020-2021.

Bundne investeringsfond 2020-2021

Tusen kroner	2020	2021	Endring 2020-2021
Avsetning ekstraordinært innfridde Startlån	113 305	236 785	123 480
Tapsfond Startlån	5 021	5 355	334
Fond parkeringsformål (frikjøp)	17 530	17 530	0
Tilfluksromfond	3 570	3 570	0
Fond trafikksikkerhetstiltak Buskerudbyen	11 032	8 624	-2 408
Fond økning sykkelplan	6 430	9 933	3 503
Fond holdeplasstruktur Bragernes	8 166	8 166	0
Fond utbyggingsavtale Gulskogen Senter	22 500	22 500	0
Fond utbyggingsavtale Drammen stasjon (Rydinggangen)	10 000	11 000	1 000
Fond utbyggingsavtale infrastruktur Konnerud	0	16 112	16 112
Fond utbyggingsavtale Vintergata 11-15	0	5 390	5 390
Øvrige bundne investeringsfond	4 528	9 062	4 534
Sum bundne investeringsfond	202 082	354 028	151 946

5. Budsjettpremisser

I henhold til ny kommunelov § 24-5 Regnskapsrevisjonens innhold skal revisor blant annet «se etter om årsberetningen gir dekkende opplysninger om vesentlige beløpsmessige avvik fra årsbudsjettet og om vesentlige avvik fra kommunestyrets eller fylkestingets premisser for bruken av bevilgningene». I samråd med Viken kommunerevisjon IKS er det for 2021 valgt ut sju områder der det ses nærmere på premissene som lå til grunn for budsjettanslagene og hvordan man har kommet ut i forhold til disse.

5.1 Lønnsbudsjettet i skolene

Lærernorm og lovpålagte oppgaver gir grunnlaget for hvor mange ansatte hver skole skal ha. Budsjettmodellen for P01 Skole fordeler andeler av totalrammen mellom skolene etter ulike fordelingsnøkler, med den hensikt å gi skolene ressurser til å utføre de lovpålagte oppgavene med den bemanningen som er påkrevet.

Det er ikke spesifisert hvor stor del skolenes tildeling som er tiltenkt lønn (vs. øvrig drift), men flere av de største budsjettandelene gjelder utelukkende/ hovedsakelig lønn.

Budsjettmodellen tildeler

1. Grunnressurs til administrasjon. Faste beløp basert på skoletype.
2. Lovfestet lærerressurs ut fra lærernorm (trappetrinnsmodell)
3. Resurser for å ivareta behov basert på sosioøkonomiske faktorer, i henhold til SSB's leveårsdata for de ulike kommunedelene
4. Elevbasert resttildeling, skal dekke ressurser i spesialpedagogisk tilbud og tilpasset opplæring, men også læremidler, utstyr etc.

Det gjøres også en omfordeling av midler som utjevner noe av ulikheten i lønnsnivå mellom skoler. I 2021 justerte dette for 50% av variasjonen i lønnsnivå mellom skolene.

Lønnsbudsjettet i skolene

Gjennom programområdets budsjettmodell fikk skolene tildelt en driftsramme på 853 millioner kroner. 651 millioner kroner er dedikert til lønn og skal dekke administrasjon, lærere i henhold til lærernorm og ressurser fordelt etter sosioøkonomiske faktorer. Av de resterende 202 millioner kroner skal en uspesifisert, mindre andel dekke læremidler og andre driftsrelaterte kostnader i tillegg til spesialpedagogisk tilbud og tilpasset opplæring.

Lønnsoppjøret for skolene som omfattes av budsjettmodellen utgjorde cirka 18 millioner kroner, i tillegg til at skolene fikk cirka 39 millioner i eksterne tilskudd til lønn ved etterutdanning, praksisgodtgjørelse, tiltak til sårbare barn under pandemien o.l. Samlet gir dette en ramme for lønnskostnader på maksimalt 910 millioner kroner. Regnskapet viser en samlet lønnskostnad fratrukket sykerefusjon på 870 millioner kroner, dette harmonerer med tildelingen. Pandemirelaterte kostnader og kompensasjon for disse er da holdt utenfor.

5.2 Barnetall og bemanningsnormer i barnehagene

Budsjettering i barnehager baseres i stor grad på hvor mange barn som til enhver tid er i barnehage («produksjon av barnehageplasser»).

Barnetall er direkte utslagsgivende:

- Tilskudd til de private barnehagene (månedlig utbetaling per barn)

Barnetall påvirker i meget stor grad nivået på utgiftene i:

- Kommunale barnehager
- Moderasjoner

Forventet barnetallsutvikling i 2021 viste seg i stor grad å holde stand: Ned 90 barn (desember 2020 – 2021)

Antall barn i barnehage 2020 og 2021 (private og kommunale barnehager)

På tross av færre barn i barnehagene kom flere barn enn forventet inn under moderasjonsordningene som søskenmoderasjon, gratis barnehage og redusert oppholdsbetaling.

5.3 Antall barn med tiltak, plasseringer utenfor hjemmet mv. (barnevern)

Barneverntjenestens budsjett for 2021 ble i stor grad basert på erfaringstall fra 2020 som var det første året i ny kommune.

Plasserte barn er den største kostnadsdriveren i barnevernet. Samtidig er dette i noe grad uforutsigbare kostnader. Barneverntjenesten har til enhver tid god oversikt over antallet plasserte barn i ulike kategorier, men antallet som avsluttes eller kommer til i løpet av året vil avhenge av mange ulike faktorer. Det ble utarbeidet spesielle budsjettberegninger for noen av de mest aktuelle postene som dreier seg om plasserte barn.

Omtale som kan brukes for å forklare avvik i forhold til budsjett:

Budsjettprimissene for barn i statlige plasserings- og hjelpetiltak tok utgangspunkt i antall pr. 31.12.20. Det ble deretter beregnet en total kostnad ut fra prisjusterte egenandeler for de ulike tiltakene. For barn i fosterhjem ble det tatt utgangspunkt i gjennomsnittsantallet for 2020, kostnadene ble budsjettet med tilsvarende kostnader til godtgjøring og utgiftsdekning som i 2021.

Antall plasserte barn har gått ned fra 2020 til 2021 og har sunket gradvis i løpet av året. Antall barn under omsorg fortsetter å synke. Årsaken er at antallet som tilbakeføres til familien eller fyller 18 år er høyere enn antallet nye barn under omsorg. Antall frivillig plasserte barn har også gått ned, og har

gjennomsnittlig vært lavere enn i 2020. Dette gir en indikasjon på at det forebyggende arbeidet, både i barnevernet og i Helsefremmende tjenester 0-100, gir resultater.

Resultat av aktuelle budsjettprinsipper innenfor barnevernet for 2021 var at kostnader til statlige tiltak ble høyere enn budsjettet grunnet økt antall plasseringer gjennom året, mens kostnadene til fosterhjem ble lavere enn budsjett grunnet reduksjon i antall.

- Antallet barn i statlige tiltak steg noe i løpet av året, og økt antall særlig i institusjon gjorde at denne posten fikk et merforbruk i 2021. Totalkostnaden var likevel lavere enn i 2020 grunnet lavere antall i statlige beredskaps- og familiehjem og utredninger i senter for foreldre og barn. Det ble nødvendig med en slik utredning i løpet av året, men barneverntjenesten lyktes likevel i å redusere antallet kraftig fra 2020.
- Antallet barn i fosterhjem gikk ned i 2021. Dette medførte ett mindreforbruk knyttet til godtgjøring og utgiftsdekning, og kompenserte gjennom året for manglende prisjustering av kostnader.

5.4 Tilskudd til særlig ressurskrevende tjenester

Anslag budsjettet inntekt for 2021 var i opprinnelig budsjett på 117 millioner kroner. Per 1. tertial ble inntektsanslaget oppjustert til 124,5 millioner kroner og ytterligere oppjustert per 2. tertial til 125,6 millioner kroner. Beregning per 3. tertial (inntektsført i regnskap 2021) ble på 143,3 millioner kroner. Etter noen mindre justeringer utgjør endelig innsendt søknad 143,1 millioner kroner.

Utvikling - Tilskudd særlig ressurskrevende helse- og omsorgstjenester

Drammen kommune hadde en sterk nedgang i tilskuddsbeløpet fra 2019 til 2020 etter at de tre kommuner slo seg sammen. Dette ser vi ved at utbetalt tilskuddsbeløp falt fra 1 254 kroner pr innbygger i 2019 til 1 157 kroner i 2020 (se tabell neste side). Hovedgrunnen var sammensetning av de nye virksomhetsområdene og at man ikke kunne skille budsjettene på en god objektiv måte. Da enhetene sluttet seg sammen utover året 2020, og med tilhørende lave timepriser for utført tjenesteproduksjon. Tilskuddsbeløp 2021 er beregnet til 143,3 millioner kroner som utgjør 1 401 kroner i utbetalt tilskudd pr innbygger. For ASSS uten Oslo i 2020 utgjorde dette et tilskudd i snitt på 1415 kroner pr innbygger.

Divergens budsjett 2. tertial og faktisk beregning for året 2021.

Som anført i punktet ovenfor viste våre regnskapet i 2020 uforholdsmessig lave timepriser for en del avdelinger, og her spesielt i kommunalområdet Tjenester for mennesker med nedsatt funksjonsevne. Ved revidering kalkyle 2. tertial så man fort at det var vanskelig å fastslå nytt lønnsgrunnlag for 2. tertial 2021, uten å måtte gjøre et fullstendig uttrekk av lønn med tilhørende korrigeringer for korona, premiefond, refusjoner mv. Dette er en svært omfattende arbeidsprosess og man valgte derfor å beholde det opprinnelige lønnsgrunnlaget fra 2020.

Et forhold som også påvirket anslaget innenfor programområde 05 Tjenester for mennesker med nedsatt funksjonsevne, var at de etablerte en enhet med spesielt mange tunge brukere. For dette ansvarsstedet økte lønnsbudsjettet med hele 7,9 millioner kroner. Denne endringen skjedde utover året, og var ikke meddelt når beregning for 2. tertial ble gjennomført. Et annet forhold var kjøp av eksterne kjøpte tjenester/plasser. Her er det en netto økning i tilskuddsbeløpet på 7,1 millioner kroner. Dette forholdet var bare delvis hensyntatt i beregningene.

Regnskapsførte inntekter fra tilskudd til særlig ressurskrevende tjenester 2019-2021

		Antall tj. mottakere	Øremerket tilskudd	Antall innbyggere 31.12	Utbet. tilskudd per innbygger
2019	Tre kommuner før sammenslåing	115	127 102 000	101 386	1 254
2020	Nye Drammen	111	117 883 559	101 859	1 157
2021	Nye Drammen	128	143 320 726	102 273	1 401

5.5 Forutsetninger for lønnsbudsjettet i hjemmetjenesten

Innenfor programområde 06 Hjemmetjenester og institusjon har tidligere Drammen kommune benyttet finansieringsmodeller for de ulike tjenester som leveres: institusjon, hjemmetjenester, aktivisering og administrasjon.

Etter sammenslåingen av de tre tidligere kommunene leverte programområdet et resultat på over 80 millioner kroner i merforbruk i 2020. Det ble igangsatt et arbeid med å finne tiltak for effektivisering og tilpasninger i driften i regi av prosjektet «Balanse 2021». Dette arbeidet ville ta tid og kunne ikke fullføres innen rammene for 2021 skulle tildeles. Det ble derfor besluttet at alle virksomhetene innenfor programområdet skulle få et budsjett tilsvarende regnskapet 2020, justert for forskjeller i pensjonskostnader og samt kompensasjon for pris- og lønnsvekst. En salderingsutfordring ble budsjettet på sentralt ansvar i programområdet i påvente av tiltakene og var beregnet til 90 millioner i opprinnelig budsjett 2021, senere oppjustert til cirka 115 millioner kroner.

I løpet av 2021 fikk programområdet tilført både varige midler og engangsmidler ved behandlingen av 1. og 2. tertialrapport med til sammen 95 millioner kroner for å styrke budsjettene til både hjemmetjenester og institusjonstjenester. Andre tekniske budsjettjusteringer fant også sted - da med flytting av midler til og fra andre programområder.

Til tross for budsjetttilførselene ble resultatet i 2021 et merforbruk på nesten 29 millioner kroner. Dette kan relateres til ulike årsaker. Prosjektet «Balanse 2021» skisserte tiltak som var beregnet til å gi effekt på cirka 71 millioner kroner i besparelser. Tiltakene har imidlertid vært forsinket og ikke gitt stor effekt i 2021, men er sentrale for utviklingen i 2022 og følges tett opp.

Rammene for 2022 er tildelt etter finansieringsmodellene.

5.6 Ny bybru (investeringsprosjekt)

Bybrua i Drammen skal rives og erstattes med en ny bru. Arbeidet må koordineres med Bane Nor, som skal bygge og bekoste den delen av brua som går over jernbanesporene på Strømsø, mens Drammen kommune må bekoste den delen som går over elva. I bystyret i tidligere Drammen kommune ble det 7. oktober 2019 vedtatt å rive dagens bru, og erstatte den med en ny og samtidig bygge en midlertidig gang-/sykkelbru. I sak 110/20 Investeringsrammer og prioriteringer i økonomiplanarbeidet i kommunestyret 22. september 2020 ble «Ny bybru» vedtatt som ett av tre prioriterte investeringsprosjekter.

I vedtatt budsjett for 2021 hadde prosjektet Ny bybru en investeringsramme på 40 millioner kroner til prosjektering, anbudsutlysning og oppstart av arbeidet med den midlertidige gangbrua. Det samlede investeringsbehovet ble i økonomiplan 2021-2024 grovt anslått til cirka 630 millioner kroner brutto med en usikkerhetsmargin på +/- 40 prosent.

I handlings- og økonomiplan 2022-2025 er det etter en kvalitetssikringsprosess gjennomført i 2021 lagt til grunn et samlet investeringsbehov på 780 millioner kroner brutto, med en usikkerhetsmargin på +/- 10 prosent. Anbud for ny bybru ble lagt ut i 2021 med endelig anbudsfrist 18.februar 2022. Formannskapet ble 25. februar i 2022 orientert om at ny bybru – etter gjennomført anbudskonkurranse – kan komme til å koste om lag 1,4 milliarder kroner.

Forklaring for avvik i forhold til budsjett

I 2021 hadde Bybrua som nevnt en investeringsramme på 40 millioner kroner. Regnskapet viser et merforbruk på 20,3 millioner kroner. Dette skyldes i all hovedsak forsering av arbeider med midlertidig gang-/sykkelbru, som gjør at kostnadene kommer tidligere enn forutsatt i budsjettet.

5.7 Flisebekken 2 (største investeringsprosjekt vann og avløp)

Som følge av Bane Nors InterCity-prosjekt og jernbaneutbyggingen gjennom Drammen er det i tillegg nødvendig å oppgradere en andel av infrastrukturen for vann- og avløpstjenestene samtidig, blant annet Flisebekken 2. Det er vesentlig å gjøre disse tiltakene samtidig med at jernbaneanlegget bygges. Prosjektet Flisebekken har i vedtatt budsjett 2021 en investeringsramme på 20 millioner kroner. Prosjektet har en samlet investeringsramme på 80 millioner kroner , og det er satt av ytterligere 40 millioner kroner i 2022 og 20 millioner kroner 2023.

Forklaring for avvik i forhold til budsjett

I 2021 hadde Flisebekken 2, en investeringsramme på 20 millioner kroner. Regnskapet viser et merforbruk på 11,8 millioner kroner. Dette skyldes at arbeidene med ny overvannsledning ble gjennomført med raskere fremdrift og periodisering enn opprinnelig forutsatt. Betaling skjer i henhold til økonomiske oversikter som oversendes fra Bane NOR.

6. Diverse forhold

6.1 Kommunens internkontroll

Krav til kommunens internkontroll er nedfelt i kommuneloven § 25-1. Hensikten med internkontroll er å sikre at lover og forskrifter følges, sørge for helhetlig styring og riktig utvikling i kommunen, sikre kvalitet og effektivitet i tjenestene og godt omdømme og legitimitet.

I 2021 utarbeidet rådmannen Plan for overordnet internkontroll. Planen gav en oversikt over strategiske valg og satsingsområder for rådmannens internkontroll i 2021. Hensikten med Plan for overordnet internkontroll, var å sikre systematisk og tilpasset internkontroll i kommunen.

Rådmannens satsing for 2021 ble delt inn i tre områder: formalisering, risikovurdering og kontrollaktiviteter. Det ble, som planlagt, gjennomført arbeid innen alle områdene.

Kommuneloven § 25-2 fastslår at kommunedirektøren skal rapportere til kommunestyret og fylkestinget om internkontroll og om resultater fra statlig tilsyn minst én gang i året. Rådmannen legger opp til at den årlige rapporten om kommunens internkontroll innarbeides i årsevalueringen. I tillegg legges det opp til avviksrapporteringer i forbindelse med tertialrapportene.

For nærmere omtale av kommunens internkontroll vises til Årsevalueringen for 2021, som etter planen behandles i kommunestyrets møte i mai.

6.2 Etikk og verdier mv.

Drammen kommune har fastsatt [etiske regler](#) som skal sikre en god etisk praksis og definere felles standard for alle medarbeidere. Etiske regler uttrykker hva som er rett og galt i ord og handling. De etiske reglene gjelder for alle medarbeidere i Drammen kommune og i kommunale foretak. Andre virksomheter som Drammen er hel- eller deleier i, utarbeider sine egne etiske regler.

Høsten 2020 gjennomførte PwC, på oppdrag fra rådmannen, en risiko- og sårbarhetsanalyse innen tema etikk, misligheter og antikorrupsjon. Rapport etter analysen forelå i februar 2021. PwC anbefalte at kommunen i sitt videre arbeid, fokuserer på å tydeliggjøre roller og ansvar for det etiske arbeidet, styrke kompetansen innen risikoteknikk, styrke opplæring og trening og forsterke rutiner.

I 2021 ble det opprettet et etikklag. En del av etikklagets mandat, var å se på ulike måter for å arbeide med etisk refleksjon og trening i organisasjonen. Ett av tiltakene som ble iverksatt, var en pilot i spillbasert simuleringslæring for etisk refleksjon. Piloten er planlagt sluttført i 2022. Det foretas i etterkant av dette en evaluering for å se om det er ønskelig å innføre metoden for hele organisasjonen.

Etisk råd

Kommunestyret har i 2021 vedtatt at det skal etableres et etisk råd for helse- og omsorgstjenestene. Rådet ble etablert i løpet av året og består av innbyggerrepresentanter, representanter fra brukerorganisasjoner, tros- og livssynsrepresentant og ansatte fra helse- og omsorgstjenestene.

Kapitalforvaltning

Drammen kommunes [finans- og gjeldsforvaltningsreglement](#) fastslår i pkt. 9 at de til enhver tid gjeldende etiske retningslinjene for Statens Pensjonsfond Utland, skal være retningsgivende for kommunens etiske håndtering av kapitalforvaltningen. Retningslinjene finnes på linken nedenfor:

<https://lovdata.no/dokument/INS/forskrift/2014-12-18-1793?q=retningslinjer+%2B+utland>

Ordning for varsling om kritikkverdige forhold mv.

Drammen kommune har etablert [ordning for varsling](#) om kritikkverdige forhold, brudd på etiske retningslinjer, mistanke om korrupsjon og økonomiske misligheter mv. Kommunen inngår avtale med eksterne leverandører om drift av kommunens varslingsmottak. Varslingsmottaket skal ta imot varsel om kritikkverdige forhold i Drammen kommune. Dette gjelder både fra ansatte, elever, verne- og tjenestepliktige, pasienter, personer under opplæring og deltakere i arbeidsmarkedstiltak når de utfører arbeid i virksomhet som omfattes av loven, og eksterne aktører som brukere, leverandører og andre. Varsling kan skje på ulike måter; via elektronisk skjema, varslingstelefon, via epost eller via ordinær post.

6.3 Selvkostberegninger i 2021

Kommunal- og moderniseringsdepartementets (KMD) har fastsatt forskrift om beregning av samlet selvkost for kommunale og fylkeskommunale gebyrer (selvkostforskriften) 11. desember 2019 med hjemmel i §15-1 i kommuneloven. Bestemmelsene i forskriften er lagt til grunn for beregning av selvkost for tekniske tjenester i Drammen kommune. I selvkostkalkylene inngår regnskapsmessige driftsinntekter, driftsutgifter eksklusiv regnskapsmessige avskrivninger, kalkulatoriske avskrivninger og rentekostnader (for tjenester der dette er aktuelt), samt indirekte driftsutgifter (administrasjonsutgifter).

Kalkulatorisk rentekostnad inngår ikke i kommunens driftsregnskap, men representerer en alternativ avkastning som kommunen går glipp av ved at kapital er bundet i anleggsmidler. Den kalkulatoriske rentekostnaden beregnes med utgangspunkt i anleggsmidlenes restavskrivningsverdi og en kalkylerente. Kalkylerenten er årsgjennomsnittet av 5-årig swap-rente + 1/2 %-poeng. I 2021 var denne lik 1,96 prosent.

For konkrete selvkostberegninger for 2021 og kommentarer til disse vises til note 14 Selvkosttjenester.

6.4 Usikre forpliktelser

I note 17 til regnskapet omtales stevninger, prosessvarsler og klagesaker som *kan* innebære økonomiske konsekvenser for Drammen kommune. Eventuelle økonomiske konsekvensene er imidlertid uavklarte, og er derfor ikke ført regnskapet for 2021.

Som det fremgår av noten gjelder de aktuelle sakene ulike forhold som regresskrav mot tidligere arbeidstakere, krav fra kommunen knyttet til heving av båt, krav knyttet til utnyttelse av tomt, krav mot kommunen for anført brudd på arbeidsmiljøloven mv.

For nærmere omtale vises til note 17 Usikre forpliktelser.

6.5 Likestilling og mangfold

Heltidskultur

Drammen kommune satser på at flest mulig ansatte skal kunne jobbe heltid, om det er det de ønsker. Denne satsingen har pågått i flere år og tar for seg nye arbeidstidsordninger, rekruttering og ansettelser, bruk av kompetanse og tiltak for å redusere vikarinneleie.

Arbeidet er delt inn i ulike faser; etableringsfase, kunnskapsbygging, involvering, piloter, evaluering og implementering. Det er definert sju pilotavdelinger innen helse og omsorg,

Under pandemien har ikke fremdriften i arbeidet vært helt som planlagt. Blant annet har nøkkelpersoner vært omdisponert til annet arbeid og pilotene har måtte prioritere oppgaver knyttet til håndtering av pandemien.

Det er likevel viktig å se satsingen på økt heltid i et langsiktig perspektiv. Drammen kommune har opprettholdt samarbeidet «Helt fram», sammen med Fafo, Fredrikstad og bydel Østensjø i Oslo. Det er gjennomført nettverkssamlinger på tvers av kommunene. Det har også vært gjennomført noen involveringsaktiviteter med fokus på heltid i virksomhetene, som for eksempel opprettelse av et ressursteam, som en del av Balanse 2021, for å redusere inneleie av vikarer.

Utviklingen i andel ansatte i hele stillinger innenfor HSO – og i hele kommunen

Heltidsandel	Desember 2020	Desember 2021
P04 Helse	54,46 %	61,18 %
P05 Mennesker med nedsatt funksjonsevne	33,28 %	36,60 %
P06 Hjemmetjenester og institusjon	42,36 %	44,64 %
P07 Rus og psykisk helse	61,06 %	62,75 %
Hele kommunen	62,26 %	64,39 %

Utvikling i gjennomsnittlig stillingsstørrelse innenfor HSO – og i hele kommunen

Gjennomsnittlig stillingsstørrelse	Desember 2020	Desember 2021
P04 Helse	78,87 %	81,54 %
P05 Mennesker med nedsatt funksjonsevne	64,68 %	66,44 %
P06 Hjemmetjenester og institusjon	71,82 %	71,71 %
P07 Rus og psykisk helse	80,54 %	82,87 %
Hele kommunen	77,84 %	79,17 %

Menn i helse og barnehage

Drammen kommune arbeider for å øke andelen menn innenfor barnehage og helse. På grunn av pandemien har det ikke vært mulig å jobbe målrettet med likestilling- menn i barnehagene i 2021, men det har vært stort vikarinntak og man har rekruttert bredt for å dekke bemanningsbehovet.

Kjønnsfordeling i Drammen kommune

Tabellen nedenfor viser fordeling mellom kvinner og menn blant de ansatte i Drammen kommunes basisorganisasjon per utgangen av 2021.

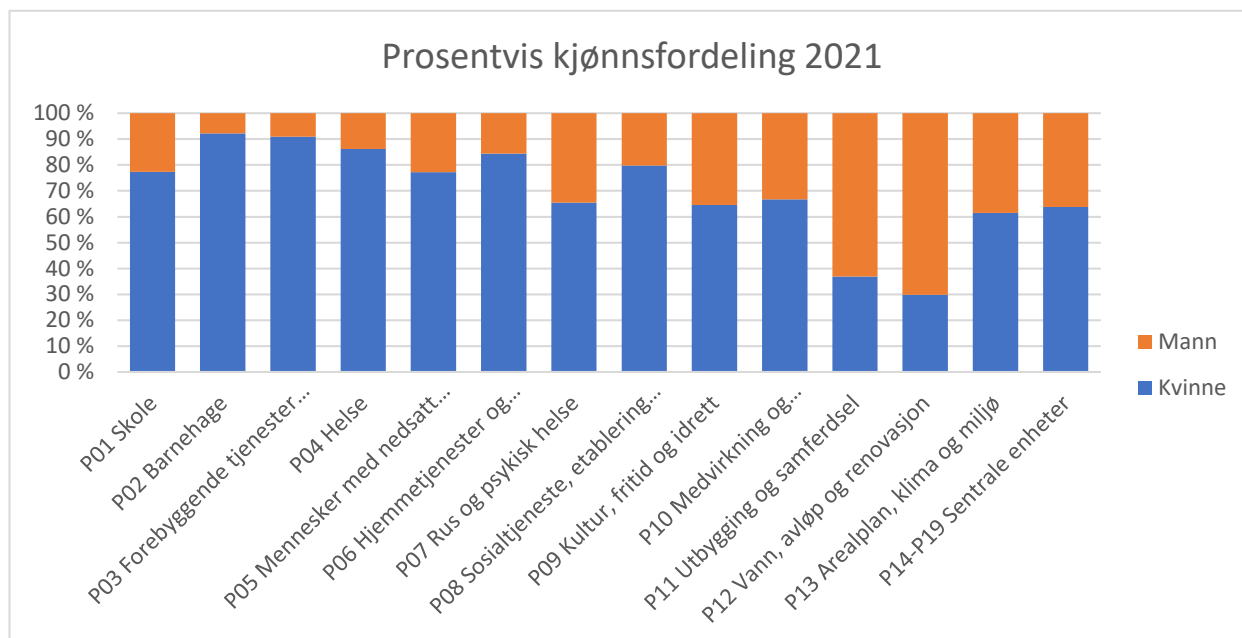

- Andelen kvinner er 79,5 prosent
- Høyest kvinneandel er i programområdene 02 Barnehage og 03 Forebyggende tjenester med 92 og 91 prosent. Det er også svært høy kvinneandel i programområdene 04 Helse og 06 Hjemmetjenester og institusjon med 86 og 84 prosent.
- Lavest kvinneandel er i programområdene 11 Utbygging og samferdsel og 12 Vann og avløp med 37 og 30 prosent.

Kjønnsfordeling i basisorganisasjonen per 31.12.2021

	Kvinne	Mann	Totalt
P01 Skole	1513	442	1955
P02 Barnehage	754	64	818
P03 Forebyggende tjenester (inkl. barnevern)	358	36	394
P04 Helse	406	65	471
P05 Mennesker med nedsatt funksjonsevne	612	180	792
P06 Hjemmetjenester og institusjon	1834	340	2174
P07 Rus og psykisk helse	167	88	255
P08 Sosialtjeneste, etablering og bolig	201	51	252
P09 Kultur, fritid og idrett	158	87	245
P10 Medvirkning og lokaldemokrati	2	1	3
P11 Utbygging og samferdsel	45	77	122
P12 Vann, avløp og renovasjon	23	54	77
P13 Arealplan, klima og miljø	64	40	104
P14-P19 Sentrale enheter	176	100	276
Totalsum	6313	1625	7938

Kjønnsfordeling ansatte per programområde (i prosent)

7. Garantiforpliktelser

Som note 12 til regnskapet følger en spesifikasjon av Drammen kommunes garantiansvar per 31.12.2021. Denne viser at kommunen per utgangen av 2021 hadde et samlet garantiansvar på 216,7 millioner kroner². I løpet av året er garantiforpliktelsene økt med 5,9 millioner kroner. Økningen i garantiansvaret er en netto effekt av nytt og utvidet garantiansvar og redusert/opphørt ansvar.

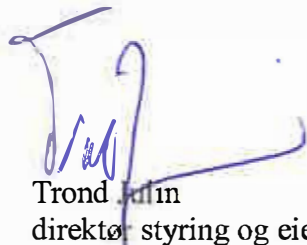
Solidariske ansvar for Glitrevannverket IKS' lån (rammelån) er økt med 10,5 millioner kroner i 2021, og samlet garantiforpliktelse utgjør etter dette 108,1 millioner kroner. Dette tilsvarer 49,9 prosent av det totale garantiansvaret. Utover dette fordeler garantiene seg på ulike formål innenfor kommunekassen med til sammen 108,6 millioner kroner. Av dette utgjør 20,7 millioner kroner garantiansvar for private barnehager og garantiansvar for idrettslag/idrettsanlegg utgjør 28,7 millioner kroner.

I samsvar med vedtak i bystyret i tidligere Drammen kommune er det i 2021 stilt ny selvskyldnergaranti for lån i regi av Drammen Kirkelige fellesråd med 4,6 millioner kroner. Ved utgangen av året er kommunens samlede garantiansvar for Drammen kirkelige fellesråds investeringslån på 32,5 millioner kroner. Det er i 2021 også stilt nye garantier for Kjerraten barnehage med 2,5 millioner kroner (utbedringslån) og for Drammen Strong med 1,5 millioner kroner i forbindelse med gjenoppbyggingen av Stronghytta.

For nærmere spesifikasjoner vises til note 3 Drammen kommunes garantiansvar.

Rådmannen i Drammen, 13. april 2022

Elisabeth Enger
rådmann

Trond Kullin
direktør styring og eierskap

Saksbehandler: Roar Paulsen
fagansvarlig økonomi

² Dette omfatter også kommunens garantiansvar for spillemidler til idrettsanlegg videreført fra tidligere Nedre Eiker kommune.

Årsregnskap 2021

Forskriftsbestemte oversikter for:

Drammen kommunekasse side 2

Drammen kommune konsolidert regnskap side 11

Drammen kommunekasse

Årsregnskap 2021

Regnskapsoppstillinger

Jfr. kapittel 5 i forskrift om økonomiplan, årsbudsjett, årsregnskap og årsberetning for kommuner og fylkeskommuner

- § 5-4 Bevilgningsoversikt drift
Bevilgningsoversikt drift fordelt (per programområde)
- § 5-5 Bevilgningsoversikt investering
Bevilgningsoversikt investering per programområde
- § 5-6 Økonomisk oversikt drift – etter art
- § 5-8 Balanseregnskapet
- § 5-9 Oversikt over samlet budsjettavvik og årsavslutningsdisposisjoner

§ 5-4. Bevilgningsoversikter – drift Drammen kommunekasse

Tall i 1000 kroner	Regnskap 2021	Regulert budsjett 2021	Opprinnelig budsjett 2021	Regnskap 2020
Generelle driftsinntekter				
Rammetilskudd	-2 996 073	-2 987 157	-2 839 478	-2 936 272
Inntekts- og formuesskatt	-3 432 397	-3 244 669	-3 164 468	-2 988 879
Eiendomsskatt	0	0	0	0
Andre generelle driftsinntekter	-216 808	-204 995	-126 290	-226 267
Sum generelle driftsinntekter	-6 645 278	-6 436 821	-6 130 236	-6 151 418
Netto driftsutgifter				
Sum bevilgninger drift, netto	6 174 342	6 319 001	5 908 034	5 917 915
Avskrivninger	319 004	332 080	332 000	263 235
Sum netto driftsutgifter	6 493 346	6 651 081	6 240 034	6 181 150
Brutto driftsresultat	-151 931	214 261	109 798	29 731
Finansinntekter/Finansutgifter				
Renteinntekter	-66 858	-44 524	-38 524	-59 446
Utbytter	-119 980	-128 559	-96 600	-133 777
Gvinster og tap på finansielle omløpsmidler	-377	-871	-871	-1 477
Renteutgifter	108 974	103 388	103 370	159 637
Avdrag på lån	241 782	225 462	225 462	204 989
Netto finansutgifter	163 542	154 896	192 838	169 926
Motpost avskrivninger	-319 004	-332 080	-332 000	-263 235
Netto driftsresultat	-307 394	37 077	-29 364	-63 577
Disponering eller dekning av netto driftsresultat				
Overføring til investering	79 191	79 191	69 934	111 316
Avsetninger til bundne driftsfond	93 768	12 606	12 407	78 882
Bruk av bundne driftsfond	-73 982	-59 796	-3 446	-46 555
Avsetninger til disposisjonsfond	279 195	1 700	0	144 770
Bruk av disposisjonsfond	-70 778	-70 778	-49 131	-143 540
Dekning av tidligere års merforbruk	0	0	-400	-81 296
Sum disponeringer eller dekning av netto driftsresultat	307 394	-37 077	29 364	63 578
Fremført til inndekning i senere år (merforbruk).	0	0	0	0

§ 5-4. Bevilgningsoversikt drift

Drammen kommunekasse - til fordeling pr. programansvar

Tall i 1000 kroner	Regnskap 2021	Regulert budsjett 2021	Opprinnelig budsjett 2021	Regnskap 2020
Fra bevilgningsoversikt:				
Til fordeling drift	6 174 342	6 319 001	5 908 034	5 917 915
Netto driftsutgifter pr. programansvar				
Skole	1 086 514	1 115 002	1 028 059	1 058 953
Barnehage	837 147	842 951	778 993	851 332
Forebyggende tjenester (inkl. barnevern)	356 018	370 897	341 481	345 599
Helse	400 603	398 566	317 302	386 411
Mennesker med nedsatt funksjonsevne	339 807	334 873	313 984	333 969
Hjemmetjenester og institusjon	1 198 243	1 171 086	974 554	1 203 668
Rus og psykisk helse	146 618	163 631	149 577	167 366
Sosialtjeneste, etablering og bolig	404 646	424 307	406 366	409 539
Kultur, fritid og idrett	285 819	300 415	268 893	307 499
Medvirkning og lokaldemokrati	2 727	4 115	3 258	948
Utbygging og samferdsel	123 373	122 021	102 776	98 340
Vann, avløp og renovasjon	-169 775	-165 189	-158 708	-136 744
Arealplan, klima og miljø	48 446	53 584	50 960	45 833
Ledelse, styring og administrasjon	342 596	363 106	364 884	376 195
Samfunnssikkerhet	86 760	88 379	88 849	85 495
Næringsutvikling	61 128	64 110	11 773	22 683
Arbeid og inkludering	0	0	0	24
Politisk styring	46 491	47 619	48 194	39 733
Sentrale poster	577 181	619 529	816 841	321 075
Netto for alle programansvar	6 174 342	6 319 001	5 908 034	5 917 915

§ 5-5. Bevilgningsoversikter – investering Drammen kommunekasse

Tall i 1000 kroner	Regnskap 2021	Regulert budsjett 2021	Opprinnelig Budsjett 2021	Regnskap 2020
Investeringsutgifter				
Investeringer i varige driftsmidler	633 666	588 591	551 800	648 889
Tilskudd til andres investeringer	3 080	0	0	9 178
Investeringer i aksjer og andeler i selskaper	41 200	22 800	22 800	89 930
Utlån av egne midler	6 150	5 000	0	15 245
Avdrag på lån	0	0	0	0
Sum investeringsutgifter	684 096	616 391	574 600	763 242
Investeringsinntekter				
Kompensasjon for merverdiavgift	-67 892	-70 338	-65 694	-85 616
Tilskudd fra andre	-105 239	0	0	-133 754
Salg av varige driftsmidler	-19 246	0	0	-250
Salg av finansielle anleggsmidler	0	-40 000	-40 000	0
Utdeling fra selskaper	0	0	0	0
Mottatte avdrag på utlån av egne midler	-7 395	-5 600	-5 600	-159 094
Bruk av lån	-464 893	-428 777	-399 106	-462 629
Sum investeringsinntekter	-664 666	-544 715	-510 400	-841 343
Videreutlån				
Videreutlån	372 339	450 000	450 000	364 612
Bruk av lån til videreutlån	-372 339	-450 000	-450 000	-364 612
Avdrag på lån til videreutlån	65 692	69 900	69 900	153 821
Mottatte avdrag på videreutlån	-163 478	-69 900	-69 900	0
Netto utgifter videreutlån	-97 786	0	0	153 821
Overføring fra drift og netto avsetninger				
Overføring fra drift	-79 191	-78 416	-69 800	-111 316
Avsetninger til bundne investeringsfond	163 183	1 139	0	34 137
Bruk av bundne investeringsfond	-11 237	0	0	
Avsetninger til ubundet investeringsfond	5 600	5 600	5 600	
Bruk av ubundet investeringsfond	0	0	0	0
Dekning av tidligere års udekket beløp	0	0	0	1 459
Sum overføring fra drift og netto avsetninger	78 356	-71 677	-64 200	-75 721
Fremført til inndekning i senere år (udekket beløp)	0	0	0	0
Kontrollsum art 980 Regnskapsmessig merforbruk	0	0	0	0
Overføring til fordeling (§5-5, andre ledd)				
Inntekter til fordeling	-19 246	0	0	0
Utgifter til fordeling	684 096	616 391	574 600	763 242
Sum til fordeling (netto)	664 850	616 391	574 600	763 242

§ 5-5. Bevilgningsoversikter – investering Drammen kommunekasse - til fordeling

Tall i 1000 kroner	Regnskap 2021	Regulert budsjett 2021	Opprinnelig budsjett 2021	Regnskap 2020
Fra bevilgningsoversikt:				
Netto investeringer til fordeling:	664 850	447 841	574 600	763 242
Fordeling på programansvar				
Skole	29 095	29 965	27 000	10 220
Barnehage	9 029	8 228	7 400	3 117
Forebyggende tjenester (inkl. barneve	959	1 000	1 000	1 469
Helse	703	1 167	1 000	1 721
Mennesker med nedsatt funksjonsev	1 037	1 109	1 000	113
Hjemmetjenester og institusjon	5 257	10 300	10 000	5 035
Rus og psykisk helse	1 228	1 218	1 000	126
Sosialtjeneste, etablering og bolig	868	1 000	1 000	185
Kultur, fritid og idrett	23 948	32 085	24 500	40 054
Utbygging og samferdsel	257 011	243 900	224 000	505 413
Vann, avløp og renovasjon	259 174	200 000	200 000	14 818
Arealplan, klima og miljø	872	126	0	596
Ledelse, styring og administrasjon	43 118	55 996	51 900	72 093
Samfunnssikkerhet	343	1 500	2 000	1 839
Politisk styring	1 017	998	0	101
Sentrale poster	50 438	27 800	22 800	106 340
Sum fordelt	684 096	616 391	574 600	763 242

§ 5-6. Økonomisk oversikt etter art – drift Drammen kommunekasse

Tall i 1000 kroner	Regnskap 2021	Regulert budsjett 2021	Opprinnelig budsjett 2021	Regnskap 2020
Driftsinntekter				
Rammetilskudd	-2 996 073	-2 987 157	-2 839 478	-2 936 272
Inntekts- og formuesskatt	-3 432 397	-3 244 669	-3 164 468	-2 988 879
Eiendomsskatt	0	0	0	0
Andre skatteinntekter	0	0	0	0
Andre overføringer og tilskudd fra staten	-216 808	-204 995	-126 290	-226 267
Overføringer og tilskudd fra andre	-1 005 232	-818 953	-620 002	-978 234
Brukerbetalinger	-278 551	-270 949	-272 174	-273 800
Salgs- og leieinntekter	-547 939	-544 574	-600 331	-553 894
Sum driftsinntekter	-8 476 999	-8 071 296	-7 622 742	-7 957 346
Driftsutgifter				
Lønnsutgifter	3 823 560	3 853 253	3 545 980	3 690 765
Sosiale utgifter	1 000 847	989 339	985 462	982 442
Kjøp av varer og tjenester	2 499 441	2 539 316	2 347 303	2 466 342
Overføringer og tilskudd til andre	682 215	599 715	547 092	711 088
Avskrivninger	319 004	332 080	332 000	263 235
Sum driftsutgifter	8 325 067	8 313 703	7 757 837	8 113 871
Brutto driftsresultat	-151 931	242 407	135 095	156 525
Finansinntekter/Finansutgifter				
Renteinntekter	-66 858	-72 670	-63 820	-186 240
Utbytter	-119 980	-128 559	-96 600	-133 777
Gvinster og tap på finansielle omløpsmidler	-377	-871	-871	-1 477
Renteutgifter	108 974	103 388	103 370	159 637
Avdrag på lån	241 782	225 462	225 462	204 989
Netto finansutgifter	163 542	126 750	167 542	43 132
Motpost avskrivninger	-319 004	-332 080	-332 000	-263 235
Netto driftsresultat	-307 394	37 077	-29 364	-63 578
Disponering eller dekning av netto driftsresultat:				
Overføring til investering	79 191	79 191	69 934	111 316
Avsetninger til bundne driftsfond	93 768	12 606	12 407	32 327
Bruk av bundne driftsfond	-73 982	-59 796	-3 446	
Avsetninger til disposisjonsfond	279 195	1 700	-400	1 230
Bruk av disposisjonsfond	-70 778	-70 778	-49 131	
Dekning av tidligere års merforbruk	0	0	0	-81 296
Sum disponeringer eller dekning av netto driftsresultat	307 394	-37 077	29 364	63 578
Fremført til inndekning i senere år (merforbruk)	0	0	0	0

§ 5-8. Balanseregnskapet Drammen kommunekasse

Tall i 1000 kroner	Note	Regnskap 2021	Regnskap 2020
EIENDELER			
A. Anleggsmidler		18 200 200	18 116 447
I. Varige driftsmidler	4	5 304 900	4 974 086
1. Faste eiendommer og anlegg		4 693 338	4 340 786
2. Utstyr, maskiner og transportmidler		611 562	633 300
II. Finansielle anleggsmidler		4 028 595	4 570 852
1. Aksjer og andeler	5	1 882 542	2 630 566
2. Obligasjoner		0	0
3. Utlån	6	2 146 053	1 940 286
III. Immaterielle eiendeler		0	0
IV. Pensjonsmidler	11	8 866 705	8 571 508
B. Omløpsmidler		2 874 289	2 096 576
I. Bankinnskudd og kontanter		840 892	320 013
II. Finansielle omløpsmidler		105 774	105 397
1. Aksjer og andeler	7	105 774	105 397
2. Obligasjoner		0	0
3. Sertifikater		0	0
4. Derivater		0	0
III. Kortsiktige fordringer		1 927 623	1 671 167
1. Kundefordringer		211 005	246 026
2. Andre kortsiktige fordringer		996 267	810 751
3. Premieavvik	11	720 351	614 389
Sum eiendeler		21 074 488	20 213 023

Tall i 1000 kroner	Note	Regnskap 2021	Regnskap 2020
EGENKAPITAL OG GJELD			
C. Egenkapital		-5 109 040	-5 091 359
I. Egenkapital drift		-945 545	-717 342
1. Disposisjonsfond		-817 193	-608 776
2. Bundne driftsfond	13	-128 352	-108 566
3. Merforbruk i driftsregnskapet		0	0
II. Egenkapital investering		-365 380	-207 834
1. Ubundet investeringsfond		-11 352	-5 752
2. Bundne investeringsfond	13	-354 028	-202 082
3. Udekket beløp i investeringsregnskapet		0	0
III. Annen egenkapital		-3 798 114	-4 166 184
1. Kapitalkonto	2	-3 850 892	-4 218 961
2. Prinsippendringer som påvirker arbeidskapitalen drift		0	0
3. Prinsippendringer som påvirker arbeidskapitalen investering		52 778	52 778
D. Langsiktig gjeld		-14 539 611	-14 009 431
I. Lån	9	-6 275 231	-5 667 116
1. Gjeld til kredittinstitusjoner		-6 275 231	-5 667 116
2. Obligasjonslån		0	0
3. Sertifikatlån		0	0
II. Pensjonsforpliktelse	11	-8 264 380	-8 342 315
E. Kortsiktig gjeld		-1 425 838	-1 112 232
I. Kortsiktig gjeld		-1 425 838	-1 112 232
1. Leverandørgjeld		-321 990	-395 521
2. Likviditetslån		-315 321	147 209
3. Derivater		0	0
4. Annen kortsiktig gjeld		-788 258	-859 078
5. Premieavvik	11	-268	-4 842
Sum egenkapital og gjeld		-21 074 488	-20 213 023
F. Memoriakonti		0	0
I. Ubrukte lånemidler		140 614	62 953
II. Andre memoriakonti		15 477	21 407
III. Motkonto for memoriakontiene		-156 091	-84 360
Kontrollsum balanse		0	0

Drammen, 22. februar 2022

E Enger
 Elisabeth Enger
 Rådmann

Trine Lie Andersen
 Trine Lie Andersen
 Regnskapssjef
 Virksomhetsleder Regnskap og lønn

§ 5-9. Oversikt over samlet budsjettavvik og årsavslutningsdisposisjoner - Drammen kommunekasse

Tall i 1000 kroner	Regnskap 2021	Regnskap 2020
Drift		
1. Netto driftsresultat	-307 394	-63 578
2. Sum budsjettdisposisjoner	37 077	14 085
3. Årets budsjettavvik	-270 317	-49 493
4. Strykning av overføring til investering	158 382	-954
5. Strykning av avsetninger til disposisjonsfond	280 895	1 024
6. Strykning av dekning av tidligere års merforbruk	0	-867
7. Strykning av bruk av disposisjonsfond	-141 556	-4 059
8. Mer- eller mindreforbruk etter strykninger	-27 404	54 350
9. Bruk av disposisjonsfond for reduksjon av årets merforbruk etter strykninger	0	0
10. Bruk av disposisjonsfond for inndekning av tidligere års merforbruk	0	0
11. Bruk av mindreforbruk etter strykninger for dekning av tidligere års merforbruk	0	0
12. Avsetning av mindreforbruk etter strykninger til disposisjonsfond	0	0
13. Fremført til inndekning i senere år (merforbruk)	0	0
Investering		
1. Sum Investering utgifter, investeringsinntekter og netto utgifter videreutlån	78 356	-75 721
2. Sum budsjettdisposisjoner	-71 677	-201 452
3. Årets budsjettavvik	-150 033	125 731
4. Strykning av avsetninger til ubundet investeringsfond	0	0
5. Strykning av overføring fra drift	-775	-992
6. Strykning av bruk av lån	0	0
7. Strykning av bruk av ubundet investeringsfond	0	0
8. Udisponert beløp etter strykninger	150 808	-124 739
9. Avsetning av udisponert beløp etter strykninger til ubundet investeringsfond	0	0
10. Fremført til inndekning i senere år (udekket beløp)	0	0

Drammen kommune

Konsolidert regnskap 2021

Regnskapsoppstillinger

Jfr. kapittel 5 og 10 i forskrift om økonomiplan, årsbudsjett, årsregnskap og årsberetning for kommuner og fylkeskommuner

- § 5-5 Bevilgningsoversikt investering
- § 5-6 Økonomisk oversikt drift – etter art
- § 5-8 Balanseregnskapet

§ 5-5. Bevilgningsoversikter – investering Drammen kommune konsolidert regnskap

Tall i 1000 kroner	Konsolidert regnskap 2021	Konsolidert regnskap 2020
Investeringsutgifter		
Investeringer i varige driftsmidler	883 959	1 016 318
Tilskudd til andres investeringer	3 080	3 371
Investeringer i aksjer og andeler i selskaper	41 200	89 930
Utlån av egne midler	303 053	15 245
Avdrag på lån	0	0
Sum investeringsutgifter	1 231 292	1 124 864
Investeringsinntekter		
Kompensasjon for merverdiavgift	-107 373	-141 619
Tilskudd fra andre	-126 285	-188 467
Salg av varige driftsmidler	-50 224	-29 594
Salg av finansielle anleggsmidler	0	0
Utdeling fra selskaper	0	0
Mottatte avdrag på utlån av egne midler	-7 395	-159 094
Bruk av lån	-920 584	73 224
Sum investeringsinntekter	-1 211 861	-445 551
Videreutlån		
Videreutlån	372 339	364 612
Bruk av lån til videreutlån	-372 339	-1 091 426
Avdrag på lån til videreutlån	65 692	153 821
Mottatte avdrag på videreutlån	-163 478	0
Netto utgifter videreutlån	-97 786	-572 993
Overføring fra drift og netto avsetninger		
Overføring fra drift	-79 191	-111 316
Avsetninger til bundne investeringsfond	163 183	34 137
Bruk av bundne investeringsfond	-11 237	
Avsetninger til ubundet investeringsfond	5 600	-30 599
Bruk av ubundet investeringsfond	0	
Dekning av tidligere års udekket beløp	0	1 459
Sum overføring fra drift og netto avsetninger	78 356	-106 320
Fremført til inndekning i senere år (udekket beløp)	0	0
Kontrollsum art 980 Regnskapsmessig merforbruk	0	0
Inntekter til fordeling	-19 246	
Utgifter til fordeling	1 231 292	

§ 5-6. Økonomisk oversikt etter art – drift Drammen kommune - konsolidert regnskap

Tall i 1000 kroner	Konsolidert regnskap 2021	Konsolidert regnskap 2020
Driftsinntekter		
Rammetilskudd	-2 996 073	-2 936 272
Inntekts- og formuesskatt	-3 432 397	-2 988 879
Eiendomsskatt	957	0
Andre skatteinntekter	0	0
Andre overføringer og tilskudd fra staten	-216 943	-226 267
Overføringer og tilskudd fra andre	-990 925	-970 344
Brukerbetalinger	-278 551	-273 800
Salgs- og leieinntekter	-854 538	-854 621
Sum driftsinntekter	-8 768 470	-8 250 184
Driftsutgifter		
Lønnsutgifter	3 921 213	3 786 087
Sosiale utgifter	1 029 868	1 002 695
Kjøp av varer og tjenester	2 381 049	2 214 877
Overføringer og tilskudd til andre	718 734	621 978
Avskrivninger	527 275	465 693
Sum driftsutgifter	8 578 139	8 091 330
Brutto driftsresultat	-190 331	-158 854
Finansinntekter/Finansutgifter		
Renteinntekter	-82 049	-69 693
Utbytter	-125 054	-138 783
Gvinster og tap på finansielle omløpsmidler	-377	-222 937
Renteutgifter	182 443	206 311
Avdrag på lån	429 487	362 125
Netto finansutgifter	404 450	137 023
Motpost avskrivninger	-527 275	-465 693
Netto driftsresultat	-313 156	-487 523
Disponering eller dekning av netto driftsresultat:		
Overføring til investering	79 191	111 316
Avsetninger til bundne driftsfond	93 753	32 229
Bruk av bundne driftsfond	-73 982	
Avsetninger til disposisjonsfond	283 169	425 209
Bruk av disposisjonsfond	-70 778	
Dekning av tidligere års merforbruk	0	-81 231
Sum disponeringer eller dekning av netto driftsresultat	311 352	487 523
Fremført til inndekning i senere år (merforbruk)	-1 804	0
Kontrollsum art 980 Regnskapsmessig merforbruk	1 802	0

§ 5-8. Balanseregnskapet

Drammen kommune - konsolidert regnskap

Tall i 1000 kroner	Note	Konsolidert regnskap 2021	Konsolidert regnskap 2020
EIENDELER			
A. Anleggsmidler		25 426 413	24 929 760
I. Varige driftsmidler		12 255 317	11 639 631
1. Faste eiendommer og anlegg		11 616 970	10 975 841
2. Utstyr, maskiner og transportmidler		638 347	663 791
II. Finansielle anleggsmidler		4 163 985	4 684 772
1. Aksjer og andeler		2 012 478	2 739 132
2. Obligasjoner		0	0
3. Utlån		2 151 507	1 945 640
III. Immaterielle eiendeler		30 000	31 500
IV. Pensjonsmidler		8 977 110	8 573 857
B. Omløpsmidler		3 494 946	3 028 087
I. Bankinnskudd og kontanter		1 985 493	1 481 035
II. Finansielle omløpsmidler		105 774	105 397
1. Aksjer og andeler		105 774	105 397
2. Obligasjoner		0	0
3. Sertifikater		0	0
4. Derivater		0	0
III. Kortsiktige fordringer		1 403 679	1 441 656
1. Kundefordringer		259 416	434 408
2. Andre kortsiktige fordringer		421 406	392 859
3. Premieavvik		722 858	614 389
Sum eiendeler		28 921 359	27 957 848

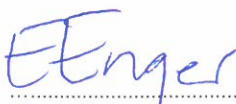
§ 5-8. Balanseregnskapet

Drammen kommune - konsolidert regnskap

Tall i 1000 kroner	Note	Konsolidert regnskap 2021	Konsolidert regnskap 2020
EGENKAPITAL OG GJELD			
C. Egenkapital		-7 578 315	-7 334 662
I. Egenkapital drift		-977 871	-2 326 531
1. Disposisjonsfond		-849 397	-1 416 149
2. Bundne driftsfond		-128 475	-910 382
3. Merforbruk i driftsregnskapet		0	0
II. Egenkapital investering		-365 380	-207 832
1. Ubundet investeringsfond		-11 352	-5 752
2. Bundne investeringsfond		-354 028	-202 082
3. Udekket beløp i investeringsregnskapet		0	2
III. Annen egenkapital		-6 235 064	-4 800 299
1. Kapitalkonto		-6 287 841	-4 853 076
2. Prinsippendringer som påvirker arbeidskapitalen drift		0	52 778
3. Prinsippendringer som påvirker arbeidskapitalen investering		52 778	0
D. Langsiktig gjeld		-19 764 307	-19 074 136
I. Lån		-11 389 297	-10 737 661
1. Gjeld til kredittinstitusjoner		-9 252 297	-8 500 661
2. Obligasjonslån		-1 587 000	-1 587 000
3. Sertifikatlån		-550 000	-650 000
II. Pensjonsforpliktelse		-8 375 010	-8 336 475
E. Kortsiktig gjeld		-1 578 737	-1 549 050
I. Kortsiktig gjeld		-1 578 737	-1 549 050
1. Leverandørgjeld		-436 461	-494 501
2. Likviditetslån		-309 399	147 209
3. Derivater		0	0
4. Annen kortsiktig gjeld		-832 609	-1 196 915
5. Premieavvik		-268	-4 842
Sum egenkapital og gjeld		-28 921 359	-27 957 848
F. Memoriakonti		0	0
I. Ubrukte lånemidler		150 935	293 858
II. Andre memoriakonti		15 477	21 407
III. Motkonto for memoriakontiene		-166 411	-315 265
Kontrollsum balanse		0	0
Drammen, 22. februar 2022			
.....		.....	
Elisabeth Enger		Trine Lie Andersen	
Rådmann		Regnskapssjef	
		Virksomhetsleder Regnskap og lønn	

Tall i 1000 kroner	Note	Konsolidert regnskap 2021	Konsolidert regnskap 2020
EGENKAPITAL OG GJELD			
C. Egenkapital		-7 578 315	-7 334 662
I. Egenkapital drift		-977 871	-2 326 531
1. Disposisjonsfond		-849 397	-1 416 149
2. Bundne driftsfond		-128 475	-910 382
3. Merforbruk i driftsregnskapet		0	0
II. Egenkapital investering		-365 380	-207 832
1. Ubundet investeringsfond		-11 352	-5 752
2. Bundne investeringsfond		-354 028	-202 082
3. Udekket beløp i investeringsregnskapet		0	2
III. Annen egenkapital		-6 235 064	-4 800 299
1. Kapitalkonto		-6 287 841	-4 853 076
2. Prinsippendringer som påvirker arbeidskapitalen drift		0	52 778
3. Prinsippendringer som påvirker arbeidskapitalen investering		52 778	0
D. Langsiktig gjeld		-19 764 307	-19 074 136
I. Lån		-11 389 297	-10 737 661
1. Gjeld til kredittinstitusjoner		-9 252 297	-8 500 661
2. Obligasjonslån		-1 587 000	-1 587 000
3. Sertifikatlån		-550 000	-650 000
II. Pensjonsforpliktelse		-8 375 010	-8 336 475
E. Kortsiktig gjeld		-1 578 737	-1 549 050
I. Kortsiktig gjeld		-1 578 737	-1 549 050
1. Leverandørgjeld		-436 461	-494 501
2. Likviditetslån		-309 399	147 209
3. Derivater		0	0
4. Annen kortsiktig gjeld		-832 609	-1 196 915
5. Premieavvik		-268	-4 842
Sum egenkapital og gjeld		-28 921 359	-27 957 848
F. Memoriakonti		0	0
I. Ubrukte lånemidler		150 935	293 858
II. Andre memoriakonti		15 477	21 407
III. Motkonto for memoriakontiene		-166 411	-315 265
Kontrollsum balanse		0	0

Drammen, 22. februar 2022

 Elisabeth Enger
 Rådmann

 Trine Lie Andersen
 Regnskapssjef
 Virksomhetsleder Regnskap og lønn

Årsregnskap 2021

Noteoversikt for Drammen kommunekasse og Drammen kommune konsolidert regnskap

Note 0a Regnskapsprinsipper og vurderingsregler	2
Note 0b – organisering av kommunens virksomhet	4
Note 1a Endring i arbeidskapital	6
Note 1b Endring i arbeidskapital	7
Note 2 Kapitalkonto	8
Note 3 Vesentlige endringer i regnskapsprinsipp	9
Note 4 Varige driftsmidler	10
Note 5 Aksjer og andeler i selskaper m.v.	12
Note 6 Utlån	14
Note 7 Markedsbaserte finansielle omløpsmidler og derivater	15
Note 8 Rentesikring.....	16
Note 9 Langsiktig gjeld	17
Note 10 Avdrag på lån.....	19
Note 11 Pensjonsforpliktelser	20
Note 12 Drammen kommunes garantiansvar	22
Note 13 Bundne fond	23
Note 14 Selvkosttjenester.....	25
Note 15 Ytelser til ledende personer.....	35
Note 16 Godtgjørelse til revisor	36
Note 17 Usikre forpliktelser	37
Note 18 Skatteutgifter	38
Note 19 Vesentlige poster og transaksjoner i regnskapet.....	39
Note 20 Enheter i det konsoliderte årsregnskapet.....	43
Note 21 Enheter som er utelatt fra det konsoliderte årsregnskapet	43
Note 22 Fordeling av inntekter, utgifter, eiendeler, gjeld og egenkapital.....	43

Note 0a Regnskapsprinsipper og vurderingsregler

Årsregnskapet omfatter Drammen kommune konsolidert og kommunekassens virksomhet.

Drammen kommune konsolidert viser resultatene alle inntekter og utgifter i driftsregnskapet samt alle investeringsinntekter, investeringsutgifter – samt finansieringstransaksjoner, samlet for kommunen som én økonomisk enhet i tråd med Kommuneloven (KL) av 22.juni 2018 § 14-6 og forskrift om økonomiplan, årsbudsjett, årsregnskap og årsberetning for kommuner og fylkeskommuner mv av 7.juni 2019 § 10-1 første ledd.

Kommunekassens virksomhet omfatter programområdene med sentrale virksomheter og resultatenheter, samt felles sentrale fellesposter.

Regnskapet presenteres i form av obligatoriske oversikter. I tillegg til regnskapstall viser oversiktene tall for vedtatt og justert budsjett 2021, samt regnskap 2021. Balanseoversikter viser regnskapsførte tall pr 31.12.2021 og UB 2020. Det er i tillegg utarbeidet konsolidert balanseoversikt.

Regnskapsprinsipper

Det konsoliderte årsregnskapet for Drammen kommune er satt opp iht kommuneloven (KL) av 22. juni 2018, forskrift om økonomiplan, årsbudsjett, årsregnskap og årsberetning for kommuner og fylkeskommuner mv av 7.juni 2019 og god kommunal regnskapsskikk. Transaksjoner og mellomværende mellom regnskapsenheter, dvs. interne transaksjoner og mellomværende, er eliminert i det konsoliderte årsregnskapet. Det er utarbeidet egne noter som beskriver det konsoliderte.

Følgende selskaper er inne i det konsoliderte:

Drammen kommune (kommunekassen)
Drammen Eiendom KF
Drammensbadet KF
Drammen Havn
Hermansenteret KF
Lånefondet

Drammen kommune fører regnskap etter de kommunale regnskapsprinsipper nedfelt i Kommunelovens kapittel 14 og forskrift om økonomiplan, årsbudsjett, årsregnskap og årsberetning for kommuner og fylkeskommuner. Årsregnskapet føres i overensstemmelse med god kommunal regnskapsskikk.

Kommuneregnskapet er finansielt orientert og skal vise alle økonomiske midler som er tilgjengelig i året, og anvendelsen av disse. Dette prinsippet omtales som arbeidskapitalprinsippet.

Periodiseringsprinsippet som styrer når utgifter, utbetalinger, inntekter og innbetalinger skal bokføres kalles anordningsprinsippet. Anordningsprinsippet innebærer at alle kjente utgifter, utbetalinger, inntekter og innbetalinger i året skal tas med i årsregnskapet for vedkommende år, enten de er betalt eller ikke når årsregnskapet avsluttes.

For lån er kun den delen av lånet som faktisk er brukt i løpet av året ført i investeringsregnskapet. Den delen av lånet som ikke er brukt, er registrert som en memoriapost. I den grad vesentlige utgifter, utbetalinger, inntekter eller innbetalinger ikke kan fastsettes eksakt ved tidspunktet for regnskapsavleggelsen, registreres et anslått beløp i årsregnskapet.

I den kommunale regnskapsordningen gir ikke avskrivninger resultateffekt på netto driftsresultat og regnskapsmessig mer-/mindreforbruk. Det er ordinære avdrag som har resultateffekt i kommunenes driftsregnskaper.

Beregning av selvkost

På de områder der selvkost er satt som den rettslige rammen for hva kommunen kan kreve av brukerbetaling beregner kommunen selvkost etter retningslinjer gitt av Kommunal- og moderniseringsdepartementet i dokument H-3/14, februar 2014. Det vises forøvrig til note vedr selvkostområder.

Klassifisering av anleggsmidler og omløpsmidler

Omløpsmidler er vurdert til laveste verdi av anskaffelsesverdi og antatt virkelig verdi. Markedsbaserte finansielle omløpsmidler er vurdert til virkelig verdi.

Anleggsmidler er vurdert til anskaffelseskost. Anleggsmidler som har begrenset økonomisk levetid er avskrevet lineært. Andre anleggsmidler (aksjer, andeler og utlån) er nedskrevet til antatt virkelig verdi når verdifallet ikke er forventet å være forbigående. Nedskrivning blir eventuelt reversert ved realisasjon av anleggsmidlet.

Vurderingsreglene for anleggsmidler følger av regnskapsforskriften § 3-1. Eiendeler som er vesentlige og til varig eie eller bruk for kommunen, klassifiseres i balanseregnskapet som anleggsmidler. Andre eiendeler klassifiseres som omløpsmidler. Andre fordringer er omløpsmidler dersom disse forfaller til betaling innen ett år etter anskaffelsestidspunktet. Ellers er de klassifisert som anleggsmidler.

Anleggsmidler aktiveres til brutto anskaffelseskost og avskrives lineært over antatt levetid, som definert i forskriften § 3-4. Avskrivningene begynner året etter at anleggsmidlet er aktivert. Utestående fordringer er vurdert til pålydende. Det foretas løpende avskrivninger av uerholdelige krav. Kommunen følger KRS 4 Avgrensningen mellom driftsregnskapet og investeringsregnskapet. Standarden har særlig betydning for skille mellom vedlikehold og påkostning i forhold til anleggsmidler. Utgifter som påløper for å opprettholde anleggsmiddelet kvalitetsnivå utgiftsføres i driftsregnskapet. Utgifter som representerer en standardheving av anleggsmiddelet utover standarden ved anskaffelsen utgiftsføres i investeringsregnskapet og aktiveres på anleggsmiddelet i balansen.

Klassifisering av gjeld

Lån som er tatt opp etter kommuneloven § 14-15 første eller andre ledd, § 14-16, §14-17 første ledd, klassifiseres i balanseregnskapet som langsiktig gjeld. All annen gjeld klassifiseres som kortsiktig gjeld.

Mva-plikt og mva-kompensasjon

Kommunen følger reglene i Lov om Merverdiavgift (merverdiavgiftsloven) for de tjenestoområdene som er omfattet av loven. For kommunens øvrige virksomhet krever kommunen refusjon i henhold til Lov om kompensasjon for merverdiavgift.

Note 0b – organisering av kommunens virksomhet

Kommunene Svelvik, Drammen og Nedre Eiker ble etablert som nye Drammen kommune 1. januar 2020. Den nye kommunen er Norges syvende største kommune med 102 218 innbyggere (per 30. september 2021) og 7 838 ansatte (per 31. desember 2021).

Administrativ organisering

Administrativ organisering av basisorganisasjonen er som hovedregel tre nivåer under rådmannen, men i enkelte av de store tjenestene er fire nivåer vurdert å være hensiktsmessig:

Nivå 0. Kommune – Rådmann

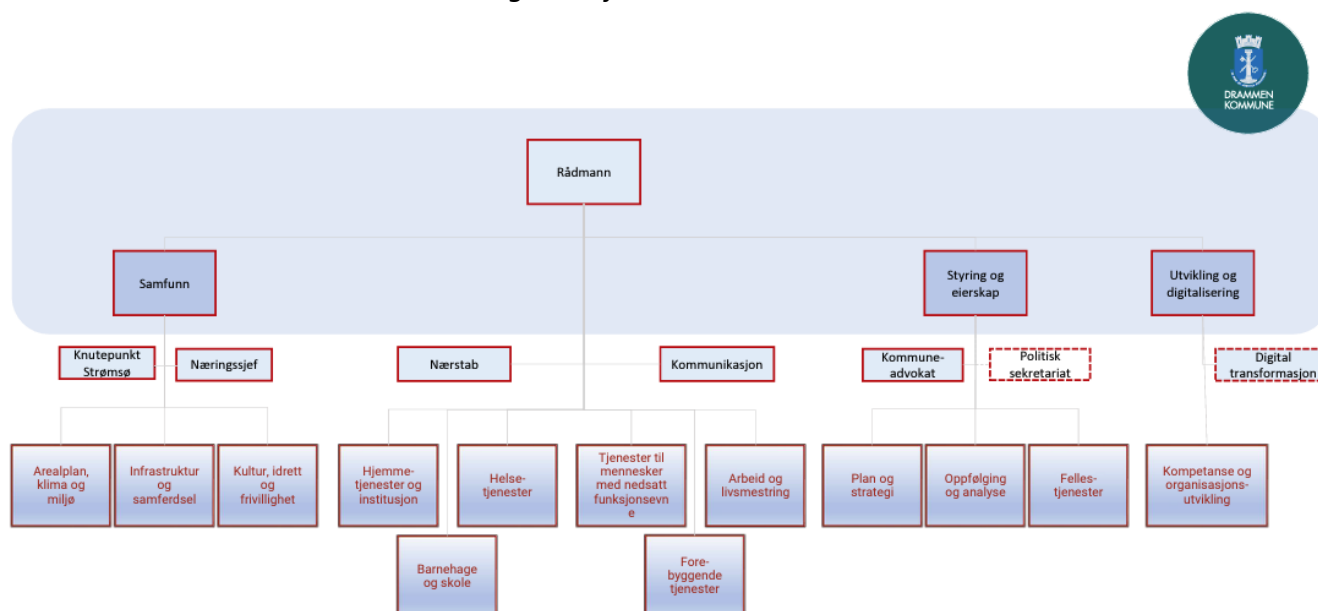
Nivå 1. Kommunalområde – Direktør

Nivå 2. Tjeneste – Kommunalsjef

Nivå 3. Virksomhet – Virksomhetsleder

Nivå 4 Avdeling – Avdelingsleder i virksomheter med mange ansatte.

Drammen kommunes administrative organisasjon

Fullstendig organisering med virksomheter og avdelinger innenfor de enkelte tjenesteområder fremkommer på kommunens hjemmeside.

Politisk organisering

Drammen kommune er politisk styrt etter formannskapsmodellen. Kommunestyret har 57 medlemmer og er kommunens øverste politiske organ. I tillegg til formannskapet har kommunen fire hovedutvalg som alle er delegert beslutningsmyndighet. I tillegg kommer blant annet lovpålagte råd etter kommuneloven § 5-12 og øvrige utvalg etter kommuneloven § 5-7.

De fire hovedutvalgene har budsjettmyndighet innenfor de programområdene som inngår i et enkelte utvalgs ansvarsområde:

Hovedutvalg for oppvekst og utdanning

P01 Skole

P02 Barnehage
P03 Forebyggende tjenester

Hovedutvalg for helse, sosial og omsorg

P04 Helse
P05 Mennesker med nedsatt funksjonsevne
P06 Hjemmetjenester og institusjon
P07 Rus og psykisk helse
P08 Sosialtjeneste, etablering og bolig

Hovedutvalg for kultur, idrett og frivillighet

P09 Kultur, idrett og frivillighet
P10 Medvirkning og lokaldemokrati

Hovedutvalg for tekniske tjenester

P11 Utbygging og samferdsel
P12 Vann, avløp og renovasjon
P13 Arealplan og miljø

Formannskapet har rollen som overordnet plan-, økonomi-, eierskapsutvalg samt utvalg for næring, arbeid og inkludering. Formannskapet har i tillegg ansvar for følgende programområder:

P14 Ledelse, styring og administrasjon
P15 Samfunnsikkerhet
P16 Næringsutvikling
P17 Arbeid og inkludering
P18 Politisk styring
P19 Sentrale poster

Kommunens eierskap

I tillegg er en rekke oppgaver tillagt fristilte virksomheter gjennom eierskap utenfor basisorganisasjonen. Eierposisjonene omfatter blant annet aksjeselskap (hel- og deleide), interkommunale selskap, kommunale foretak mv., og er nærmere spesifisert på kommunens hjemmeside. Eierposisjonene fremgår også av note 5.

Note 1a Endring i arbeidskapital Drammen kommunekasse

Balanseregnskapet	31.12.	01.01.	Endring
2.1 Omløpsmidler	2 874 289	2 096 576	
2.3 Kortsiktig gjeld	-1 425 838	-1 112 232	
Arbeidskapital	1 448 451	984 344	464 107

Drifts- og investeringsregnskapet	Beløp
Driftsregnskapet	
Sum driftsutgifter	8 325 067
Sum driftsinntekter	-8 476 999
Netto finansutgifter inkl motpost avskrivninger	-155 463
Netto driftsresultat	-307 395
Investeringsregnskapet	
Sum investeringsutgifter	684 096
Sum investeringsinntekter	-664 666
Netto utgifter videreutlån	-97 786
Netto utgifter i investeringsregnskapet	-78 356
Netto tilgang/bruk i drifts- og investeringsregnskapet	-385 751
Endring ubrukte lånemidler (økning +/-reduksjon-)	-77 661
Endring i regnskapsprinsipp ført direkte mot egenkapital	
Endring arbeidskapital i drifts- og investeringsregnskapet	463 411
Differanse (forklares nedenfor)	696

Forklaring til differanse i arb.kapital	Beløp
Finansiering av UIA båt fra 2020 ble feilført og korrigert i 2021	-696
	0
	0

Note 1b Endring i arbeidskapital

Konsolidert 2021

Balanseregnskapet	31.12.	01.01.	Endring
2.1 Omløpsmidler	3 494 946	3 028 087	
2.3 Kortsiktig gjeld	-1 578 737	-1 549 050	
Arbeidskapital	1 916 209	1 479 037	437 172

Drifts- og investeringsregnskapet	Beløp
Driftsregnskapet	
Sum driftsutgifter	8 578 139
Sum driftsinntekter	-8 768 470
Netto finansutgifter	-122 825
Netto driftsresultat	-313 156
Investeringsregnskapet	
Sum investeringsutgifter	1 231 292
Sum investeringsinntekter	-1 211 861
Netto utgifter videreutlån	-97 786
Netto utgifter i investeringsregnskapet	-78 356
Netto tilgang/bruk i drifts- og investeringsregnskapet	-391 512
Endring ubrukte lånemidler (økning +/-reduksjon-)	8 102
Endring i regnskapsprinsipp ført direkte mot egenkapital	0
Endring arbeidskapital i drifts- og investeringsregnskapet	-383 410
Differanse (forklares nedenfor)	820 582

Forklaring til differanse i arb.kapital	Beløp
Investering IUA 2020	-696
Avvik Drammen Eiendom- forklart med låneopptak, bruk av lån og avvik DKP	-296 779
Ubrukte lånemidler korrigert feilført 2020	248 372
Avvik lånefondet	1 487
Nedskrivning av egenkapital Drammen Eiendom	-801 816
Drammen Havn, se egen fane	35 603
Drammensbadet, se egen fane	-5 579
Avrunding	1 174

Note 2 Kapitalkonto

Saldo 01.01.21	kr 3 417 145 031
Økning av kapitalkonto (kreditposterings)	
Aktivering av fast eiendom og anlegg	kr 211 001
Reversert nedskrivning av fast eiendom og anlegg	kr -
Aktivering av utstyr, maskiner og transportmidler	kr 649 607 309
Kjøp av aksjer og andeler	kr 53 791 524
Reversert nedskrivning av aksjer og andeler	kr -
Oppskrivning anlegg	kr 18 999 999
Utlån	kr 380 558 493
Aktivert egenkapitalinnskudd pensjonskasse	kr -
Avdrag på eksterne lån	kr 307 474 001
Økning pensjonsmidler	kr 517 831 874
Reduksjon pensjonsforpliktelser	kr -
Reduksjon av kapitalkonto (debetposterings)	
Avgang fast eiendom og anlegg	kr -
Av- og nedskrivning av fast eiendom og anlegg	kr 319 004 285
Avgang utstyr, maskiner og transportmidler	kr 19 000 000
Av- og nedskrivning av utstyr, maskiner og transportmidler	kr -
Avgang aksjer og andeler	kr -
Nedskrivning av aksjer og andeler	kr -
Avdrag på utlån	kr 174 574 028
Avskrivning utlån	kr 217 570
Reduksjon egenkapitalinnskudd pensjonskasse	kr -
Bruk av midler fra eksterne lån	kr 837 231 608
Reduksjon pensjonsmidler	kr 144 699 660
Økning pensjonsforpliktelser	kr -
Urealisert kurstap utenlandslån	kr -
Saldo 31.12.21	kr 3 850 892 080

Inngående saldo er korrigert ned med kr 801 816 148 knyttet til nedskrivning av Drammen Kommunes egenkapital i Drammen Eiendom. Dette for at IB Drammen Eiendom og IB Drammen Kommune skal stemme over ens, etter at Drammen Eiendom i 2021 har gått over til å føre regnskapene ihht Kommuneloven.

Note 3 Vesentlige endringer i regnskapsprinsipp

Konto for endring av regnskapsprinsipp

Konto 25800001 Periodiseringsprinsipp i Drammen kommunekasses balanse viser virkning av endringer i regnskapsprinsipp som er ført mot egne egenkapitalkontoer ved tidligere prinsippendringer. Positiv saldo på denne kontoen kan ikke disponeres og negativ saldo skal ikke dekkes inn.

Per 31. desember 2021 viser kontoen 52,8 millioner kroner i negativ saldo. Av dette kommer 32,7 millioner fra tidligere Drammen kommune, 17,1 millioner kroner fra tidligere Nedre Eiker kommune og 3,0 millioner kroner fra tidligere Svelvik kommune.

Beløpene knytter seg til to tidligere prinsippendringer som ble initiert av Kommunal- og moderniseringsdepartementet i 2001 (periodiseringsprinsipp for feriepenge) og i 2008 (avvikling av likviditetsreserven).

Note 4 Varige driftsmidler

	IT-utstyr, kontor-mask iner	Anleggs-maskin er mv.	Brannbiler, tekniske anlegg	Boliger, skoler, veier	Adm.bygg, sykehjem mv.	Tomte-områ der	SUM
Anskaffelseskost 01.01.	283 880 585	349 419 144	275 289 066	3 977 789 352	23 002 899	64 705 181	4 974 086 227
Årets tilgang	73 659 500	47 617 127	21 557 846	506 772 835	0	19 211 000	668 818 308
Årets avgang						-19 000 000	-19 000 000
Anskaffelseskost 31.12.	357 540 085	397 036 271	296 846 912	4 484 562 187	23 002 899	64 916 181	5 661 904 535
Akk avskrivninger 31.12	-258 487 624	-430 463 525	-229 087 949	-1 486 620 080	-9 167 369	0	-2 413 826 548
Netto akk. og rev. nedskrivninger	0	0	0	0	0	0	0
Akk. avskr. og nedskr. 31.12.	-258 487 624	-430 463 525	-229 087 949	-1 486 620 080	-9 167 369	0	-2 413 826 548
Bokført verdi pr. 31.12.	270 218 645	341 343 394	274 087 136	4 331 964 844	22 370 049	64 916 181	5 304 900 249
Årets avskrivninger	-87 321 440	-55 692 877	-22 759 776	-152 597 343	-632 850	0	-319 004 286
Årets nedskrivninger	0	0	0	0	0	0	0
Årets reverserte nedskrivninger	0	0	0	0	0	0	0
Tap ved salg av anleggsmidler	0	0	0	0	0	0	0
Gevinst ved salg av anleggsmidler	0	0	0	0	0	0	0
Økonomisk levetid	5 år	10 år	20 år	40 år	50 år	Ingen	
Avskrivningsplan	Lineær	Lineær	Lineær	Lineær	Lineær	avskr.	

I forbindelse med kommunesammenslåingen ble det besluttet at man skulle harmonisere avskrivningsgruppene i de tidligere kommunene. Tidligere Drammen Kommune foretok derfor i 2019 korreksjoner mellom flere anleggsgrupper, hvor restverdien av anleggene fikk ny avskrivningstid. Disse korreksjonene ble foretatt i samråd med Øyvind Sunde fra BDO.

Tabellen over inneholder også anlegg Drammen Kommune har overtatt vederlagsfritt i forbindelse med justeringsavtaler inngått med private utbyggere.

Følgende justeringsavtaler er inngått:

Utbygger	År	Tilgang anlegg	Avskrivningstid
Arbeidergata 17 as	2012	3 064 537	20 år
Evjen/Ørjansen/Tokvam (Berget)	2012	818 965	20 år
Arbeidergata 17 as	2013	2 810 625	40 år
JM Norge as	2013	3 985 296	20 år
JM Norge as	2013	3 607 380	40 år
Arbeidergata 25 as	2014	1 471 116	20 år
SRA Invest as	2014	1 633 043	40 år
Cibora Norge as	2014	2 100 404	40 år
Eknæs (Eknæshagen)	2015	1 418 546	40 år
Eknæs (Eknæshagen)	2015	1 006 364	20 år
Strømm Eiendomsutvikling as	2015	875 000	40 år
Strømm Eiendomsutvikling as	2015	600 000	20 år
JM Norge as	2015	1 436 256	20 år
JM Norge as	2015	2 194 280	40 år
JM Norge as	2017	1 702 144	20 år
JM Norge as	2017	2 600 500	40 år
JM Norge as	2020	653 660	20 år
JM Norge as	2020	1 530 900	40 år
Citycon Buskerud Eiendom as	2017	2 018 445	40 år
Kniveåsen as	2018	4 680 699	20 år

Kniveåsen as	2018	2 426 666	40 år
Bane NOR SF	2019	2 500 000	20 år
Bane NOR SF	2019	5 606 925	40 år
Svelvigen Brygge 1 as	2020	1 520 896	20 år
HAS Invest as	2020	862 291	20 år
Drammen Stasjon Hotell as	2021	5 929 046	20 år
Granittlia Utvikling as	2021	3 823 217	20 år
Granittlia Utvikling as	2021	10 028 144	40 år
		72 905 345	

Disse anleggene regnes ikke med i selvkost.

Note 5 Aksjer og andeler i selskaper m.v.

Selskapets navn	Antall aksjer/andeler	i %	Bokført verdi pr. 31.12.2021
Aksje- og andelsselskaper			
Vardar Eiendom AS	20		20 000
Byen Vår Drammen AS	11 500	33,00	115 000
Enter Kompetanse AS (tidl. DIAS)	6 614	85,27	661 400
Drammen Kino AS		33,00	2 100 000
Glitre Energi AS	527 634	50,00	569 496 200
Glitre Energi Nett	12 558	8,17	25 370 966
Inkubator Sundland AS	80 000		100 000
Lindum AS		100,00	25 000 000
Norsk Rørsenter AS	20	1,67	20 000
Vinn Industri AS	20	100,00	85 000
Drammen Scener AS	4 000	100,00	14 006 000
Filmparken AS		0,86	140 322
Stift. Nasjonal komp.senter for fri programvare AS	10		20 000
Brageteatret AS	5	50,00	250 000
Drammen Kommune Eiendomsutvikling AS	22 400 000	100,00	777 127 459
Vardar AS	12 793	26,08	69 338 060
E134 Haukeliveien AS	10	2,43	10 000
Drammen Meieri			1 000
Marienlyst Utvikling AS			50 000
Biblioteksentralen	2	1,60	4 200
Aksjer i Nedre Eiker Eiendomsutvikling	1 000	100,00	38 000 000
Andeler i Mykstu Kraftverk		5,00	10 000 000
Aksjer i Eiker Vekst AS	20	50,00	25 000
Andeler i Viken Skog		0,10	120 000
Solberg Sport og Kultursenter	27	54,00	53 000
Aksjer i Mjøndalen Sport & Kultursenter	1 400	50,00	1 400 000
Aksjer i Mjøndalen Sport og Kultursenter overkursfond		50,00	2 600 000
Aksjer Dpark	1 000	100,00	2 000 000
AS Bilferja Drøbak-Hurum	19	2,23	1 900
Svelvikposten AS	100	6,00	9 000
Norske Skogindustrier			22 110
Svelvik Produkter AS	30	100,00	300 000
Studentersamfunnets Hus			300
Sum aksje- og andelsselskaper			1 538 446 917
Interkommunale selskaper			
Viken kommunerevisjon IKS		25,60	409 000

Selskaps navn	Antall	i	Bokført verdi
Renovasjonnsselskapet for Drammensregionen (RfD)		61,10	502 000
Drammensreg. Brannvesen IKS		65,00	11 342 611
VestViken 110-sentral IKS			111 500
Glitrevannverket IKS		70,86	80 961 661
Sum interkommunale selskaper	1)		93 326 772
Stiftelser, sameier m.v.			
Drn. Komm. Pensjonskasse, kjernekapitalinnskudd			216 919 684
Egenkapitalinnskudd KLP			33 577 156
Sum stiftelser, sameier m.v.			250 496 840
Andeler i borettslag, boligselskaper m.v.			
Stud.samf. hus	50		5 000
Studenterbyen på Sogn, leierettsbevis	26		208 000
Studenterhjemmet i Bergen, Årstad, leier.bevis			10 000
Studenterhjemmet i Bergen, Fantoft, leier.bevis			24 000
Studenthybler i Trondheim, Berg, leier.bevis			24 000
Sum borettslag, boligselskaper mv.			271 000
SUM AKSJER/ANDELER I SELSKAPER M.V.			1 882 541 529

1) I tillegg kommer deltakelse i interkommunalt samarbeid (KL §27) organisert som egen juridisk enhet Drammen Havn (55%)

2) Oversikten omfatter ikke egnekapital i Kommunale foretak

Aksjer og andeler - selskaper i konsolidert regnskap 2021	Antall	i	Bokført verdi
Aksjer og andeler eid av Drammen Eiendom KF	aksjer/andeler	%	pr. 31.12.2021
Grønvold Eiendomsselskap AS		100 %	9 300 000
Thamsgaten Parkeringshus AS		100 %	37 023 000
Innskudd Grev Wedel Parkeringshus AS			8 498 000
Aksjer i Morellgården AS		100 %	400 000
			0
Aksjer eid av Drammen Havn			0
Holmen Terminal Drammen AS	20000	100 %	20 000 000

Note 6 Utlån

Drammen kommunekasse

Utlånt til	Utestående 31.12.	Utestående 01.01.	Tap på hovedstol	Tap påløpte renter mv.	Samlet tap
Utlån finansiert med innlån					
Boligsosiale formål (startlån)	kr 1 907 120 916	kr 1 700 466 010	kr -	kr -	kr -
Sum lånefinansierte utlån	kr 1 907 120 916	kr 1 700 466 010	kr -	kr -	kr -
Utlån finansiert med egne midler					
Utlån til Drammen Kommunale Pensjonskasse	kr 35 500 000	kr 35 500 000	kr -	kr -	kr -
Ansvarlig lån Energiskeskabet Buskerud AS	kr 125 000 000	kr 125 000 000	kr -	kr -	kr -
Lindum - Ansvarlig lån	kr 3 400 000	kr 4 000 000	kr -	kr -	kr -
Lån Konnerud IL - forskuttering av spillemidler	kr 5 870 000	kr 5 870 000	kr -	kr -	kr -
BFK - forskuttering midler tilfartsvei vest del 2 og 3 Konnerud	kr 15 000 000	kr 15 000 000	kr -	kr -	kr -
Lån Skoger IL - forskuttering av spillemidler	kr 3 901 000	kr 3 901 000	kr -	kr -	kr -
Utlån u/pantesikkerhet sosiallån	kr 13 485 096	kr 13 128 134	kr -	kr -	kr -
Utlån depositum	kr 95 180	kr 100 020	kr -	kr -	kr -
Lån Solberg Sportsklubb - forskuttering av spillemidler	kr 4 255 000	kr 5 745 000	kr -	kr -	kr -
Utlån (ansvarlig) Glitre Energi Nett	kr 22 187 000	kr 22 187 000	kr -	kr -	kr -
Utlån Eiker Vekst	kr 2 400 000	kr 2 700 000	kr -	kr -	kr -
Lån stiftelsen Gjerpenkollen - forskuttering av spillemidler	kr 189 000	kr 189 000			
Lån Drammen Strong v/Stronghytta - forskuttering av spillemidler	kr 1 500 000	kr 1 500 000			
Utlån Drammen Scener as	kr 5 000 000	kr -			
Lån Birkebeineren IF - forskuttering av spillemidler	kr 1 150 000	kr -			
Sum egenfinansierte utlån	kr 238 932 276	kr 234 820 153	kr -	kr -	kr -
Sum	kr 2 146 053 192	kr 1 935 286 163	kr -	kr -	kr -

Det skal i tillegg opplyses om vesentlige tap på utlån.

Drammen Eiendom KF

Utlånt til	Utestående 31.12.	Utestående 01.01.	Tap på hovedstol	Tap påløpte renter mv.	Samlet tap
Utlån finansiert med innlån			kr -	kr -	kr -
Sum lånefinansierte utlån	kr -	kr -	kr -	kr -	kr -
Utlån finansiert med egne midler					kr -
Langsiktig lån - Grønvold Eiendomsselskap AS	kr 5 353 930	kr 5 353 930			
Morellgården eiendom AS	kr 100 000	kr -			
Sum egenfinansierte utlån	kr 5 453 930	kr 5 353 930	kr -	kr -	kr -
Sum	kr 5 453 930	kr 5 353 930	kr -	kr -	kr -

Note 7 Markedsbaserte finansielle omløpsmidler og derivater**Markedsbaserte finansielle omløpsmidler**

Drammen kommune har følgende plasseringer i pengemarkedsfond med lav risiko:
(kommunen har ingen derivater utover det som inngår i sikring):

Aktivklasse	Finansforvaltnings- reglement	Anskaffelses- kost 1)	Balanseført verdi 31.12.2021	Balanseført verdi 01.01.2021	Resultatført verdiendring 2)
<i>Rentepapirer:</i>	<i>punkt 6.3</i>				
Pluss Likviditet II		103 591 078	105 773 500	104 991 572	781 928
Sum rentepapirer		103 591 078	105 773 500	104 991 572	781 928

1) Fondet ble anskaffet i tidligere Drammen kommune i 2017. Anskaffelseskost er fastsatt til balanseførte verdier (markedsverdi) ved overføring av fondene til den nye kommunen pr.1.1.2020.

Note 8 Rentesikring

Renteutgiftene på kommunens lånegjeld til investeringsformål tatt opp gjennom Lånefondet sikres i samsvar med gjeldende reglement for finans- og gjeldsforvaltningen pkt. 7.4 og 7.5.

Lån	Långiver	Gjeldende rente	Restgjeld	Rente	Avdrags type	Sluttdato
Total		1,7263%	9 147 904 407,00 NOK	2,17 År		
Fastrente inkl. rentbytteavtaler		2,2633%	3 966 399 351,64 NOK	4,83 År		
LF003 KBN-20150597	KommunalBanken	1,2800%	96 428 580,00 NOK	3,64 År	Serie	26.11.2048
LF028 KLP83175336551	KLP	2,2000%	26 418 441,64 NOK	2,33 År	Serie	28.05.2054
LF030 KLP83175025203	KLP	2,1500%	70 000 000,00 NOK	3,62 År	Serie	15.11.2028
LF037 KLP83175640110	KLP	1,8800%	95 000 000,00 NOK	0,67 År	Serie	02.09.2059
LF048 DNB-10850209	DNB	2,1550%	400 000 000,00 NOK	2,31 År	Ingen avdrag	24.04.2024
LF051 DanskeBank-10671811	Danske bank	3,9700%	300 000 000,00 NOK	1,10 År	Ingen avdrag	07.02.2023
LF058 KBN-20210400	KommunalBanken	2,2100%	300 000 000,00 NOK	9,88 År	Ingen avdrag	17.11.2031
LF060 KBN-20110199	KommunalBanken	2,1300%	14 552 330,00 NOK	2,89 År	Serie	16.10.2034
LF061 DNB-10860463	DNB	2,0000%	387 000 000,00 NOK	7,66 År	Ingen avdrag	28.08.2029
LF062 KBN-20150271	KommunalBanken	2,7000%	200 000 000,00 NOK	3,44 År	Ingen avdrag	10.06.2025
LF065 KBN-20200264	KommunalBanken	0,7460%	370 000 000,00 NOK	1,43 År	Ingen avdrag	05.06.2023
LF068 KBN-20170571	KommunalBanken	2,4200%	168 000 000,00 NOK	4,84 År	Serie	16.11.2037
LF077 KBN-20190447	KommunalBanken	2,2100%	100 000 000,00 NOK	2,75 År	Serie	03.10.2039
LF079 KLP83175669127	KLP	2,3600%	19 000 000,00 NOK	0,96 År	Serie	19.12.2059
LF507 SWAP 772177/3714756	Nordea	4,6850%	NOK	5,94 År	Ingen avdrag	08.12.2027
LF542 185732/3714766	Nordea	2,1920%	230 000 000,00 NOK	6,35 År	Ingen avdrag	08.05.2028
LF542 SWAP 901565/3714758	Nordea	5,7300%	70 000 000,00 NOK	6,35 År	Ingen avdrag	08.05.2028
LF550 SWAP 1547394/3714760	Nordea	2,1580%	200 000 000,00 NOK	0,67 År	Ingen avdrag	01.09.2022
LF561 SWAP 1886737/3714768	Nordea	2,3049%	200 000 000,00 NOK	7,89 År	Ingen avdrag	19.11.2029
LF562 SWAP 1997017/3714770	Nordea	1,9400%	200 000 000,00 NOK	12,89 År	Ingen avdrag	20.11.2034
LF564 SWAP 1681725/3714762	Nordea	1,4450%	200 000 000,00 NOK	4,49 År	Ingen avdrag	29.06.2026
LF565 SWAP 1766053/3714764	Nordea	2,1000%	200 000 000,00 NOK	5,43 År	Ingen avdrag	07.06.2027
Lån med Flytende rente		1,3159%	5 181 505 055,36 NOK	0,13 År		

Note 9 Langsiktig gjeld

Drammen kommunen har organisert sine eksterne lån i et lånefond som er ansvarlig for kommunekassens gjeld og gjelden i de kommunale foretakene. I kommunekassen ligger lånene til Husbanken som videreformidles til startlån.

Ekstern gjeldsforpliktelse	31.12.2021	01.01.2021	Gj.snittlig løpetid (år)	Gj.snittlig rente i 2021
Lånefondets eksterne gjeldsforpliktelse	9 146 868 407	8 877 391 584	6,48	1,57 %
Husbanklån til videreutlån	2 193 577 760	1 808 569 491	15,90	1,03 %
Total	11 340 446 167	10 685 961 075		

Kommunens eksterne gjeld til investeringsformål er forvaltet gjennom Lånefondet. (Se egen oppstilling over Lånefondets balanse- og bevilgningsregnskap). Bokført gjeld i regnskapet til kommunekassen og i de kommunale foretakene, er gjeld er til kommunens lånefond.

Lånefondets utlån	31.12.2021	01.01.2021
Utlån Drammen Eiendom KF	5 073 381 422	4 782 486 192
Utlån Drammensbadet KF	5 398 610	6 306 204
Utlån til Drammen kommunekasse	4 081 653 575	3 857 846 749
Totale utlån fra lånefondet	9 160 433 607	8 646 639 145
Ubrukte lånemidler i lånefondet	-13 565 200	230 752 439
Lånefondets eksterne gjeld	9 146 868 407	8 877 391 584

Kommunekassens gjeld til Lånefondet er fordelt på VA-investeringer og øvrige investeringer. Fordelingen er som følger:

Kommunekassens låneforpliktelse	31.12.2021	01.01.2021	
Lån til VA investeringer	2 506 826 808	2 333 941 216	
Lån til øvrige investeringer	1 574 826 767	1 523 905 533	
Kommunekassens lån i Lånefondet	4 081 653 564	3 857 846 749	
Rentesikret gjeld i lånefondet			
Fordeling av langsiktig gjeld etter rentebetingelser (rentesikret gjeld i Lånefondet) 1)	% av total gjeld	Langsiktig gjeld 31.12.2021	Gj.snittlig rente i 2021
Langsiktig gjeld med fast rente :		2 546 399 352	2,04 %
Sikret gjennom rentebytteavtaler (swapper):		1 420 000 000	2,47 %
Langsiktig gjeld med fast/sikret rente totalt:	43 %	3 966 399 352	2,24 %
Langsiktig gjeld med flytende rente:	57 %	5 180 469 055	0,97 %

1) Gjeld inklusive sertifikatgjeld med løpetid inntil 12 mndr.

I henhold til Drammen kommunes finansreglement er formålet med forvaltningen av gjeld å sikre stabil og forutsigbar tjenesteproduksjon i kommunen over tid. Forvaltningen av gjelden skal innrettes for å støtte opp om dette målet og et element i dette er rentesikringens omfang og lengde. Gjeld med flytende rente innenfor nærmeste 12 måneder skal ikke overstige 70 % av totale gjeld. Andel av gjeldsporteføljen med fast rente skal ligge i intervallet 30 – 70 %. Rentebinding på hvert lån kan ikke overstige 20 år. Det benyttes en kombinasjon av lån med faste rentebetingelser og rentebytteavtaler som rentesikring i Lånefondet. En rentebytteavtale er en avtale om bytte av renteforpliktelser fra flytende til fast, eller omvendt. Rentebytteavtaler benyttes som et alternativ til fastrentekontrakt da dette gir økt fleksibilitet.

Note 10 Avdrag på lån

Avdrag på lån til investeringer i varige driftsmidler

Kommunen skal betale årlige avdrag som samlet skal være minst lik størrelsen på kommunens avskrivninger i regnskapsåret, justert for forholdet mellom størrelsen på lånegjelden og størrelsen på kommunens avskrivbare anleggsmidler. Noten er satt opp med utgangspunkt i Lånefondets lånegjeld, og totale avskrivninger og avskrivbare anleggsmidler for Drammen kommunen som juridisk enhet (kommunekassen og kommunale foretak).

Beregningen gjøres ved hjelp av følgende formel:

$$\frac{\text{Sum årets avskrivninger} \times \text{Lånegjeld pr. 1/1 i regnskapsåret}}{\text{Bokførte avskrivbare anleggsmidler pr. 1/1 i regnskapsåret}} = \text{Minimumsavdrag}$$

Forholdet mellom betalte avdrag om minimumsavdrag	2021
Sum avskrivninger i året	527 248 045
Sum lånegjeld pr 1.1.	8 928 399 970
Avskrivbare anleggsmidler pr. 1.1	11 620 157 489
Beregnet minimumsavdrag	405 113 393
Utgiftsførte avdrag i driftsregnskapet	432 321 257
Avvik (pos.=for mye utgiftsført)	27 207 864

Det er på konsernbasis betalt kr 27 207 864 mer i avdrag enn beregnet samlet krav til minimumsavdrag i lånefondet. Uten Drammen Havn ville beløpet vært 22 607 007. Kommunekassen og de kommunale foretakene har innbetalt minimumsavdraget til lånefondet. Merforbruk fremkommer i lånefondets regnskap for 2021 og vil bli utlignet i 2022. Tallene inkluderer også Drammen Havn som har betalt 1 261 855 kroner mer enn krav til minsteavdrag.

Avdrag på lån til videre utlån og forskotteringer

Mottatte avdrag på videreutlån og refusjoner av gitte forskotteringer finansiert med lån kan bare finansiere avdrag på lån eller nye utlån, jf KL 14-17, 2. ledd. Praxis i Drammen kommune har vært at innfrielse og ekstraordinære nedbetalinger på startlån avsettes til bundne fond og innbetales til Husbanken i påfølgende år som ekstraordinær nedregulering av lånegjelden. Avdrag på lån til videreutlån er således i sin helhet holdt utenfor beregningen av kommunens minimumsavdrag. Drammen kommune har i 2021 innbetalt ekstraordinært 113,3 millioner kroner på lån i Husbanken avsatt i 2020. For 2021 er det avsatt 123,5 millioner kroner til bundne fond for utbetaling og nedregulering av gjeld til Husbanken i 2022.

Note 11 Pensjonsforpliktelser

Generelt om pensjonsordningene i kommunen

Kommunen har kollektive pensjonsordninger i Kommunal Landspensjonskasse (KLP), Statens pensjonskasse (SPK) og Drammen kommunale pensjonskasse (DKP) som sikrer ytelsesbasert pensjon for de ansatte.

Pensjonsordningen omfatter alders-, uføre-, ektefelle-, barnpensjon samt AFP/tidligpensjon og sikrer alders- og uførepensjon med samlet pensjonsnivå på 66% sammen med folketrygden. Pensjonene samordnes med utbetaling fra NAV.

Premiefond

Premiefondet er et fond for tilbakeført premie og overskudd. Eventuelle midler på premiefondet kan bare brukes til fremtidig premiebetaling. Premiefondet fremgår ikke av kommuneregnskapet, men bruk av fondet reduserer faktisk betalte pensjonspremier.

KLP	2020	2021
Innestående på premiefond 01.01.	0	51 917
Tilført premiefondet i løpet av året	4 972 187	39 891 701
Bruk av premiefondet i løpet av året	4 920 270	4 182 871
Innestående på premiefond 31.12.	51 917	35 760 747

DKP *	2020	2021
Innestående på premiefond 01.01.	164 753 724	414 938 335
Tilført premiefondet i løpet av året	360 422 847	250 312 930
Bruk av premiefondet i løpet av året	110 238 236	99 970 330
Innestående på premiefond 31.12.	414 938 335	565 280 935

*) Inklusiv kommunale foretaks andel av premiefondet

Regnskapsføring av pensjon

Etter § 3-5 og § 3-6 i årsregnskapsforskriften skal driftsregnskapet belastes med pensjonskostnader som er beregnet ut fra langsiktige forutsetninger om avkastning, lønnsvekst og G-regulering. Pensjonskostnadene beregnes på en annen måte enn pensjonspremien som betales til pensjonsordningen, og det vil derfor normalt være forskjell mellom disse to størrelsene. Forskjellen mellom betalt pensjonspremie og beregnet pensjonskostnad betegnes premieavvik, og skal inntekts- eller utgiftsføres i driftsregnskapet. Premieavviket tilbakeføres igjen neste år/med 1/7 per år for premieavvik oppstått i 2014 eller senere, med 1/10 per år for premieavvik oppstått fra 2011 til 2013 og med 1/15 per år for premieavvik oppstått fra 2002 til 2010.

Dersom kommunen har endret amortiseringsperiode i regnskapsåret, skal virkningen av denne endringen opplyses om dersom den er vesentlig for å vurdere økonomisk utvikling og stilling.

Regnskapsføringen av pensjon innebærer et unntak fra de grunnleggende prinsippene for kommuneregnskapet om at alle kjente utgifter og inntekter i året skal tas med i årsregnskapet for vedkommende år (kl § 14-6, 2. ledd nr c). Regnskapsføringen av premieavvik og amortisering av premieavvik har hatt innvirkning på netto driftsresultat i 2021 ved at regnskapsførte pensjonsutgifter er 110.535.545 kroner høyere enn faktisk betalte pensjonspremier, fordelt slik:

DKP	KLP	SPK	SUM
55 246 877	50 715 108	4 573 560	110 535 545

Bestemmelsene innebærer også at beregnede pensjonsmidler og pensjonsforpliktelser er oppført i balansen som henholdsvis anleggsmidler og langsiktig gjeld.

Økonomiske forutsetninger for beregning av pensjonskostnaden	KLP	SPK	DKP
Forventet avkastning pensjonsmidler	3,50 %	3,00 %	3,50 %
Diskonteringsrente	3,00 %	3,00 %	3,00 %
Forventet årlig lønnsvekst	1,98 %	1,98 %	1,98 %
Forventet årlig G- og pensjonsregulering	1,98 %	1,98 %	1,98 %

		SUM	DKP	KLP	SPK
		2021	2021	2021	2021
Pensjonskostnad og premieavvik					
	Årets pensjonsopptjening, nåverdi	378 138 518	271 159 000	50 223 597	56 755 921
	Rentekostnad av påløpt pensjonsforpliktelse	237 275 869	187 927 000	30 443 239	18 905 630
	Forventet avkastning på pensjonsmidlene	-292 858 332	-243 820 000	-37 153 316	-11 885 016
	Adminstrasjonskostnad	20 310 253	15 501 000	2 790 020	2 019 233
A	Beregnet netto pensjonskostnad (inkl. adm)	342 866 308	230 767 000	46 303 540	65 795 768
B	Forfalt pensjonspremie (inkl. adm.kostnader)	590 046 715	424 672 000	96 672 393	68 702 322
C	Årets premieavvik (B-A)	247 180 407	193 905 000	50 368 853	2 906 554
		SUM	DKP	KLP	SPK
		2021	2021	2021	2021
Pensjonsutgifter i drifts- og investeringsregnskapet					
B	Forfalt pensjonspremie (inkl. adm.kostnader)	590 046 715	424 672 000	96 672 393	68 702 322
C	Årets premieavvik	-247 180 407	-193 905 000	-50 368 853	-2 906 554
D	Amortisering av tidligere års premieavvik	150 619 373	145 485 300	5 920 905	-786 832
E	Brutto pensjonsutgift etter premieavvik og amortisering (SUM B:D)	493 485 681	376 252 300	52 224 445	65 008 936
G	Pensjonstrekk ansatte	66 258 947	45 041 156	7 409 434	13 808 357
	Årets regnskapsførte pensjonsutgift (E-G)	427 226 734	331 211 144	44 815 011	51 200 579
		SUM	DKP	KLP	SPK
		2021	2021	2021	2021
Akkumulert premieavvik					
	Sum gjenstående premieavvik tidligere år (pr. 01.01.)	-534 221 976	-506 581 600	-31 883 971	4 243 595
	Årets premieavvik	-140 629 593	-193 905 000	50 368 853	2 906 554
	Sum amortisert premieavvik dette året	150 304 381	145 485 300	5 920 905	-1 101 824
	Akkumulert premieavvik pr. 31.12	-524 547 188	-555 001 300	24 405 787	6 048 325
	Arbeidsgiveravgift av akkumulert premieavvik	-73 961 154	-78 255 183	3 441 216	852 814
	Sum akkumulert premieavvik inkl. arb.g.avgift	-598 508 342	-633 256 483	27 847 003	6 901 139
		SUM	DKP	KLP	SPK
		2021	2021	2021	2021
Pensjonsmidler og pensjonsforpliktelser					
	Netto pensjonsforpliktelser pr. 01.01.	188 722 956	351 646 133	-29 695 895	-133 227 282
	Årets premieavvik	140 629 593	193 905 000	-50 368 853	-2 906 554
	Estimatavvik (ført direkte mot egenkapitalen)	-66 217 278	338 700	63 168 777	-129 724 755
	Virkingen av planendringer (ført direkte mot egenkapitalen)	145 485 300	145 485 300		
	Netto pensjonsforpliktelser pr. 31.12.	408 620 571	691 375 133	-16 895 971	-265 858 591
	<i>Herav:</i>				
	Brutto pensjonsforpliktelse	-8 339 385 409	-6 608 745 479	-1 024 790 461	-705 849 469
	Pensjonsmidler	8 866 705 100	7 300 120 612	1 125 190 396	441 394 092
	Arbeidsgiveravgift av netto pensjonsforpliktelse	74 352 076	97 483 894	14 156 391	-37 288 208

Note 12 Drammen kommunes garantiansvar

Låntaker	Objekt	Kreditor	Garantiramme	Garantiansv pr. 01.01.2021	Garantiansv pr. 31.12.2021	Garantiansv. utløper
Medlemmer og pensjonister	Innskuddsleiligh.	Drammen komm. pensjonskasse	30 000 000	975 282	447457	
Stiftelsen Malling gt. 1	Steiner b.h.	Husbanken	1 051 460	517 814	471 203	31.12.2036
Skattekisten Foreldrebarnehage BA	Barnehage	Husbanken	20 604 000	4 094 110	3 728 560	31.12.2034
Ekornheia Barenhage	Barnehage	Husbanken	2 100 000	31 500	-	01.12.2032
Ekornheia Barenhage	Barnehage	Husbanken	560 000	223 976	200 641	01.12.2037
Hedensrud Barenhage BA	Barnehage	Husbanken	4 500 000	335 308	-	07.09.2022
Øren Andelslag SA	Barnehage	Husbanken	8 000 000	2 999 975	2 666 640	01.03.2032
Røyseplassen Barnehage SA	Barnehage	Husbanken	3 580 000	374 671	149 164	19.07.2023
Industrigata Bosenter AS	25,4% av lånebeløp	Husbanken	12 600 000	5 118 107	-	01.08.2029
Eplehagan Barnehage SA	Barnehage	Husbanken	8 155 000	3 045 099	2 699 064	01.10.2031
Stenseth Andelslag BA -Barnebygg AS	Barnehage	Husbanken	10 550 000	3 817 961	3 457 776	01.02.2034
Tømmerås Barnehage SA	Barnehage	Husbanken	8 070 000	3 374 250	3 067 500	2036
Vinnes Barnehage BA	Barnehage	Husbanken	3 750 000	225 000	-	01.11.2021
Stift. Tekna Barneh.	Barnehage	KLP/Kommunekreditt	1 705 000	155 000	-	01.09.2021
Stift. Tekna Barneh.	Barnehage	KLP/Kommunekreditt	1 293 750	168 750	56 250	15.02.2022
Glitrevannverket IKS	71% av lån	KLP/Kommunekreditt	11 381 137	76 273 228	73 061 724	11.07.2044
Glitrevannverket IKS	71% av lån	KLP/Kommunekreditt	30 000 000	21 300 000	35 000 000	11.10.2044
Mjøndalen Sport og Kultursenter	Idrettsanlegg	KLP/Kommunekreditt	22 500 000	22 500 000	21 838 235	10.09.2037
Kjerraten Barnehage	Barnehage	Kommunalbanken	2500000	0	2500000	09.12.2031
Kjerraten Barnehage	Barnehage	Kommunalbanken	6 867 000	1 978 620	1 745 840	15.02.2029
Drammen kirkelige fellesråd	Investeringer til kirkeformål	Kommunalbanken	4 640 000	0	4 640 000	16.12.2041
Drammen kirkelige fellesråd	Investeringer til kirkeformål	Kommunalbanken	9 100 000	6 142 500	5 687 500	02.05.2034
Drammen kirkelige fellesråd	Investeringer til kirkeformål	Kommunalbanken	5 600 000	4 480 000	4 200 000	08.09.2036
Drammen kirkelige fellesråd	Investeringer til kirkeformål	Kommunalbanken	7 200 000	6 300 000	5 940 000	05.02.2038
Drammen kirkelige fellesråd	Investeringer til kirkeformål	Kommunalbanken	4 760 000	4 522 000	4 284 000	21.11.2039
Drammen kirkelige fellesråd	Investeringer til kirkeformål	Kommunalbanken	699 940	683 270	649 930	24.06.2041
Drammen kirkelige fellesråd	Investeringer til kirkeformål	Kommunalbanken	7 500 000	7 500 000	7 125 000	04.12.2040
Drammen tennisklubb	Drammen Tennishall	Kommunalbanken	9 226 050	9 226 050	9 229 050	13.01.2048
Drammen strong	Stronghytta	Kommunalbanken	1 500 000	0	1 500 000	09.01.2023
Mjøndalen Idrettsforening	Idrettsanlegg	Kommunalbanken	14 703 932	10 586 790	9 998 630	12.07.2038
Mjøndalen Sport og Kultursenter AS	Idrettsanlegg	Kommunalbanken	16 500 000	3 910 200	3 308 630	15.02.2027
Mjøndalen Sport og Kultursenter AS	Idrettsanlegg	Kommunalbanken	2 800 000	1 507 720	1 292 340	15.09.2027
Mjøndalen Sport og Kultursenter AS	Idrettsanlegg	Kommunalbanken	5 000 000	2 368 400	2 105 240	15.11.2029
Sameiet Fossekleiva	Kulturformål	Kommunalbanken	3 200 000	1 840 000	1 680 000	02.02.2032
Solberg Sporsklubb	Idrettsanlegg	Kommunalbanken	3 545 000	3 023 700	2 815 180	25.07.2020
Stifelsen Portåsen	Spillemidler	Sparebanken Øst	1 145 218	1 145 218	1 145 218	10.03.2022
Kommunens garantiansvar pr 31.12			286 887 487	210 744 499	216 690 772	

Note 13 Bundne fond

Bundne fond	Beholdning 01.01.	Avsetninger	Bruk av fond	Beholdning 31.12.
Bundne driftsfond				
Fond Skogavgifter/ Statsmidler	kr 403 354	kr -	kr 403 354	kr -
Viltfond	kr 163 832	kr -	kr -	kr 163 832
Fond avsatt til tap Startlån	kr 1 139 132	kr -	kr 1 139 132	kr -
Fond tilskuddsmidler Husbanken - etablering	kr 10 896 057	kr 2 320 668	kr -	kr 13 216 725
Engangsbetøp fra JM Norge as	kr 60 000	kr -	kr 60 000	kr -
Fond tilskuddsmidler Husbanken - utbedring	kr 1 344 076	kr -	kr -	kr 1 344 076
VA-fond, Vann	kr 1 216 878	4 157 197,00	1 216 878,00	kr 4 157 197
VA-fond, Avløp	kr 2 062 454	kr -	kr 2 062 454	kr -
Fond bundne driftsmidler	kr 64 070 358	kr 73 206 507	kr 64 446 102	kr 72 830 763
LV fond bundne driftsmidler	kr -	kr -	kr -	kr -
Årsresultat IUA	kr 3 139 170	kr -	kr 1 015 007	kr 2 124 163
Låneavdragsfond	kr 2 104 000	kr -	kr 2 104 000	kr -
Fond Nedre Eiker mannskor	kr 36 368	kr 378	kr -	kr 36 746
Stipendmidler Moe og Vogler fond	kr 587 312	kr 6 106	kr -	kr 593 418
Årsresultat Frydenhaug skole	kr 0	kr -	kr -	kr 0
Årsresultat D-ikt	kr 1 500 000	kr -	kr -	kr 1 500 000
Årsresultat Betzy	kr 3 009 778	kr -	kr -	kr 3 009 778
Årsresultat NOK.Drammen	kr 993 338	kr 209 582	kr -	kr 1 202 920
Årsresultat Kemner	kr 2 466 076	kr -	kr -	kr 2 466 076
Årsresultat Kommuneadvokat	kr 264 147	kr -	kr -	kr 264 147
Årsresultat Nye Drammen - Fellesnemda	kr 692 086	kr -	kr -	kr 692 086
Tilfluktsromsfond	kr 187 925	kr 40 426	kr -	kr 228 351
NE fond bundne driftsmidler	kr -	kr -	kr -	kr -
SV fond bundne driftsmidler	kr 63 175	kr -	kr 63 175	kr -
Fond selvkost Byggesak	kr 1 905 965	kr 22 887	kr 1 471 748	kr 457 104
Fond garanti Mjøndalen Sport- og Kultursenter as	kr 2 000 000	kr -	kr -	kr 2 000 000
Fond utvidet introprogram covid-19	kr 4 957 600	kr 2 700 000	kr -	kr 7 657 600
Fond utvidet norskopplæring covid-19	kr 3 303 116	kr 600 000	kr -	kr 3 903 116
Fond Fritidskort	kr -	kr 10 503 833	kr -	kr 10 503 833
Sum	kr 108 566 197	kr 93 767 585	kr 73 981 849	kr 128 351 932
Bundne investeringsfond				
Investeringsfond D-IKT	kr -	kr -	kr -	kr -
Fond holdeplasstruktur Bragemes	kr 8 166 138	kr -	kr -	kr 8 166 138
Fond Gulskogen Senter utbyggingsavtale	kr 22 500 000	kr -	kr -	kr 22 500 000
Fond fortau Solsvingen - utbyggingsavtale	kr -	kr -	kr -	kr -
Fond Engene - P.Buschgate - utbyggingsavtale	kr -	kr -	kr -	kr -
Fond Helleristningen utbyggingsavtale	kr 2 156 942	kr 1 155 614	kr 2 156 942	kr 1 155 614
Fond tilfluktsrom	kr 3 570 272	kr -	kr -	kr 3 570 272
Avsetning tap Startlån	kr 5 021 408	kr 1 139 132	kr 805 069	kr 5 355 470
Avsetning e.o.avdrag Startlån	kr 113 305 300	kr 123 479 383	kr -	kr 236 784 683
Fond til parkeringsformål	kr 17 530 473	kr -	kr -	kr 17 530 473
Fond Drammen stasjon - utbyggingsavtale	kr 10 000 000	kr 1 000 000	kr -	kr 11 000 000

Bundne fond	Beholdning 01.01.	Avsetninger	Bruk av fond	Beholdning 31.12.
Fond trafiksikkerhetstiltak Buskerudbyen	kr 11 032 308	kr 5 566 731	kr 7 975 000	kr 8 624 040
Fond Hermanstorffsgate Buskerudbyen	kr -	kr -	kr -	kr -
Fond Tangen Fjordpark	kr 36 703	kr -	kr -	kr 36 703
Fond Opprusting kyststien	kr 62 591	kr -	kr -	kr 62 591
Fond Utsmykking off.rom	kr 70 000	kr -	kr -	kr 70 000
Fond Drammen Busstasjon Buskerudbyen	kr 400 000	kr -	kr -	kr 400 000
Fond Buskerudbyen IC samarbeid Bane Nor	kr 1 500 000	kr -	kr -	kr 1 500 000
Fond Bybrua	kr 300 000	kr -	kr 300 000	kr -
Fond Økning Sykkelplass	kr 6 430 000	kr 3 503 257	kr -	kr 9 933 257
Fond Vintergata 11-15	kr -	kr 5 390 289	kr -	kr 5 390 289
Fond vedlikeholdstilskudd 2020	kr -	kr 1 632 016	kr -	kr 1 632 016
Fond Konnerud infrastruktur	kr -	kr 16 111 639	kr -	kr 16 111 639
Fond oppgradering dammer	kr -	kr 208 291	kr -	kr 208 291
Fond Spiralen	kr -	kr 3 031 607	kr -	kr 3 031 607
Fond nytt sykehus Drammen	kr -	kr 965 322	kr -	kr 965 322
Sum	kr 202 082 138	kr 163 183 280	kr 11 237 011	kr 354 028 407

Note 14 Selvkosttjenester

Drammen kommune - vann -og avløp og arealtjenester har utarbeidet etterkalkyler for gebyrfinansierte selvkosttjenester i henhold til "Forskrift om beregning av selvkost".

Kommunen benytter selvkostberegningsmodellen Momentum Selvkost Kommune. Etterkalkylene for 2021 er utarbeidet i samarbeid med rådgivningsselskapet Momentum Solutions.

Hva er selvkost:

Selvkost innebærer at kommunens kostnader med å frembringe tjenestene skal dekkes av gebyrene som brukerne av tjenestene betaler. Kommunen har ikke anledning til å tjene penger på tjenestene. For å kontrollere at dette ikke skjer må kommunen, etter hvert regnskapsår, utarbeide en selvkostkalkyle som viser selvkostregnskapet for det enkelte gebyrområdet. Elementene i en selvkostkalkyle avviker fra kommunens ordinære driftsregnskap på enkelte områder og de to regnskapene vil, som oppstillingen under viser, ikke være direkte sammenlignbare.

Elementene i en selvkostkalkyle:

Samlet selvkost:

+ Direkte driftsutgifter
- Andre inntekter enn gebyrinntekter
+ Indirekte driftsutgifter (adm. utgifter)
+ Kalkulatorisk rentekostnad
+ Kalkulatorisk avskrivningskostnad
= Gebyrgrunnlag
- Gebyrinntekter
= Selvkostresultat*

Driftsregnskapet:

+ Direkte driftsutgifter
- Andre inntekter enn gebyrinntekter
Postene finnes bare i selvkostkalkylen og utgjør bl.a. selvkostområdenes bidrag til kommunekassens rente- og avdragsutgifter. Postene skal ikke føres i driftsregnskapet.
= Resultat før gebyrinntekter
- Gebyrinntekter
= Driftsresultat (alltid større enn selvkostresultat)

* Selvkostresultatet føres mot selvkostfond og/eller memoriakonti i balanseregnskapet.

I selvkostkalkylen inngår regnskapsmessige driftsinntekter, driftsutgifter eksklusiv regnskapsmessige avskrivninger, kalkulatoriske avskrivninger og rentekostnader, samt indirekte driftsutgifter (administrasjonsutgifter).

Kalkulatoriske kapitalkostnader:

Ved beregning av kalkulatoriske kapitalkostnader (avskrivninger og renter) skal fremmedfinansiering trekkes ut av beregningsgrunnlaget. Kalkulatorisk rentekostnad inngår ikke i kommunens driftsregnskap, men representerer en alternativ avkastning som kommunen går glipp av ved at kapital er bundet i anleggsmidler. Den kalkulatoriske rentekostnaden beregnes med utgangspunkt i anleggsmidlenes restavskrivningsverdi og en kalkylerente.

Kalkylerenten er årsgjennomsnittet av 5-årig swap-rente + 1/2 %-poeng. I 2021 var denne lik 1,956 %.

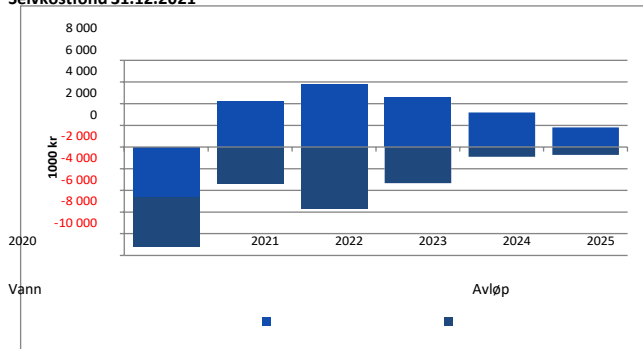
Indirekte driftsutgifter og håndtering av over- og underskudd:

Selvkostforskriften fastsetter regler for henføring av relevante administrasjonsutgifter som kan inngå i gebyrgrunnlaget. Videre er det bestemt at eventuelle overskudd skal avsettes til bundne selvkostfond. Et overskudd fra et enkelt år skal tilbakeføres til brukerne i form av lavere gebyrer i løpet av en femårsperiode. En generasjon brukere skal ikke subsidiere neste generasjon, eller omvendt. Kostnadene ved tjenestene som ytes i dag skal dekkes av de brukerne som drar nytte av tjenesten. Dette innebærer at dersom kommunen har overskudd som er eldre enn fire år, må dette i sin helhet gå til reduksjon av gebyrene det kommende budsjettåret. Eksempelvis må et overskudd som stammer fra 2021 i sin helhet være disponert innen 2026.

Krav om utarbeidelse av kalkyler:

I tillegg til å utarbeide en etterkalkyle for hver betalingstjeneste må kommunen utarbeide forkalkyler i forkant av budsjettåret for å estimere drifts- og kapitalkostnader for neste økonomiplanperiode. Forkalkylene gir grunnlaget for kommunens gebyrsatser. Ved budsjettering er det en rekke usikre faktorer, herunder fremtidig kalkylerente, utvikling av antall brukere og generell etterspørsel. I tillegg til å overholde generasjonsprinsippet bør kommunen ha målsetning om minst mulig svingninger i de kommunale gebyrene. Resultatet for 2021 var ikke kjent ved budsjettarbeidet i fjor høst. Dette fører til avvik mellom prognoser i budsjettet for 2022 og etterkalkylen for 2021.

Selvkostfond 31.12.2021

Samlet etterkalkyle vann –og avløp 2021

Etterkalkylene for 2021 er basert på regnskap datert 9. Februar 2022.

Etterkalkyle selvkost 2021	Vann	Avløp			Totalt
Direkte driftsutgifter	92 896 049	130 227 897			223 123 946
Avskrivningskostnad	32 731 834	65 420 386			98 152 221
Kalkulatorisk rente (1,96 %)	16 333 849	28 315 637			44 649 486
Indirekte driftsutgifter (netto)	1 212 780	1 814 228			3 027 008
Sjablommessig indir. kap.kostnad (5 % av ind.dr.kostn.)	60 639	90 711			151 350
Driftskostnader	143 235 151	225 868 860			369 104 011
+/- Bruk av/avsetning til bundne fond	0	2 122 454			0
- Øvrige driftsinntekter	-3 101 748	-1 378 744			-4 480 492
Samlet selvkost (Gebyrgrunnlag)	140 133 403	222 367 663			364 623 519
Gebyrinntekter	148 961 057	223 708 655			372 669 712
Selvkostresultat (Gebyrinntekter - gebyrgrunnlag)	8 827 655	1 340 992			10 168 647
<i>Finansiell dekningsgrad i %</i>	<i>106 %</i>	<i>101 %</i>			<i>102 %</i>
Selvkostfond 01.01	-4 665 534	-4 570 497			-9 236 031
-/+ Bruk av/avsetning til selvkostfond	8 827 654	1 340 992			10 168 646
+/- Kalkulert renteinntekt/rentekostnad selvkostfond	-4 923	-76 284			-81 207
Selvkostfond 31.12	4 157 197	-3 305 789			851 408

Vann - Selvkostoversikt 2020 til 2026

Etterkalkyle 2021 for Vann

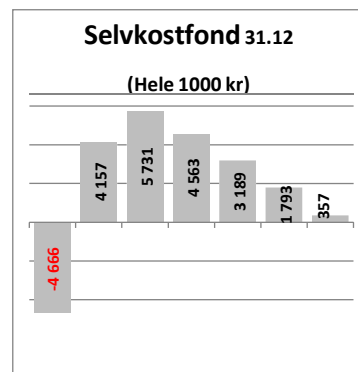
Etterkalkylen for 2021 viser et overskudd lik kr 8 827 654. Ved utgangen av året er selvkostfondet lik kr 4 157 197. Selvkostreglene forutsetter at over- og underskudd normalt skal tilbakeføres eller dekkes inn i løpet av fem år.

Vann - Selvkostoversikt 2020 til 2026	2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026
10*** Lønn	31 764	28 955	29 905	30 742	31 603	32 488	33 398
	391	203	465	818	617	518	196
11*** Varer og tjenester	6 836 433	4 960 603	10 645 556	10 911 695	11 184 487	11 464 099	11 750 702
12*** Varer og tjenester	26 894	17 748	32 716	33 534	34 373	32 232	33 038
	508	349	750	669	035	361	170
13*** Tjenester som erstatter egen tjenesteprod.	36 224	41 086	40 395	41 405	42 440	43 501	44 588
	092	603	250	131	260	266	798
14*** Overføringsutgifter	306 915	145 291	768 750	787 969	807 668	827 860	848 556
15*** Finansutgifter mv. ekskl. 155 og 159	39	0	0	0	0	0	0
Direkte driftsutgifter	102 026	92 896	114 431	117 382	120 409	120 514	123 624
	378	049	770	281	067	104	422
Avskrivningskostnad	31 466	32 731	34 429	37 124	39 357	41 298	43 186
	199	834	479	252	981	009	218
Kalkulatorisk rente	11 180	16 333	22 049	24 214	25 063	25 612	26 027
	747	849	276	962	832	182	505
Indirekte kostnader	1 468 773	1 273 419	1 552 176	1 595 637	1 640 315	1 686 244	1 733 458
Sum driftskostnader	146 142	143 235	172 462	180 317	186 471	189 110	194 571
	096	151	702	132	194	538	604
- Øvrige inntekter	-9 724 925	-3 101 748	-1 416 395	-1 451 805	-1 488 100	-1 525 303	-1 563 435
Samlet selvkost (Gebyrgrunnlag)	136 417	140 133	171 046	178 865	184 983	187 585	193 008
	172	403	307	327	094	236	169
Gebyrinntekter	139 017	148 961	172 499	177 567	183 511	186 127	191 546
	043	057	854	811	688	602	579
Resultat	2 599 871	8 827 654	1 453 547	-1 297 516	-1 471 406	-1 457 634	-1 461 589
Finansiell dekningsgrad (%)	101,9 %	106,3 %	100,8 %	99,3 %	99,2 %	99,2 %	99,2 %

Selvkostfond/fremførbart underskudd	2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026
Selvkostfond 01.01	-7 183 622	-4 665 534	4 157 197	5 731 378	4 563 468	3 188 905	1 792 774
-/+ Bruk av/avsetning til selvkostfond	2 599 871	8 827 654	1 453 547	-1 297 516	-1 471 406	-1 457 634	-1 461 589
+/- Kalkulert renteinntekt/rentekostnad, fond	-81 783	-4 923	120 634	129 607	96 842	61 502	26 231
Selvkostfond 31.12	-4 665 534	4 157 197	5 731 378	4 563 468	3 188 905	1 792 774	357 416

Tabellen under sammenligner etterkalkylen for 2021 med budsjettet som ble foreslått i kommunens selvkostmodell høsten 2020.

Budsjettanalyse	Budsjett 2021	Etterkalkyle 2021	Avvik (kr)	Avvik (%)
10*** Lønn	24 838 620	28 955 203	4 116 583	16,6 %
11*** Varer og tjenester	10 762 500	4 960 603	-5 801 898	-53,9 %
12*** Varer og tjenester	15 785 000	17 748 349	1 963 349	12,4 %
13*** Tjenester som erstatter egen tjenesteprod.	43 716 250	41 086 603	-2 629 647	-6,0 %
14*** Overføringsutgifter	768 750	145 291	-623 459	-81,1 %
Direkte driftsutgifter	95 871 120	92 896 049	-2 975 071	-3,1 %
Direkte kapitalkostnader	44 853 267	49 065 683	4 212 396	9,4 %
Indirekte kostnader	2 808 210	1 273 419	-1 534 791	-54,7 %
Sum driftskostnader	143 532 617	143 235 151	-297 466	-0,2 %
Øvrige inntekter	-498 400	-3 101 748	-2 603 348	522,3 %
Samlet selvkost (Gebyrgrunnlag)	143 034 217	140 133 403	-2 900 814	-2,0 %
Gebyrinntekter	144 952 211	148 961 057	4 008 847	2,8 %
Resultat	1 917 994	8 827 654	6 909 660	
+/- Bruk av/avsetning til bundne fond	-1 917 994	-8 827 654		
Finansiell dekningsgrad (%)	101,3 %	106,3 %		

I 2021 ble direkte driftsutgifter 3,1 % lavere enn budsjettet, kapitalkostnader ble ca. 4 210 000 kr høyere enn forventet og gebyrinntektene ble 2,8 % høyere enn budsjettet.

Samlet gebyrgrunnlag ble ca. 2 900 000 kr lavere enn forventet og resultatet ble ca. 6 910 000 kr høyere enn budsjettet.

Gebyrinntekter	2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026
16400 Merverdiavgiftspliktige gebyrer (kommunale)	139 017 043	148 961 057	171 735 454	176 803 411	182 747 288	185 363 202	190 782 179
16401 Tilknytningsgebyr	-0	0	764 400	764 400	764 400	764 400	764 400

Gebyrsatser, Vann (inkl. mva.)	2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026
Abonnementsgebyr (kr/abonnet)	719	755	890	914	941	953	976
Forbrugsgebyr (kr/m ³)	23,00	24,16	28,63	28,90	29,48	29,49	29,91
Arsgebyr ved 120 m³ årlig forbruk	3 479	3 655	4 325	4 382	4 478	4 491	4 566
Årlig endring		5,1 %	18,3 %	1,3 %	2,2 %	0,3 %	1,7 %

Avløp - Selvkostoversikt 2020 til 2026

Etterkalkyle 2021 for Avløp

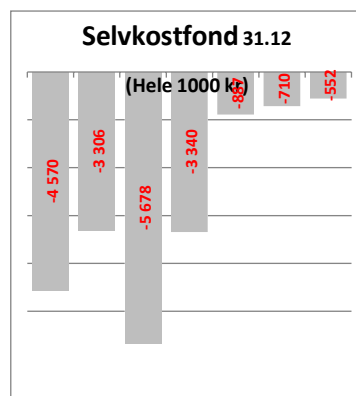
Etterkalkylen for 2021 viser et overskudd lik kr 1 340 992. Ved utgangen av året er det et fremførbart underskudd lik kr 3 305 789. Selvkostreglene forutsetter at over- og underskudd normalt skal tilbakeføres eller dekkes inn i løpet av fem år.

Avløp - Selvkostoversikt 2020 til 2026	2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026
10*** Lønn	44 051 864	39 698 924	42 155 896	43 336 261	44 549 676	45 797 067	47 079 385
11*** Varer og tjenester	26 406 497	25 366 259	23 784 818	24 379 438	24 988 924	25 613 647	26 253 988
12*** Varer og tjenester	38 736 017	46 307 222	38 214 167	39 169 521	40 148 759	38 152 478	39 106 290
13*** Tjenester som erstatter egen tjenesteprod.	24 633 511	18 362 397	23 085 050	23 662 176	24 253 731	24 860 074	25 481 576
14*** Overføringsutgifter	-86 515	492 816	768 750	787 969	807 668	827 860	848 556
15*** Finansutgifter mv. ekskl. 155 og 159	284	278	0	0	0	0	0
Direkte driftsutgifter	133 741 658	130 227 897	128 008 680	131 335 365	134 748 758	135 251 126	138 769 795
Avskrivningskostnad	65 848 211	65 420 386	67 073 606	72 308 659	77 588 687	81 272 210	91 621 664
Kalkulatorisk rente	19 258 493	28 315 637	38 247 444	42 880 503	45 460 043	48 743 981	53 903 114
Indirekte kostnader	2 146 584	1 904 940	2 268 475	2 331 992	2 397 288	2 464 412	2 533 416
Sum driftskostnader	220 994 945	225 868 860	235 598 205	248 856 519	260 194 777	267 731 729	286 827 989
- Øvrige inntekter	-16 341 026	-1 378 744	-869 508	-891 245	-913 526	-936 364	-959 774
Samlet selvkost (Gebyrgrunnlag)	204 653 919	224 490 117	234 728 698	247 965 274	259 281 250	266 795 364	285 868 216
Subsidiering	60 000	0	0	0	0	0	0
Gebyrinntekter	206 690 831	223 708 655	232 466 399	250 416 385	261 787 173	266 991 755	286 041 763
+/- Bruk av/avsetning til bundne fond	0	2 122 454	0	-4 902 222	-5 011 846	-392 781	-347 095
Resultat	2 096 912	1 340 992	-2 262 299	2 451 111	2 505 923	196 391	173 548
Finansiell dekningsgrad (%)	101,0 %	99,7 %	99,0 %	101,0 %	101,0 %	100,1 %	100,1 %

Selvkostfond/fremførbart underskudd	2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026
Selvkostfond 01.01	-6 590 376	-4 570 497	-3 305 789	-5 677 680	-3 340 098	-886 980	-710 309
-/+ Bruk av/avsetning til selvkostfond	2 096 912	1 340 992	-2 262 299	2 451 111	2 505 923	196 391	173 548
+/- Kalkulert renteinntekt/rentekostnad, fond	-77 033	-76 284	-109 592	-113 529	-52 805	-19 720	-15 401
Selvkostfond 31.12	-4 570 497	-3 305 789	-5 677 680	-3 340 098	-886 980	-710 309	-552 163

Tabellen under sammenligner etterkalkylen for 2021 med budsjettet som ble foreslått i kommunens selvkostmodell høsten 2020.

Budsjettanalyse	Budsjett 2021	Etterkalkyle 2021	Avvik (kr)	Avvik (%)
10*** Lønn	37 257 930	39 698 924	2 440 994	6,6 %
11*** Varer og tjenester	22 550 000	25 366 259	2 816 259	12,5 %
12*** Varer og tjenester	41 510 450	46 307 222	4 796 772	11,6 %
13*** Tjenester som erstatter egen tjenesteprod.	23 472 500	18 362 397	-5 110 103	-21,8 %
14*** Overføringsutgifter	148 625	492 816	344 191	231,6 %
Direkte finansutgifter og aktivitetsendringer	0	278	278	0,0 %
Direkte driftsutgifter	124 939 505	130 227 897	5 288 392	4,2 %
Direkte kapitalkostnader	87 802 442	93 736 023	5 933 582	6,8 %
Indirekte kostnader	3 397 876	1 904 940	-1 492 936	-43,9 %
Sum driftskostnader	216 139 822	225 868 860	9 729 038	4,5 %
Øvrige inntekter	-1 013 110	-1 378 744	-365 634	36,1 %
Samlet selvkost (Gebyrgrunnlag)	215 126 712	224 490 117	9 363 404	4,4 %
Gebyrinntekter	217 759 133	223 708 655	5 949 522	2,7 %
Resultat	2 632 421	1 340 992	-1 291 429	
+/- Bruk av/avsetning til bundne fond	-2 632 421	-1 340 992		
Finansiell dekningsgrad (%)	101,2 %	99,7 %		

I 2021 ble direkte driftsutgifter 4,2 % høyere enn budsjettet, kapitalkostnader ble ca. 5 930 000 kr høyere enn forventet og gebyrinntektene ble 2,7 % høyere enn budsjettet.

Samlet gebyrgrunnlag ble ca. 9 360 000 kr høyere enn forventet og resultatet ble ca. 1 290 000 kr lavere enn budsjettet.

Gebyrinntekter	2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026
16400 Merverdiavgiftspliktige gebyrer (kommunale)	206 690 831	223 708 655	231 738 399	249 688 385	261 059 173	266 263 755	285 313 763
16401 Tilknytningsgebyr	-0	0	728 000	728 000	728 000	728 000	728 000

Gebyrstøtser, Avløp (inkl. mva.)	2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026
Abonnementsgebyr (kr/abonnent)	1 100	1 165	1 218	1 308	1 364	1 386	1 481
Forbruksgebyr (kr/m ³)	36,25	38,48	41,01	44,25	46,13	46,91	50,11
Arsgebyr ved 120 m³ årlig forbruk	5 450	5 782	6 139	6 618	6 899	7 016	7 495
Årlig endring		6,1 %	6,2 %	7,8 %	4,3 %	1,7 %	6,8 %

Samlet etterkalkyle arealtjenester 2021

Etterkalkylene for 2021 er basert på regnskap datert 9. februar 2022.

Etterkalkyle selvkost 2021	Private planforslag	Bygge- og delesaker	Oppmåling	Eierseksjoner ing	Totalt
Direkte driftsutgifter	5 500 374	37 282 731	8 629 875	1 326 407	52 739 388
Avskrivningskostnad	2 822	212 521	36 120	0	251 463
Kalkulatorisk rente (1,96 %)	901	16 466	6 712	0	24 080
Indirekte driftsutgifter (netto)	400 345	1 935 180	296 122	31 360	2 663 007
Sjablommessig indir. kap.kostnad (5 % av ind.dr.kostn.)	20 017	96 759	14 806	1 568	133 150
Driftskostnader	5 924 460	39 543 657	8 983 636	1 359 336	55 811 088
+ Tilskudd/subsidiering	3 546 496	0	2 270 930	720 546	6 537 972
- Øvrige driftsinntekter	-438 926	-4 421 508	-1 276 355	0	-6 136 789
Samlet selvkost (Gebyrgrunnlag)	5 485 534	35 122 149	7 707 281	1 359 336	49 674 299
Gebyrinntekter	1 939 038	33 650 401	5 436 351	638 790	41 664 580
Selvkostresultat (Gebyrinntekter - gebyrgrunnlag)	-3 546 496	-1 471 747	-2 270 930	-720 546	-8 009 719
Finansiell dekningsgrad i %	35 %	96 %	71 %	47 %	84 %
Selvkostfond 01.01	0	1 905 965	0	0	1 905 965
-/+ Bruk av/avsetning til selvkostfond	0	-1 471 748	0	0	-1 471 748
+/- Kalkulert renteinntekt/rentekostnad selvkostfond	0	22 887	0	0	22 887
Selvkostfond 31.12	0	457 104	0	0	457 104

Private planforslag - Selvkostoversikt 2020 til 2026

Etterkalkyle 2021 for Private planforslag

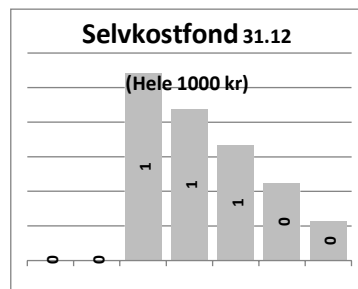
Etterkalkylen for 2021 viser at gebyrområdet subsidieres med 3 546 496 kr. I tråd med bestemmelsene i «Forskrift om beregning av selvkost» har ikke kommunen lengre anledning til å fremføre eventuelle underskudd for gebyrer etter plan- og bygningsloven.

Private planforslag - Selvkostoversikt 2020 til 2026	2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026
10*** Lønn	5 726 893	5 486 749	4 437 232	4 548 163	4 661 867	4 778 414	4 897 874
11*** Varer og tjenester	266 410	13 625	717 500	735 438	753 823	772 669	791 986
12*** Varer og tjenester	28 715	0	205 000	210 125	215 378	220 763	226 282
Direkte driftsutgifter	6 022 018	5 500 374	5 359 732	5 493 726	5 631 069	5 771 846	5 916 142
Avskrivningskostnad	3 606	2 822	2 822	2 822	2 822	2 822	2 822
Kalkulatorisk rente	869	901	1 069	1 031	952	870	790
Indirekte kostnader	408 647	420 363	429 335	440 069	451 070	462 347	473 906
Sum driftskostnader	6 435 141	5 924 460	5 792 958	5 937 648	6 085 913	6 237 885	6 393 659
- Øvrige inntekter	-650 838	-438 926	0	0	0	0	0
Samlet selvkost (Gebyrgrunnlag)	5 784 303	5 485 534	5 792 958	5 937 648	6 085 913	6 237 885	6 393 659
Subsidiering	3 201 303	3 546 496	0	0	0	0	0
Gebyrinntekter	2 583 000	1 939 038	5 794 039	5 937 442	6 085 702	6 237 669	6 393 437
Resultat	0	0	1 081	-206	-211	-216	-222
Finansiell dekningsgrad (%)	44,7 %	35,3 %	100,0 %	100,0 %	100,0 %	100,0 %	100,0 %

Selvkostfond/fremførbart underskudd	2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026
Selvkostfond 01.01	0	0	1	1 082	876	665	449
-/+ Bruk av/avsetning til selvkostfond	0	0	1 081	-206	-211	-216	-222
+/- Kalkulert renteinntekt/rentekostnad, fond	0	0	0	0	0	0	0
Selvkostfond 31.12	0	0	1 082	876	665	449	227

Tabellen under sammenligner etterkalkylen for 2021 med budsjettet som ble foreslått i kommunens selvkostmodell høsten 2020.

Budsjettanalyse	Budsjett 2021	Etterkalkyle 2021	Avvik (kr)	Avvik (%)
10*** Lønn	7 793 075	5 486 749	-2 306 326	-29,6 %
11*** Varer og tjenester	148 230	13 625	-134 605	-90,8 %
12*** Varer og tjenester	25 841	0	-25 841	-100,0 %
Direkte driftsutgifter	7 967 146	5 500 374	-2 466 772	-31,0 %
Direkte kapitalkostnader	16 261	3 724	-12 538	-77,1 %
Indirekte kostnader	470 360	420 363	-49 997	-10,6 %
Sum driftskostnader	8 453 767	5 924 460	-2 529 307	-29,9 %
Øvrige inntekter	-450 913	-438 926	11 987	-2,7 %
Samlet selvkost (Gebyrgrunnlag)	8 002 854	5 485 534	-2 517 320	-31,5 %
Gebyrinntekter	8 002 854	1 939 038	-6 063 816	-75,8 %
Finansiell dekningsgrad (%)	100,0 %	35,3 %		

I 2021 ble direkte driftsutgifter 31,0 % lavere enn budsjettet, kapitalkostnader ble omtrent som forventet og gebyrinntektene ble 75,8 % lavere enn budsjettet.

Samlet gebyrgrunnlag ble ca. 2 520 000 kr lavere enn forventet og resultatet ble omtrent som budsjettet.

Gebyrinntekter	2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026
16200 Annet avg. fritt salg av varer og tjenester, ge	2 583 000	1 939 038	5 794 039	5 937 442	6 085 702	6 237 669	6 393 437

Bygge- og delesaker - Selvkostoversikt 2020 til 2026

Etterkalkyle 2021 for Bygge- og delesaker

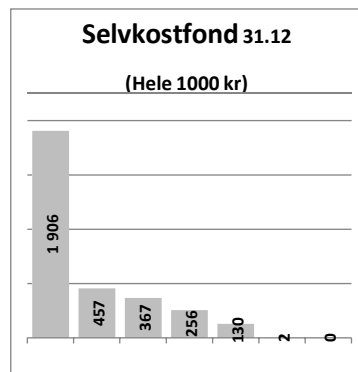
Etterkalkylen for 2021 viser et underskudd lik kr 1 471 748. Ved utgangen av året er selvkostfondet lik kr 457 104. Selvkostreglene forutsetter at over- og underskudd normalt skal tilbakeføres eller dekkes inn i løpet av fem år.

Bygge- og delesaker - Selvkostoversikt 2020 til 2026	2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026
10*** Lønn	24 535 017	32 015 817	29 116 355	29 844 264	30 590 370	31 355 130	32 139 008
11*** Varer og tjenester	4 299 353	3 745 879	5 022 500	5 148 063	5 276 764	5 408 683	5 543 900
12*** Varer og tjenester	228 156	1 399 689	410 000	420 250	430 756	441 525	452 563
13*** Tjenester som erstatter egen tjenesteprod.	320	1 167	0	0	0	0	0
14*** Overføringsutgifter	29 426	120 179	0	0	0	0	0
Direkte driftsutgifter	29 092 272	37 282 731	34 548 855	35 412 576	36 297 891	37 205 338	38 135 472
Avskrivningskostnad	128 669	212 521	212 521	212 521	212 521	98 012	0
Kalkulatorisk rente	11 159	16 466	15 544	10 628	5 168	1 225	0
Indirekte kostnader	1 823 605	2 031 939	2 170 783	2 225 052	2 280 679	2 337 696	2 396 138
Sum driftskostnader	31 055 705	39 543 657	36 947 702	37 860 778	38 796 258	39 642 271	40 531 610
- Øvrige inntekter	-2 452 361	-4 421 508	-639 600	-655 231	-671 253	-687 676	-704 509
Samlet selvkost (Gebyrgrunnlag)	28 603 344	35 122 149	36 308 102	37 205 546	38 125 005	38 954 595	39 827 100
Subsidiering	2 860 334	0	0	0	0	0	0
Gebyrinntekter	27 635 820	33 650 401	36 208 431	37 085 910	37 994 567	38 824 511	39 825 474
Resultat	1 892 810	-1 471 748	-99 671	-119 636	-130 438	-130 084	-1 626
Finansiell dekningsgrad (%)	96,6 %	95,8 %	99,7 %	99,7 %	99,7 %	99,7 %	100,0 %

Selvkostfond/fremførbart underskudd	2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026
Selvkostfond 01.01	0	1 905 965	457 104	367 492	255 702	130 083	1 625
-/+ Bruk av/avsetning til selvkostfond	1 892 810	-1 471 748	-99 671	-119 636	-130 438	-130 084	-1 626
+/- Kalkulert renteinntekt/rentekostnad, fond	13 155	22 887	10 060	7 846	4 819	1 626	20
Selvkostfond 31.12	1 905 965	457 104	367 492	255 702	130 083	1 625	19

Tabellen under sammenligner etterkalkylen for 2021 med budsjettet som ble foreslått i kommunens selvkostmodell høsten 2020.

Budsjettanalyse	Budsjett 2021	Etterkalkyle 2021	Avvik (kr)	Avvik (%)
10*** Lønn	23 521 700	32 015 817	8 494 117	36,1 %
11*** Varer og tjenester	3 639 492	3 745 879	106 387	2,9 %
12*** Varer og tjenester	102 500	1 399 689	1 297 189	1265,6 %
13*** Tjenester som erstatter egen tjenesteprod.	0	1 167	1 167	0,0 %
14*** Overføringsutgifter	0	120 179	120 179	0,0 %
Direkte driftsutgifter	27 263 692	37 282 731	10 019 039	36,7 %
Direkte kapitalkostnader	135 219	228 987	93 768	69,3 %
Indirekte kostnader	903 640	2 031 939	1 128 299	124,9 %
Sum driftskostnader	28 302 551	39 543 657	11 241 106	39,7 %
Øvrige inntekter	-2 369 903	-4 421 508	-2 051 605	86,6 %
Samlet selvkost (Gebyrgrunnlag)	25 932 648	35 122 149	9 189 500	35,4 %
Gebyrinntekter	25 504 980	33 650 401	8 145 421	31,9 %
Resultat	-427 668	-1 471 748	-1 044 080	
+/- Bruk av/avsetning til bundne fond	427 668	1 471 748		
Finansiell dekningsgrad (%)	98,4 %	95,8 %		

I 2021 ble direkte driftsutgifter 36,7 % høyere enn budsjettet, kapitalkostnader ble omtrent som forventet og gebyrinntektene ble 31,9 % høyere enn budsjettet.

Samlet gebyrgrunnlag ble ca. 9 190 000 kr høyere enn forventet og resultatet ble ca. 1 040 000 kr lavere enn budsjettet.

Gebyrinntekter	2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026
16200 Annet avg. fritt salg av varer og tjenester, ge	27 470 484	33 650 401	36 208 431	37 085 910	37 994 567	38 824 511	39 825 474
16000 Brukerbetalinger	165 336	0	0	0	0	0	0

Oppmåling - Selvkostoversikt 2020 til 2026

Etterkalkyle 2021 for Oppmåling

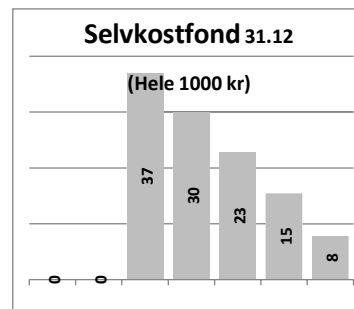
Etterkalkylen for 2021 viser at gebyrområdet subsidieres med 2 270 930 kr. I tråd med bestemmelsene i «Forskrift om beregning av selvkost» har ikke kommunen lengre anledning til å fremføre eventuelle underskudd for gebyrer etter plan- og bygningsloven, eierseksjonsloven eller matrikkelloven. Eventuelle underskudd på gebyrområdet må dermed subsidieres over kommunekassens frie

Oppmåling - Selvkostoversikt 2020 til 2026	2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026
10*** Lønn	6 618 358	6 804 236	6 670 975	6 837 749	7 008 693	7 183 910	7 363 508
11*** Varer og tjenester	599 682	901 499	714 118	731 970	750 270	769 026	788 252
12*** Varer og tjenester	642 940	905 091	917 375	940 309	963 817	987 913	1 012 610
14*** Overføringsutgifter	0	19 049	0	0	0	0	0
Direkte driftsutgifter	7 860 980	8 629 875	8 302 468	8 510 029	8 722 780	8 940 849	9 164 371
Avskrivningskostnad	0	36 120	36 120	66 120	96 120	126 120	156 120
Kalkulatorisk rente	2 510	6 712	11 288	18 001	23 397	27 842	31 432
Indirekte kostnader	299 545	310 928	300 345	307 854	315 550	323 439	331 525
Sum driftskostnader	8 163 035	8 983 636	8 650 221	8 902 004	9 157 847	9 418 250	9 683 447
- Øvrige inntekter	-950 233	-1 276 355	-410 000	-410 000	-410 000	-410 000	-410 000
Samlet selvkost (Gebyrgrunnlag)	7 212 802	7 707 281	8 240 221	8 492 004	8 747 847	9 008 250	9 273 447
Subsidiering	2 390 418	2 270 930	0	0	0	0	0
Gebyrinntekter	4 822 384	5 436 351	8 277 261	8 485 006	8 740 648	9 000 846	9 265 834
Resultat	-0	0	37 040	-6 998	-7 199	-7 404	-7 613
Finansiell dekningsgrad (%)	66,9 %	70,5 %	100,4 %	99,9 %	99,9 %	99,9 %	99,9 %

Selvkostfond/fremførbart underskudd	2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026
Selvkostfond 01.01	0	0	0	37 040	30 042	22 843	15 439
-/+ Bruk av/avsetning til selvkostfond	-0	0	37 040	-6 998	-7 199	-7 404	-7 613
+/- Kalkulert renteinntekt/rentekostnad, fond	0	0	0	0	0	0	0
Selvkostfond 31.12	0	0	37 040	30 042	22 843	15 439	7 826

Tabellen under sammenligner etterkalkylen for 2021 med budsjettet som ble foreslått i kommunens selvkostmodell høsten 2020.

Budsjettanalyse	Budsjett 2021	Etterkalkyle 2021	Avvik (kr)	Avvik (%)
10*** Lønn	5 261 325	6 804 236	1 542 911	29,3 %
11*** Varer og tjenester	493 640	901 499	407 859	82,6 %
12*** Varer og tjenester	273 675	905 091	631 416	230,7 %
14*** Overføringsutgifter	0	19 049	19 049	0,0 %
Direkte driftsutgifter	6 028 640	8 629 875	2 601 235	43,1 %
Direkte kapitalkostnader	0	42 832	42 832	0,0 %
Indirekte kostnader	180 400	310 928	130 528	72,4 %
Sum driftskostnader	6 209 040	8 983 636	2 774 596	44,7 %
Øvrige inntekter	-584 250	-1 276 355	-692 105	118,5 %
Samlet selvkost (Gebyrgrunnlag)	5 624 790	7 707 281	2 082 491	37,0 %
Gebyrinntekter	5 624 790	5 436 351	-188 439	-3,4 %
Finansiell dekningsgrad (%)	100,0 %	70,5 %		

I 2021 ble direkte driftsutgifter 43,1 % høyere enn budsjettet, kapitalkostnader ble omtrent som forventet og gebyrinntektene ble 3,4 % lavere enn budsjettet.

Samlet gebyrgrunnlag ble ca. 2 080 000 kr høyere enn forventet og resultatet ble omtrent som budsjettet.

Gebyrinntekter	2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026
16200 Annet avg. fritt salg av varer og tjenester, ge	4 822 384	5 436 351	8 277 261	8 485 006	8 740 648	9 000 846	9 265 834

Eierseksjonering - Selvkostoversikt 2020 til 2026

Etterkalkyle 2021 for Eierseksjonering

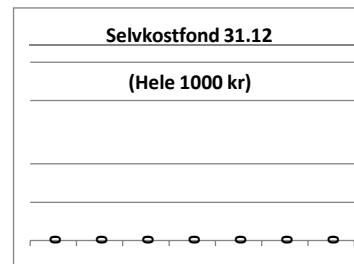
Etterkalkylen for 2021 viser at gebyrområdet subsidieres med 720 546 kr. I tråd med bestemmelsene i «Forskrift om beregning av selvkost» har ikke kommunen lengre anledning til å fremføre eventuelle underskudd for gebyrer etter plan- og bygningsloven, eierseksjonsloven eller matrikkelloven. Eventuelle underskudd på gebyrområdet må dermed subsidieres

Eierseksjonering - Selvkostoversikt 2020 til 2026	2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026
10*** Lønn	1 298 224	1 208 012	1 006 653	1 031 819	1 057 614	1 084 055	1 111 156
11*** Varer og tjenester	8 820	90 266	71 750	73 544	75 382	77 267	79 199
12*** Varer og tjenester	0	28 129	35 875	36 772	37 691	38 633	39 599
Direkte driftsutgifter	1 307 044	1 326 407	1 114 278	1 142 134	1 170 688	1 199 955	1 229 954
Indirekte kostnader	33 023	32 928	34 695	35 562	36 451	37 362	38 296
Sum driftskostnader	1 340 067	1 359 336	1 148 972	1 177 697	1 207 139	1 237 317	1 268 250
- Øvrige inntekter	-5 064	0	0	0	0	0	0
Samlet selvkost (Gebyrgrunnlag)	1 335 003	1 359 336	1 148 972	1 177 697	1 207 139	1 237 317	1 268 250
Subsidiering	473 293	720 546	0	0	0	0	0
Gebyrinntekter	861 710	638 790	1 148 972	1 177 697	1 207 139	1 237 317	1 268 250
Resultat	0	0	0	0	0	0	0
Finansiell dekningsgrad (%)	64,5 %	47,0 %	100,0 %	100,0 %	100,0 %	100,0 %	100,0 %

Selvkostfond/fremførbart underskudd	2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026
Selvkostfond 01.01	0	0	0	0	0	0	0
-/+ Bruk av/avsetning til selvkostfond	0	0	0	0	0	0	0
+/- Kalkulert renteinntekt/rentekostnad, fond	0	0	0	0	0	0	0
Selvkostfond 31.12	0	0	0	0	0	0	0

Tabellen under sammenligner etterkalkylen for 2021 med budsjettet som ble foreslått i kommunens selvkostmodell høsten 2020.

Budsjettanalyse	Budsjett 2021	Etterkalkyle 2021	Avvik (kr)	Avvik (%)
10*** Lønn	699 050	1 208 012	508 962	72,8 %
11*** Varer og tjenester	69 873	90 266	20 393	29,2 %
12*** Varer og tjenester	0	28 129	28 129	0,0 %
Direkte driftsutgifter	768 923	1 326 407	557 484	72,5 %
Indirekte kostnader	12 813	32 928	20 116	157,0 %
Sum driftskostnader	781 736	1 359 336	577 600	73,9 %
Øvrige inntekter	-8 713	0	8 713	-100,0 %
Samlet selvkost (Gebyrgrunnlag)	773 023	1 359 336	586 313	75,8 %
Gebyrinntekter	773 023	638 790	-134 233	-17,4 %
Finansiell dekningsgrad (%)	100,0 %	47,0 %		

I 2021 ble direkte driftsutgifter 72,5 % høyere enn budsjettet, kapitalkostnader ble omtrent som forventet og gebyrinntektene ble 17,4 % lavere enn budsjettet.

Samlet gebyrgrunnlag ble ca. 590 000 kr høyere enn forventet og resultatet ble omtrent som budsjettet.

Gebyrinntekter	2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026
16200 Annet avg. fritt salg av varer og tjenester, ge	861 710	638 790	1 148 972	1 177 697	1 207 139	1 237 317	1 268 250

Etterkalkyle 2021 for Renovasjon

Etterkalkyle selvkost 2021 Renovasjon	Alle beløp i 1000 kr
Direkte driftsutgifter	81 286
Avskrivningskostnad	7 175
Kalkulatorisk rente	1 517
Indirekte driftsutgifter	47 814
Driftskostnader	
- Øvrige driftsinntekter	-15 507
Samlet selvkost (Gebyrgrunnlag)	122 285
Gebyrinntekter	123 063
Selvkostresultat (Gebyrinntekter - gebyrgrunnlag)	778
<i>Finansiell dekningsgrad %</i>	100,6 %
Selvkostfond 01.01	15 737
-/+ Bruk av/avsetning til selvkostfond	778
+/- Kalkulert renteinntekt/rentekostnad selvkostfond	282
Selvkostfond 31.12	14 600

Tjenesten utføres av Renovasjonsselskapet for Drammensregionen IKS og inngår ikke i kommunekassens regnskap.

Note 15 Ytelser til ledende personer

	Brutto lønn og fast godtgjørelse *	Tilleggs-godtgjørelse *
Rådmann	1 610 189	
Ordfører	1 269 060	66 978

Tilleggsopplysninger:

Det er ikke inngått etterlønnsavtale med administrasjonssjefen

Det er inngått egen lederavtale med administrasjonssjefen.

*) Tallene omfatter oppgavepliktige ytelser.

Pensjonsavtaler inngår ikke i beløpene ovenfor.

Ordfører og rådmann er inkludert i kommunens ordinære tjenstepensjonsordning i

Drammen Kommunale Pensjonskasse. Det er betalt ordinær arbeidsgiverpremie

tilsvarende 10,9% av lønn/godtgjørelse inntil 12G

Note 16 Godtgjørelse til revisor

Kommunens revisor er Viken kommunerevisjon IKS

Godtgjørelse til revisor	2020	2021
Regnskapsrevisjon	1 275 000	1 240 000
Forvaltningsrevisjon	1 565 000	2 370 000
Andre oppgaver	2 087 000	1 694 500
Samlet godtgjørelse	4 927 000	5 304 500

Revisjonshonoraret gjelder regnskapsrevisjon for Drammen kommunekasse og Drammenkommunes lånefond for 2021, forvaltningsrevisjon etter bestillinger fra Kontrollutvalget og andre oppgaver. Godtgjørelsen for regnskapsrevisjon inkluderer merarbeid knyttet til kontroll av åpningsbalanse for den nye kommunen, bistand knyttet til konsolidert regnskap og forhold knyttet til forsinket regnskapsavleggelse. Andre oppgaver omfatter blant annet attestasjoner knyttet til merverdiavgift, skattemelding, ulike tilskuddsordninger mv. Godtgjørelsen for 2021 inkluderer også saker med særskilt rapportering til kontrollutvalget, budsjettpremisser, forenklet etterlevelseskontroll med økonomiforvaltningen, skattemelding, særskilte attestasjoner knyttet til korona-tilskudd, bistand knyttet til avvikling av legevakta, samt risiko- og vesentlighetsanalyse.

Note 17 Usikre forpliktelser

I denne noten omtales stevninger og prosessvarsler mv. som *kan* innebære økonomiske konsekvenser for Drammen kommune. Eventuelle økonomiske konsekvensene er imidlertid uavklarte, og er derfor ikke ført i regnskapet for 2022.

1. Pågående saker for domstol og forliksråd

I det etterfølgende omtales pågående rettstvister og forventede krav, og et estimat av de økonomiske konsekvensene, herunder tilknyttede kostnader dersom kommunen taper saken.

- Sak for lagmannsretten om krav fra eier av tomt i Svelvik. Grunnlaget for kravet er anført økonomisk tap fordi tomten ikke kan utnyttes som ønsket. Kommunen fikk medhold i tingretten. Saken er anket til lagmannsretten, men saken er ikke berammet. Kravet er ikke nærmere spesifisert og det er derfor vanskelig å konkretisere eventuelle økonomiske konsekvenser for kommunen.
- Sak for tingretten om gyldigheten av parkeringsavgift/bot. Estimert økonomisk konsekvens er på 10 000 kroner. Gjelder virksomhet parkering.
- Sak for tingretten om erstatningskrav mot kommunen som følge av anført brudd på arbeidsmiljøloven. Krav på cirka 300 000 kroner med tillegg av sakskostnader på cirka 150 000 kroner. Det er uavklart hvorvidt det foreligger forsikringsdekning, i så fall vil et eventuelt økonomisk tap for kommunen begrense seg til egenandel på 100 000 kroner. Utfall er vanskelig å forutsi, men kommunen bør ha en god mulighet for full frifinnelse.
- Sak for tingrett om tvangsoppløsning av sameie. Saken er på et tidlig stadium i prosessen. Det er derfor vanskelig å si noe om økonomiske konsekvenser, men de antas å være relativt beskjedne.
- Sak for forliksrådet om krav om regress mot tidligere arbeidstaker som har påført kommunen tap. Økonomiske konsekvenser for kommunen er begrenset til eventuell dekning av motpartens sakskostnader dersom kommunen ikke får medhold i kravet.

2. Saker som ikke er igangsatt for domstolene, men som er varslet etter tvisteloven § 5-2

- Pr. 31. desember 2021 var det varslet et erstatningskrav mot kommunen. Kommunen har inngått avtale med tredjepart om full dekning av kommunens eventuelle erstatningsansvar i saken. De økonomiske konsekvensene for kommunen er derfor beskjedne.
- Kommunen har hevet og fjernet båten «Bergvåg», noe som kostet kommunen i underkant av 4 millioner kroner. Kommunen har krevd refusjon for kostnadene av eieren av båten. De økonomiske konsekvensene for kommunen antas å være begrenset til motpartens sakskostnader dersom kommunen ikke får medhold i kravet.
- Kommunen har betalt 680 000 kroner i erstatning til en pasient. Kommunen har krevd regress av tidligere arbeidstaker for deler av beløpet. De økonomiske konsekvensene for kommunen antas å være begrenset til motpartens sakskostnader dersom kommunen ikke får medhold i kravet.

Note 18 Skatteutgifter

Kommunen er skattepliktig for inntekter gjeldsbrevkraft. Siden selvkost på vannkraft gjennom store deler av 2021 har ligget på et lavere nivå enn spottpris, har kommunen hatt et netto overskudd på 6.694.010 kroner. Årets skatteutgift for regnskapsåret er 1.468.972 kroner. Fremfør bart underskudd på 16 863 er trukket fra overskuddet for 2021, slikt netto skattbart overskudd er 6.677.972 kroner.

Skattepliktig virksomhet	Skattepliktig resultat	Årets skatteutgift
Finansielt oppgjør gjeldsbrevkraft 2020	-16 863	0
Finansielt oppgjør gjeldsbrevkraft 2021	6 694 010	
Sum	6 677 147	1 468 972

Note 19 Vesentlige poster og transaksjoner i regnskapet

Transaksjoner mellom Drammen bykasse og Drammen Kommune Eiendomsutvikling AS

Drammen Kommune Eiendomsutvikling AS (DKEU) ble vedtatt opprettet gjennom vedtak i bystyret i tidligere Drammen kommune 23. februar 2016. Selskapet skal ivareta kommunens utviklerrolle for eiendommer som ikke er knyttet opp til kommunens tjenesteproduksjon. Selskapets risikoprofil skal være lav.

Ved inngangen til 2021 hadde Drammen kommunekasse innskutt aksjekapital på til sammen 758,1 millioner kroner i DKEU. I 2021 har selskapet blitt ytterligere oppkapitalisert med 19 millioner kroner gjennom overføring av ny eiendom fra Drammen kommune. Dette gjelder tomt (gnr. 318/bnr. 173) i området mellom Nordliveien og Orelundveien i Svelvik.

Transaksjonen er hjemlet i kommunestyrets vedtak fra behandlingen av økonomiplan 2021-2024 pkt. 3c (sak 209/20) og ble godkjent av generalforsamlingen i DKEU 2. juni 2021.

Transaksjonen er også omtalt i 2. tertialrapport 2021.

I samsvar med tidligere praksis er eiendommen regnskapsmessig overført fra Drammen Eiendom KF til Drammen bykasse til bokført verdi – i dette tilfelle 1 krone – før den er solgt videre til Drammen Kommune Eiendomsutvikling AS til markedsverdi. Eiendommen er verdivurdert av to eksterne firmaer, og begge kom fram til en verditakst på 19,0 millioner kroner. Salgssummen er benyttet som tingsinnskudd i selskapet. Transaksjonene mot DKEU fremkommer som salg av fast eiendom og kjøp av aksjer i kommunekassens investeringsregnskap. Transaksjonen har ikke medført netto finansieringsbehov i investeringsregnskapet.

Drammen kommune har etter dette aksjeinnskudd på totalt 777,1 millioner kroner i Drammen Kommune Eiendomsutvikling AS per utgangen av 2021.

Opprydding i gamle balanseposter

I forbindelse med årsoppgjøret for 2021 er foretatt en rydding i balansen. Dette gjelder i stor grad balanseposter fra de tre tidligere kommunene som er ført mot sentralt ansvar i kommunekassens driftsbudsjett. Postene det er ryddet i fremgår av tabellen nedenfor. Det er i denne forbindelse inntektsført nesten 6,1 millioner kroner og utgiftsført nesten 4,8 millioner kroner mot det sentrale ansvaret. Dette gir en netto inntektsføring på om lag 1,3 millioner kroner i kommunekassens regnskap for 2021.

Ryddingen omfatter blant annet oppløsning av fondsreserver fra tidligere Nedre Eiker og Svelvik kommuner. Låneavdragsfond på 2,1 millioner kroner fra tidligere Nedre Eiker kommune ble opprettet på 1980-tallet som en buffer i forhold til kommunens avdragsforpliktelser. Avsetningen har stått urørt over lang tid og fondet er nå inntektsført på det sentrale ansvaret.

Det samme gjelder vann- og avløpsfond fra tidligere Svelvik kommune på til sammen 3,3 millioner kroner. Disse fondsavsetningene ble ved regnskapsavslutningen for 2020 avregnet mot de fremførbare underskuddene fra tidligere Drammen og Nedre Eiker kommuner i selvkostregnskapet for vann- og avløpstjenestene. Ved en feil ble fondsavsetningene fra

tidligere Svelvik kommune likevel stående i balansen per utgangen av 2020. En kommune kan ikke både ha positive og negative fond (fremførbare underskudd) innenfor en selvkosttjeneste, og fondsavsetningen er derfor inntektsført utenfor selvkostregnskapet for vann og avløp i 2021. For nærmere omtale av selvkostregnskapet for vann- og avløpstjenestene i 2021 vises til note 15.

Balansekorreksjoner ført mot sentralt ansvar i driftsregnskapet i 2021

Korreksjoner	Ansvar	Beløp
Bruk av låneavdragsfond	1900100	-2 104 000,00
Inntektsføring gamle krav nav	1900100	-90 483,90
Inntektsføring innfordring NEK	1900100	-265 656,81
Rydding gamle visakort	1900100	-32 141,23
Rydding IUA 2020	1900100	-49 691,00
Rydding kundereskontro	1900100	-13 274,00
Rydding leverandør	1900100	-20 610,00
Rydding lønn knyttet til dødsfall	1900100	-215 941,24
Bruk av VA-fond, vann	1900400	-1 216 878,00
Bruk av VA-fond, avløp	1900400	-2 062 454,00
Inntektsføring knyttet til rydding		-6 071 130,18
Rydding div	1900100	86 149,44
Rydding gamle NEK	1900100	1 239 335,00
Rydding kunde	1900100	283 004,41
Rydding leverandørreskontro	1900100	245 361,20
Rydding negativ netto lønn	1900100	496 367,61
Rydding sykelønnsreskontro	1900100	1 469 064,46
Skogråd/skogfond	1900100	1 825,08
Tapsføring gamle krav Nav	1900100	253 373,43
Tapsføring tidligere bundne driftfond	1900100	699 276,93
Utgiftsføring knyttet til rydding		4 773 757,56
Totalt		-1 297 372,62

Nedskrivning av innskutt kapital i Drammen Eiendom KF

Drammen Eiendom KF (DEKF) har til og med regnskapsåret 2020 fulgt regnskapslovens prinsipper. Kommunale foretaks adgang til å føre etter regnskapslovens prinsipper er strammet inn i den nye kommuneloven fra 2020. Drammen Eiendom KF driver ikke kommersiell virksomhet, og skal derfor følge kommunelovens og budsjett- og regnskapsforskriftens regler om årsregnskap og årsberetning. DEKF benyttet seg av en overgangsregel i 2020 som tillot utsettelse av regnskapsprinsipp det første året, og har fra 1. januar 2021 gått over fra å føre regnskap etter kommunelovens regler. I denne forbindelse har foretaket utarbeidet ny åpningsbalanse per 1.1.2021 som avviker fra utgående balanse per 31.12.2020. Det vises til nærmere omtale av dette i DEKFs årsberetning og regnskap for 2021.

Ved utgangen av 2020 hadde Drammen kommunekasse balanseført innskutt kapital i Drammen Eiendom KF på 801,8 millioner kroner. Begrepet "Egenkapital" eksisterer ikke i kommunalt regnskap, og innskutt egenkapital fra kommunekassen skal ikke lenger synliggjøres i DEKFs balanse. Det har derfor vært nødvendig å foreta tilsvarende korreksjon i kommunekassens balanse per 1.1.2021. Kapitalinnskuddet i DEKF fremgår derfor ikke lenger i kommunekassens balanse, og er avregnet mot kapitalkonto.

Økonomiske virkninger av koronapandemien i 2021

Pandemien har også i 2021 hatt store økonomiske konsekvenser for Drammen kommune. For å sikre god oppfølging og oversikt er merutgifter og mindreinntekter knyttet til pandemien i størst mulig grad merket med eget prosjektnummer i regnskapet. Det er gjennom året foretatt økonomiske vurderinger for både for kommunen som helhet og for de enkelte programområdene.

Drammen kommunes merutgifter knyttet til koronaberedskap og vaksinasjon i 2021 på programområdene utgjorde 280,9 millioner kroner, hvorav 232 millioner kroner knyttet til korona beredskap og 48,9 millioner kroner til vaksinasjon.

Kommunen har mottatt ekstra rammetilskudd fra staten på til sammen 244,5 millioner kroner til koronaberedskap og vaksinasjon. Det innebærer en underdekning på 36,4 millioner kroner som ikke er finansiert av statlige midler. Ut ifra anslag om underfinansiering per 2.tertial ble det avsatt 12 millioner kroner til egenfinansiering.

Programområdene har i 1. og 2.tertial blitt kompensert for merutgifter til ordinær beredskap og vaksinasjon. Det har påløpt ytterligere merutgifter i 3.tertial og rådmann har kompensert programområdene for dette i forbindelse med årsavslutningen for 2021, jfr. vedtak i 2. tertialrapport. Som følge av underfinansieringen er kompensasjonen til programområdene for utgifter til koronaberedskap avkortet med 9,3 millioner kroner. Kompensasjonen for utgifter til vaksinasjoner er avkortet med 1,9 millioner kroner.

Programområdene er etter dette tilført totalt 269,7 millioner kroner i kompensasjon for økonomiske merbelastninger (økte utgifter og/eller reduserte inntekter) i 2021. Dette inkluderer kompensasjon for reduserte inntekter for Drammensbadet KF og Hermansenteret i Drammen KF. I forhold til avsatte midler på sentralt ansvar innebærer dette en underdekning på 13,2 millioner kroner etter at det er disponert 12 millioner kroner fra egne avsatte midler.

Tabellen under viser samlet merbelastning i programområdene i 2021, samt den kompensasjon som er tilført budsjettetrammen for det enkelte programområde. Tabellen viser også ekstraordinære inntekter på sentrale poster knyttet til pandemien.

Økonomiske effekter av koronapandemien i 2021

Økonomiske effekter av pandemien										
Tall i hele kroner	Korona beredskap 1. tertial 2021	Korona beredskap (mai-august)	Korona beredskap (september - desember)	Avskrivning	SUM korona beredskap 2021	Vaksinasjons- utgifter 1. tertial	Vaksinasjon (mai-august)	Vaksinasjon september - desember	Avskrivning	Sum Vaksinasjon 2021
P01 Skole	10 488 797	14 528 603	6 995 373	- 3 757 339	28 255 434	-	247 154	181 822	-	428 976
P02 Barnehager	6 011 625	5 800 000	3 440 622	- 1 709 546	13 532 701	-	-	-	-	-
P03 Foredlings- og omsorgstjenester	245 000	-	346 291	- 45 942	345 349	1 347 036	3 987 699	3 366 078	-	8 700 813
P04 Helse	25 934 324	17 065 544	24 519 350	-	67 519 219	2 702 928	6 983 405	8 962 062	-	18 648 395
P05 Mennesker med merkbart funksjonsvare	1 855 787	854 117	1 454 820	-	4 164 724	22 7486	325 826	257 483	-	810 795
P06 Innsatspersoner og hjelpepersoner	44 741 123	25 161 984	13 100 185	-	83 003 292	1 483 430	847 280	1 709 406	-	4 040 116
P07 Rus og psykisk helse	68 000	78 512	297 813	- 52 150	392 175	2 185 000	1 442 931	2 989 039	-	6 610 970
P08 Sosialtjeneste, etablering og ledig	34 273	80 959	21 347	- 13 683	102 896	19 1237	1 198 697	1 133 044	-	2 522 978
P09 Kultur, fritid og idrett	4 341 574	387 574	4 382 267	-	8 136 267	565 353	1 627 647	2 228 043	-	4 421 043
P11 Utbygging og samferdsel	4 168 950	2 904 192	1 271 383	-	8 344 525	200 847	666 906	70 375	-	797 378
P13 Anskaffelse og miljø	-	1 300 000	-	- 152 581	1 147 419	-	-	-	-	-
P14 Ledelse, styring og administrasjon	23 501	181 332	193 123	- 397 956	-	906 399	636 516	324 321	- 1 867 236	-
P15 Samfunnsutvikling	-	-	-	-	-	5 8880	-	-	- 5 8880	-
P16 Næringsutvikling	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
P18 Politisk styring (Teknisk infrastruktur i lokalitet Mjøndalen)	42 592	234 269	112 533	- 389 394	0	-	-	-	-	-
P19 - seriske poster (seriske utgifter)	1 705 012	1 018 653	-	- 2 723 665	0	-	-	-	-	-
Sum tjenestemidler	99 560 558	68 820 591	55 985 107	- 9 332 256	214 984 000	9 868 595	17 964 061	21 074 924	- 1 926 116	46 981 464
Drammenslån 45 - Tilskudd fra P09	800 000	2 800 000	3 900 000	-	7 500 000	-	-	-	-	-
Drammenslån 46 - Tilskudd fra P09	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Hannaområdet KF - Tilskudd fra P06	346 000	-	100 000	-	246 000	-	-	-	-	-
Sum lån	946 000	2 800 000	4 000 000	-	7 746 000	-	-	-	-	-
Sum tjenestemidler og lån	1 00 506 558	71 620 591	59 985 107	- 9 332 256	222 730 000	9 868 595	17 964 061	21 074 924	- 1 926 116	46 981 464
Rammefinansiering - økt innbygger tilskudd	-83 200 000	-18 900 000	-	-	-102 100 000	-23 746 000	-	- 10 017 000	-	- 33 763 000
Rammefinansiering - økt ordnede skjennemidler*	-24 300 000	-34 700 000	- 37 000 000	-	-96 000 000	-	-	-	-	-
(Økt rammetilskudd korttids smittesvern)	-2 000 000	-	-	-	- 2 000 000	-	-	-	-	-
Tilførsel vedtatt i 2. tertial (opprykk)	-	-	- 12 000 000	-	-12 000 000	-	-	-	0	0
Rammefinansiering Covid - økt innbygger tilskudd	-	-	- 9 750 000	-	- 9 750 000	-	-	-	-	-
Rammefinansiering Covid - økt innbygger tilskudd	-	-	- 880 000	-	- 880 000	-	-	-	-	-
Sum seriske poster og finansiering	-109 500 000	-53 600 000	-59 630 000	0	-222 730 000	-23 746 000	0	-10 017 000	0	-33 763 000
Netto regnskap pandemien	-8 993 442	18 020 591	305 107	-9 332 256	0	-13 877 405	17 964 061	11 057 924	-1 926 116	13 218 464
Resultat	-8 993 442	18 020 591	305 107	-9 332 256	0	-13 877 405	17 964 061	11 057 924	-1 926 116	13 218 464

I tillegg til de utgifter og inntekter som er med i tabellen ovenfor har kommunen mottatt ekstra rammetilskudd for kompensasjonstiltak til lokalt næringsliv på 51,2 millioner kroner. Beløpet er i sin helhet utbetalt fra programområde 16 Næringsutvikling til bedrifter i Drammensområdet som delvis kompensasjon for omsetningsvikt som følge av pandemien.

Note 20 Enheter i det konsoliderte årsregnskapet

Det konsoliderte årsregnskapet for Drammen kommune er sammensatt av følgende regnskapsenheter:

Drammen kommune (kommunekassen)
Drammen Eiendom KF
Drammensbadet KF
Drammen Havn
Hermansenteret KF
Lånefondet

Note 21 Enheter som er utelatt fra det konsoliderte årsregnskapet

Drammen Kommune er vertskommune for følgende interkommunale samarbeid, som ikke er et eget rettssubjekt. Det er vurdert å være for så små, at det ikke har betydning for vurderingen av kommunens økonomiske utvikling og stilling. Det er derfor utelatt fra det konsoliderte årsregnskapet:

Interkommunalt Utvalg for Akutt Forurensning (IUA)

Note 22 Fordeling av inntekter, utgifter, eiendeler, gjeld og egenkapital

Fordeling eierandel Drammen Havn:

Drammen kommune	64 %
Lier kommune	18 %
Asker kommune	18 %

Regnskapsenhet	Inntekter	Utgifter	Eien- deler	Gjeld	Egen- kapital
Drammensregionens Interkommunale Havnevesen (Drammen havn)	-76 204	67 951	762 254	-64 272	-697 982
Herav øvrige deltakeres andel	-27 433	24 462	274 411	-23 138	-251 274
Netto Drammen Kommunes andel	-48 771	43 489	487 843	-41 134	-446 708
Herav øvrige deltakeres andel	kr -	kr -	kr -	kr -	kr -
<i>Netto</i>	<i>kr -</i>	<i>kr -</i>	<i>kr -</i>	<i>kr -</i>	<i>kr -</i>
Herav øvrige deltakeres andel	kr -	kr -	kr -	kr -	kr -
<i>Netto</i>	<i>kr -</i>	<i>kr -</i>	<i>kr -</i>	<i>kr -</i>	<i>kr -</i>

Drammen kommunekasse

Spesifisert balanseregnskap per 31.12.2021

Drammen kommunekasse

Balanseregnskap per 31.12.2021

Tall i 1 kroner		Regnskap 2021	Regnskap 2020
210	Kasse, bankinnskudd i:		
21000000	3207.29.51890 Remitteringskonto	-694 827	-439 048 706
21000001	3207.29.33981 OCR (kommunal fakturering)	208 106	16 490 013
21000002	3207.29.63996 Skattetrekk	164 374 391	157 376 604
21000003	3207.30.11220 Startlån til videre utlån	-277 435 353	67 907 511
21000004	3207.30.11212 Startlån innbet fra kunder	405 304 178	206 320 629
21000005	3207.30.11301 Procasso	2 220 689	15 127 128
21000006	3207.30.11336 Barnevern (Familia)	5 333 242	7 925 988
21000007	3207.30.61295 Vipps	29 650	442 644
21000008	3207.30.11190 OCR Parkering Parka	40 317	5 971 529
21000009	3207.30.11204 OCR Parkering Pilen	54 041	8 747 761
21000010	3207.29.51882 Remittering lønn	9 600 363	4 045 188
21000011	3207.30.11271 Bibliotek	30 564	12 872
21000012	3207.30.11239 Smittevernkontor	630 180	576 722
21000013	3207.30.11328 MD Flyktning	111 012	3 567 071
21000014	3207.30.11344 NAV Sosial (Socio)	804 816	-320 647
21000015	3207.30.11352 Tilfluktsrom	3 928 740	3 888 314
21000017	3207.30.28913 Driftskonto parkering	1 854 008	36 414 002
21000018	3207.30.05913 3 MND NIBOR.66154	0	122 922
21000019	3207.30.34409 Bet.Term.Øvrige	61 056	66 696
21000020	3207.30.05921 Plassering DK	506 546 895	203 205 559
21000021	3207.30.47101 Legevakta	719 818	6 566 131
21000022	6006.05.23803 Nordea DK kantiner	0	0
21000023	6138.05.94004 Nordea DK drift	0	-2 362
21000024	3207.30.11298 Kantiner (bet.løsning)	1 943	13 460
21000025	3207.30.70634 Sosiale utlån oppgjør	0	0
21000026	3207.30.27410 Nødkort/kontantkort Sosial	199 395	2 475
21000027	1503.91.16038 Kultur Mannskor midler	36 746	36 368
21000028	1503.92.32712 Voglers Stipendmidler	593 418	587 312
21000029	1503.10.89295 Kronekort fra NEK	0	20 700
21000030	5083.05.91459 Sosiale utlån fra NEK	0	-28 817
21000031	5083.05.91467 Driftskonto fra NEK	0	1 318 244
21000032	Div banker Svelvik	0	0
21000033	3207.30.79720 Bevilling sjenkekontroll - kontokort	10 000	10 000
21000034	3207.30.80346 Interkultur - kontokort	10 000	10 000
21000035	3207.30.80362 Drammen kulturskole - kontokort	5 000	5 000

21000036	6138.06.63715 Driftskonto PA	0	0
21000037	6138.06.67893 OCR PA	0	0
21000038	6138.06.75861 OCR Parka PA	0	0
21000039	6138.06.79808 OCR Pilen Offentlig parkering PA	0	0
21000040	5083.05.91440 Cremul Innbet NEK	0	106 311
21000041	3207.30.85305 Nøsted skole - kontokort	4 000	4 000
21000042	6138.06.49038 Remitt.konto DK	0	0
21000043	6138.06.46489 OCR DK	0	0
21000044	3207.30.90333 Ung Kultur - kontokort	20 000	10 000
21000045	2535.07.50331 Driftskonto SV - kontokort	0	0
21000046	1503.01.68981 OCR SV	0	0
21000047	2535.09.40068 Skattetrekk SV	0	0
21000048	1594.18.94345 Startlån SV	0	0
21000049	Kontanter Legevakt	6 511	11 155
21000050	6138.06.40642 Nordea Smittevern DK	0	0
21000051	6138.06.34189 Nordea Startlån innbet DK	0	0
21000052	6138.06.49038 Nordea Remitteringskonto	0	0
21000053	3207.31.07767 Frikjøp av parkeingsplasser	2 307 887	2 307 887
21000054	6138.05.94063 Alders- og sykehjem DK	0	0
21000055	6138.06.52306 Nordea Nav DK	0	0
21000056	6139.06.30610 Nordea Nav gebyr DK	0	22 708
21000057	6138.05.93954 Nordea rentekonto DK	0	0
21000058	6138.06.46373 Nordea Biblioteket DK	0	0
21000059	6138.05.93962 Nordea utlån startlån DK	0	0
21000060	3207.30.58189 Personer med nedsatt funksjonsevne - kontokort	0	3 000
21000061	6138.05.94195 Nordea Senter for oppvekst DK	0	0
21000062	6138.06.45636 Nordea Info-senteret DK	0	0
21000063	6138.06.97873 Nordea depositum bolig DK	0	0
21000064	3207.30.11360 Rente/provisjonskonto	2 069 678	8 934 495
21000065	6138.06.80849 Procasso Nordea DK	0	0
21000066	3207.31.44654 Knutepunkt Strømsø - kontokort	3 000	3 000
21000067	3207.31.44697 Drammen Parkering - kontokort	3 000	3 000
21000068	2220.23.12601 Nøstedhallen DK	0	0
21000069	9015.18.13460 Sparebank 1 - gavekort jublanter DK	0	0
21000070	6139.05.00180 Frikjøpsfond Parkering DK	0	0
21000071	6138.06.75284 Renter kontantkasser DK	0	0
21000072	6138.86.05684 Skattetrekk DK	0	0
21000074	6138.05.94217 Nordea Tilfluktsom DK	0	0
21000075	Kontantkasse Krokstad skole	0	0
21000076	6138.06.79794 OCR Pilen privat parkering PA	0	0
21000077	6138.86.13261 Skattetrekkkonto PA	0	0
21000078	Kasse - Fosseleiva	1 224	2 000
21000079	3207.31.95968 Depositum Bolig	1 005 428	989 950

21000080	3207.31.94139 Bibliotek og møteplass - kontokort	3 000	3 000
21000081	5083.05.91408 NEK	0	0
21000082	1503.94.35427 NEK	0	-22 098
21000083	1503.95.92093 NEK	0	0
21000084	3207.32.74752 Kommunikasjonsstaben - kontokort	3 000	3 000
21000085	5083.06.94703 NEK	0	0
21000086	3207.32.77603 Omsorgstjenester Øren - kontokort	3 000	3 000
21000087	5083.06.94649 NEK	0	-408
21000089	5083.05.91424 NEK	0	57 942
21000090	5083.05.91432 NEK	0	0
21000091	3207.32.84030 Samferdsel, vei og park - kontokort	0	5 000
21000092	3207.32.93129 Utvikling og digitalisering - kontokort	5 000	5 000
21000093	Diverse banker Drammen Drift	0	0
21000094	Diverse banker Legevakten	0	0
21000095	1503.80.67386 NEK	0	0
21000096	1503.17.91909 NEK	0	-284
21000097	5083.05.91513 NEK skatt	0	182 649
21000098	3207.33.48780 gavekort jubilarer - kontokort	16 086	0
21000099	3207.34.33117 Aronsløkka skole - kontokort	3 000	0
21000100	3207.34.30371 Jordbrekk og Svensedammen Bhg - kontokort	0	0
21000101	3207.34.28180 Frydenhaug skole - kontokort	10 000	0
21000102	3207.34.55390 Aktiv Fritid 1 - kontokort	3 000	0
21000103	3207.34.67763 Barnevernvakta - kontokort	3 000	0
21000104	3207.34.55404 Aktiv Fritid 2 - kontokort	3 000	0
21000105	3207.34.39514 Brandengen skole - kontokort	0	0
21000106	3207.34.58594 Prosjekt Fritidskort	10 837 437	0
21000107	3207.34.71558 Danvik BHG - kontokort	3 000	0
21000108	3207.36.25628 Psyk.helse og rusarb.1 - kontokort	0	0
21000109	3207.36.90985 Solenga-kontokort	0	0
Sum	Kasse, bankinnskudd i:	840 891 640	320 012 619
213	Kundefordringer		
21300001	Kontsiklige fordringer kunder	211 005 177	246 026 438
21300002	Uidentifiserte innbetalinger via OCR	0	0
Sum	Kundefordringer	211 005 177	246 026 438
214	Konserninterne kortsiktige fordringer		
21320002	Drammen Eiendom KF - mellomværende	2 416 117	243 253
21320005	Drammensbadet KF - mellomværende	710 013	52 076
21320007	Hermansenteret KF - mellomværende	24 632	0
21330004	Kortsiktig fordring Lånefond	0	428 184 020
21400000	Kortsiktig fordring Lånefond	609 705 627	0
Sum	Konserninterne kortsiktige fordringer	612 856 389	428 479 349

216	Andre kortsiktige fordringer		
21300003	Fordring H. Olsen	-108 409	-48 409
21300004	Fordring politikere godtgjørelser	47 889	71 889
21300005	Refusjonskrav NAV	33 475 866	44 246 505
21300006	Parkering Kortsiktig fordring Pilen	1 444 548	1 454 582
21300007	Parkering Kortsiktig fordring Parka	-475 275	-499 300
21300008	Parkering Kortsiktig fordring korttransaksjoner	101 603	80 964
21300009	Parkering Kortsiktig fordring mynttransaksjoner	65 535	120 561
21300010	Parkering Kortsiktig fordring mobil transaksjoner	1 862 068	1 504 659
21300011	Parkering Kortsiktig fordring forhåndsfakturert inntekt	93 471	132 798
21300012	Kortsiktig fordring strøm	0	0
21300013	Legevakt kortsiktig fordring forsystem	0	0
21310000	Inngående merverdiavgift	0	0
21310001	Oppgjørskonto merverdiavgift	-8 111 022	-12 255 541
21310002	Inngående momskompensasjon høy sats	0	0
21310003	Inngående momskompensasjon middels sats	0	0
21310004	Inngående momskompensasjon lav sats	0	0
21310006	Avsetning tap på fordringer	-72 227	-147 481
21310007	Fordring ressurskrevende brukere	143 320 847	119 576 998
21310008	Oppgjørskonto momskompensasjon	66 072 814	71 277 817
21320001	Drammen Brann - og Feiervesen - mellomværende	0	-604 156
21320006	Dpark AS - mellomværende	0	0
21330001	Kortsiktig fordr adm gebyr justering mva	-341 000	-219 500
21330002	Kortsiktig fordr skatteetaten ifm justering mva	7 882 519	4 973 193
21390000	Interrimskonto trekk i lønn	229 484	-32 837
21390001	Interrimskonto lønn inkassotrekk	0	-20 400
21390002	Interrimskonto lønn negativ netto	1 328 479	1 777 849
21390003	Interimskonto Proccasso	-604 798	1 184 692
21390004	Påløpte renteinntekter startlån	1 364 169	1 203 529
21390005	Interimskonto - forventede spillemidler	14 749 000	15 024 000
21390007	Startlån avvik mellom beregnet innbet. og faktisk innbet.	0	1 282 569
21390008	DK Div. innteksposter i forbindelse med årsoppgjør (periodisering)	121 085 165	133 760 667
21390011	Fordring lokalt næringsliv	0	33 329
21390013	Interim OCR bank 2019/2020	0	0
21390014	NEK Div. innteksposter i forbindelse med årsoppgjør (periodisering)	0	1 922 798
21390015	SV Div. innteksposter i forbindelse med årsoppgjør (periodisering)	0	0
21390016	DD Div. innteksposter i forbindelse med årsoppgjør (periodisering)	0	62 000
21390018	LV Div. innteksposter i forbindelse med årsoppgjør (periodisering)	0	0
21390019	Interimskonto konvertering	0	-3 592 093
21390020	Interimskonto VISA kort	0	0
21390021	Interimskonto korreksjon lønn mot Kemner	0	0
21390022	Interimskonto Kystverket - IUA aksjon	0	0

Sum	Andre kortsiktige fordringer	383 410 725	382 271 683
218	Aksjer og andeler (kortsiktig) utstedt av:		
21800001	Pluss Likviditet II (fondsforvaltning)	105 773 500	104 991 573
21800002	Likviditet 20 (Nordea)	0	0
21800003	ODIN Pengemarkedsfond	0	0
21800004	Skogrådet for Drammen og Lier	0	275 231
21800005	Skogrådet for Nedre Eiker	0	40 932
21800007	Skogrådet for Kongsberg	0	67 894
21800008	Skogrådet for Svelvik	0	21 122
Sum	Aksjer og andeler (kortsiktig) utstedt av:	105 773 500	105 396 751
219	Premieavvik fordring		
21900000	Arb. avg premieavvik DKP - Drammen Kommunale Pensjonskasse	78 255 183	71 428 005
21900001	Arb. avg premieavvik KLP - Kommunal Landspensjonskasse	10 762 799	4 495 639
21910000	Fordring premieavvik DKP - Drammen Kommunale Pensjonskasse	555 001 301	506 581 601
21910001	Fordring premieavvik KLP - Kommunal Landspensjonskasse	76 331 919	31 883 971
Sum	Premieavvik fordring	720 351 202	614 389 216
Sum	Omløpsmidler	2 874 288 632	2 096 576 056
220	Pensjonsmidler		
22000001	Pensjonsmidler DKP - Drammen Kommunale Pensjonskasse	7 300 120 388	6 709 547 388
22000002	Pensjonsmidler KLP - Kommunal Landspensjonskasse	1 125 190 396	1 002 676 350
22000003	Pensjonsmidler SPK - Statens Pensjonskasse	441 394 092	859 284 445
Sum	Pensjonsmidler	8 866 704 876	8 571 508 183
221	Aksjer og andeler (langsiktig) utstedt av:		
22100001	Kjernekapitalinnskudd Drammen Kommunale Pensjonskasse	216 919 684	130 700 000
22100002	Egenkapitalinnskudd KLP - Kommunal Landspensjonskasse	33 577 156	85 005 316
22110001	Vardar Eiendom AS 20 stk aksjer pål. 20 000	20 001	20 001
22110002	Egenkapital I/S Glitrevannverket	80 961 661	80 961 661
22110003	Egenkapitalinnskudd RFD	502 000	502 000
22110005	Egenkapital Drammen Eiendom	0	0
22110006	Egenkapital Lindum	25 000 000	25 000 000
22110007	Askjer i Energiselsk. Buskerud AS	569 496 200	569 496 200
22110008	Egenkapitalinnskudd Dm.reg. Brannvesen IKS	11 342 611	11 342 611
22110010	Egenkapitalinnskudd Legevakta IKS	0	0
22110011	Egenkapitalinnskudd 110-sentralen	111 500	111 500
22110012	Aksjer i Filmparken AS	140 322	140 322
22110013	Aksjer i Marienlyst Utvikling AS	50 000	50 000
22110014	Egenkapitalinnskudd Viken kommunerevisjon	409 000	409 000
22110015	Enter Kompetanse as	661 400	661 400

22110016	Aksjer i Byen Vår Drammen AS	115 000	115 000
22110018	Aksjer i Vinn Industri 10 stk. a 2 500	85 000	85 000
22110019	Aksjer i Inkubator Sundland 80.000 a 1,25	100 000	100 000
22110020	Aksjer i Drammen Kino AS	2 100 000	2 100 000
22110021	Aksjer i Drammen Scener 4000	14 006 000	14 006 000
22110022	Aksjer i Brageteateret AS	250 000	250 000
22110023	Egenkapitalinskudd E134 Haukeliveien AS	10 000	10 000
22110024	Aksjeinnskudd Drammen Kommune Eiendomsutvikling as	777 127 459	758 127 459
22110026	Stud.samf.hus, 50 andeler pål. 5000	5 000	5 000
22110027	Studentbyen på Sogn, 26 LEIE-	208 000	208 000
22110028	Studenterhjemmet i Bergen, Årstad-	10 000	10 000
22110029	Studenterhjemmet i Bergen, Fantoft	24 000	24 000
22110030	Studenterhybler i Trondheim (Berg),	24 000	24 000
22110031	Stift. Nasjonal komp.senter for fri programvare AS	20 000	20 000
22110032	Aksjer i Norsk Rørsenter AS 20 stk	20 000	20 000
22110033	Biblioteksentralen 2 And. A Kr. 600,-	4 200	4 200
22110034	Aksjer i Nedre Eiker Eiendomsutvikling	38 000 000	38 000 000
22110035	Andeler i Mykstu Kraftverk	10 000 000	10 000 000
22110036	Aksjer i Glitre Energi Nett	25 370 966	25 370 966
22110037	Aksjer i Eiker Vekst AS	25 000	25 000
22110038	Andeler i Viken Skog	120 000	120 000
22110039	Solberg Sport og Kultursenter	53 000	53 000
22110040	Aksjer i Mjøndalen Sport & Kultursenter	1 400 000	1 400 000
22110041	Aksjer i Mjøndalen Sport og Kultursenter OV	2 600 000	2 600 000
22110042	Aksjer Dpark	2 000 000	2 000 000
22110043	Drammen Meieri	1 000	1 000
22110044	AS Bilferja Drøbak-Hurum	1 900	1 900
22110045	Svelvikposten AS	9 000	9 000
22110046	Norske Skogindustrier	22 110	22 110
22110047	Svelvik Produkter AS	300 000	300 000
22110048	Studentersamfunnets Hus	300	300
22110049	Aksjer i Vardar as 12793 stk	69 338 060	69 338 060
Sum	Aksjer og andeler (langiktig) utstedt av:	1 882 541 530	1 828 750 006
222	Utlån til:		
22200001	Utlån til Drammen Kommunale Pensjonskasse	35 500 000	35 500 000
22200002	Ansvarlig lån Energiskeskabet Buskerud AS	125 000 000	125 000 000
22200003	Lindum - Ansvarlig lån	3 400 000	4 000 000
22200006	Bragerenes Torg 2A 20 år (tidl Sparebank Øst)	0	5 000 000
22200007	Utlån Drammen Scener AS	0	0
22200010	Lån Konnerud IL - forskuttering av spillemidler	5 870 000	5 870 000
22200011	BFK - forskuttering midler tilfartsvei vest del 2 og 3 Konnerud	15 000 000	15 000 000
22200012	Lån Skoger IL - forskuttering av spillemidler	3 901 000	3 901 000

22200013	Utlån u/pantesikkerhet sosiallån	13 485 096	13 128 134
22200014	Utlån depositum	95 180	100 020
22200015	Utlån startlån	1 907 120 916	1 700 466 010
22200016	Lån Solberg Sportsklubb - forskuttering av spillemidler	4 255 000	5 745 000
22200017	Utlån (ansvarlig) Glitre Energi Nett	22 187 000	22 187 000
22200018	Utlån Eiker Vekst	2 400 000	2 700 000
22200019	Lån stifelsen Gjerpenkollen - forskuttering av spillemidler	189 000	189 000
22200020	Lån Drammen Strong v/Stronghytta - forskuttering av spillemidler	1 500 000	1 500 000
22200021	Utlån Drammen Scener as	5 000 000	0
22200022	Lån Birkebeineren IF - forskuttering av spillemidler	1 150 000	0
Sum	Utlån til:	2 146 053 192	1 940 286 163
224	Utstyr, maskiner og transportmidler		
22410000	Inventar og utstyr (VA) - 5 år	515 188	888 478
22411000	Inventar og utstyr - 5 år	269 703 457	282 992 107
22412000	Transportmidler, maskiner og inventar - 10 år	246 357 023	251 091 669
22413000	Transportmidler, maskiner og inventar (VA) - 10 år	94 986 371	98 327 475
Sum	Utstyr, maskiner og transportmidler	611 562 039	633 299 729
227	Faste eiendommer og anlegg		
22710000	Tomtegrunn - avskrives ikke	64 916 181	64 705 181
22711000	Trafikksikring og parkeringsplasser - 20 år	63 916 996	48 020 115
22712000	Tekniske anlegg - 20 år	2 638 331	2 777 191
22713000	Tekniske anlegg (VA) - 20 år	207 531 809	224 491 760
22714000	Veier og parker - 40 år	1 971 607 292	1 808 773 302
22715000	Idrettsanlegg - 40 år	136 773 524	145 833 341
22716000	Presteboliger - 40 år	17 853 783	10 953 149
22717000	Ledningsnett (VA) - 40 år	2 203 793 440	2 010 233 504
22718000	Bygg - 50 år	22 370 050	23 002 899
22719000	Boliger - 40 år	1 936 806	1 996 057
Sum	Faste eiendommer og anlegg	4 693 338 210	4 340 786 497
Sum	Anleggsmidler	18 200 199 848	17 314 630 578
Sum	EIENDELER	21 074 488 480	19 411 206 635
231	Kassekredittlån opptatt i:		
23100000	3207.29.63988 Driftskonto	-315 321 276	147 208 791
Sum	Kassekredittlån opptatt i:	-315 321 276	147 208 791
232	Annen kortsiktig gjeld overfor:		
23200003	Kortsiktig gjeld ansatt	-62 245	-160 044
23200012	Skyldig påløpne renter	-4 074 456	-3 736 628
23200015	Skyldig skatt gjeldsbrevkraft (betalbar skatt, fastsatt)	-1 468 972	-623 549

23200017	Kortsiktig gjeld til Staten (vedlikeholdstilskudd 2020)	0	-1 632 016
23210001	Forskuddstrekk (ansatte)	-153 580 867	-147 875 271
23220000	Skyldig pensjon DKP - Drammen Kommunale Pensjonskasse	6 133	0
23220001	Skyldig pensjon KLP - Kommunal Landspensjonskasse	0	0
23220002	Skyldig pensjon SPK - Statens Pensjonskasse	2 532	0
23220003	Skyldig pensjon DKP - avsetning reguleringspremie	0	0
23230001	Utgående mva	0	0
23230002	Utgående mva kjøp av utenlandske tjenester	0	0
23230003	Utgående merverdiavgift kjøp utland	0	0
23230005	Artistskatt utland	0	0
23240000	Påløpte feriepenger d.å	-383 259 419	-838 308 064
23240001	Arb.avg. påløpte feriepenger d.å	-54 057 316	-118 239 051
23240002	Arb.avg. påløpte feriepenger tidligere år	0	66 312 809
23240003	Påløpte feriepenger tidligere år	0	471 573 324
23290000	Interimskonto sykelønn K27 mot bokført mottatt i refusjonsmodulen	0	1 400 984
23290001	Interimskonto sykelønn K27 mot mottatt bank fra Nav	0	6 915
23290002	Interimskonto lønn bidragstrekk	0	0
23290005	Interimskonto medlemsinnskudd DKP - Drammen Kommunale Pensjonskasse	-32	0
23290006	Interimskonto medlemsinnskudd KLP - Kommunal Landspensjonskasse	0	0
23290007	Interimskonto medlemsinnskudd SPK - Statens Pensjonskasse	563	0
23290008	Interimskonto trekk Bedriftidrettslaget	0	-11 605
23290009	Interimskonto trekk OU-midler	396 585	0
23290024	Uoppklarte innbetalinger	0	-4 286 507
23290025	DK Utg.poster i forbindelse med årsavslutning (periodisering)	-35 917 601	-72 376 538
23290027	Mobiltelefon avgiftspliktig	0	8 307
23290029	Motkonto gruppeliv	0	0
23290030	Interimskonto innbetalte Startlån (periodisering)	-868 967	0
23290031	Gruppeliv	0	0
23290034	Spillemidler til fordeling	0	0
23290035	Interim remittering bank 2019/2020	0	-80 527 675
23290036	NEK Utg.poster i forbindelse med årsavslutning (periodisering)	0	-643 420
23290037	SV Utg.poster i forbindelse med årsavslutning (periodisering)	0	0
23290038	DD Utg.poster i forbindelse med årsavslutning (periodisering)	0	0
23290039	PA Utg.poster i forbindelse med årsavslutning (periodisering)	0	0
23290040	LV Utg.poster i forbindelse med årsavslutning (periodisering)	0	0
23290041	Periodisering inntekter Legevakt	-10 888	-19 518
23290042	Avsatt variabel lønn	0	0
23290043	Interimskonto Svelvik Sykehjem - Friv.Trekk, Gavekonto.	-11 540	-11 540
23299999	Øresdifferanse	0	0
Sum	Annenn kortsiktig gjeld overfor:	-632 906 490	-729 149 087
233	Konsernintern kortsiktig gjeld		
23200006	Skyldig mva/ momskomp, Drammen Eiendom KF	-20 232 789	-20 784 234

23200007	Skyldig momscomp, Drammensbadet KF	-71 893	-63 068
23200008	Kortsiktig gjeld Drammen Eiendom	0	-24 000 000
23290032	Renhold Drammen Eiendom	0	0
23290033	Husleie Drammen Eiendom	0	0
Sum	Konsernintern kortsiktig gjeld	-20 304 682	-44 847 302
235	Leverandørgjeld		
23200001	Kortsiktig gjeld leverandør innland	-321 846 408	-395 257 070
23200002	Kortsiktig gjeld leverandør utland	-143 728	-264 127
23200004	Kortsiktig gjeld skattetrekkkonto	14 489	-4 058
23200005	Kortsiktig gjeld fagforening	273	0
23200009	Kortsiktig gjeld - utbygger i fbm justering	-7 482 024	-5 636 666
23200010	Kortsiktig gjeld BufDir	-838 330	-812 555
23200011	Kortsiktig gjeld Procasso	-1 509 301	-2 172 618
23200014	Forskuddsskatt gjeldsbrevkraft	0	623 549
23210000	Skyldig arbeidsgiveravgift	-87 918 431	-25 684 942
23210002	Påleggstrekk	-668 399	-678 931
23210003	Arbeidsgiveravgift pensjon	-36 645 056	-50 715 105
23290026	Interimskonto manuelle kundeinnbetalinger	0	0
Sum	Leverandørgjeld	-457 036 914	-480 602 524
239	Premieavvik gjeld		
23900000	Arb.avg. gjeld premieavvik SPK - Statens Pensjonskasse	-33 166	-598 347
23910000	Gjeld premieavvik SPK - Statens Pensjonskasse	-235 214	-4 243 593
Sum	Premieavvik gjeld	-268 380	-4 841 940
Sum	Kortsiktig gjeld	-1 425 837 743	-1 112 232 061
240	Pensjonsforpliktelser		
24000000	Arb avg netto pensjonsforpl DKP - Drammen Kommunale Pensjonskasse	97 564 654	49 582 132
24000001	Arb.avg netto pensjonsforpl KLP - Kommunal Landspensjonskasse	14 156 390	-1 852 415
24000002	Arb.avg netto pensjonsforpl SPK - Statens Pensjonskasse	-37 288 220	-19 406 842
24010000	Pensjonsforpliktelse DKP - Drammen Kommunale Pensjonskasse	-6 608 172 483	-6 357 902 399
24010001	Pensjonsforpliktelse KLP - Kommunal Landspensjonskasse	-1 024 790 461	-1 015 814 045
24010002	Pensjonsforpliktelse SPK - Statens Pensjonskasse	-705 849 496	-996 921 567
Sum	Pensjonsforpliktelser	-8 264 379 616	-8 342 315 136
245	Andre lån fra:		
24510003	Husbanklån 11 516792 6	-53 432 138	-55 631 205
24510004	Husbanklån 11 520395 2	-28 193 850	-29 596 126
24510005	Husbanklån 11 536164 1 1	-86 184 282	-89 282 182
24510006	Husbanklån 11 534898 9	-44 072 731	-50 309 526
24510007	Husbanklån 11 539903 3 1	-180 801 696	-189 339 586

24510008	Husbanklån 11 541704 2 1	-186 004 775	-192 053 449
24510009	Husbanklån 11 512915 7	-37 263 225	-39 656 617
24510010	Husbanklån 11 537608 9	-177 962 246	-184 087 398
24510011	Husbanklån 11 539903 4 1	-142 722 769	-142 722 769
24510012	Husbanklån 11 532114 3	-94 905 812	-98 505 521
24510018	Husbanklån 11 528788 1	-19 767 022	-20 554 084
24510019	Husbanklån 11 528788 2 1	343 836	343 836
24510021	Husbanklån 11 532114 4 1	1 752 495	1 752 495
24510022	Husbanklån 11 534898 3 1	-125 997 294	-125 997 294
24510023	Husbanklån 11 503570 1	-22 678 452	-24 048 686
24510024	Husbanklån 2019 - 11542617	-23 333 332	-24 166 666
24510026	Husbanken - lån 2012 11521377	-1 336 974	-2 487 775
24510027	Husbanken - lån 2013 11524677	0	0
24510028	Husbanken - lån 2014 11528458	0	0
24510029	Husbanken - lån 2015 11531777	0	0
24510030	Husbanken - lån 2016 11534680	-24 650 000	-25 650 000
24510031	Husbanken - lån 2017 11537453	-16 500 000	-19 500 000
24510032	Husbanken - lån 2018 11539599	-35 696 980	-36 905 660
24510033	Husbanken - lån 2019 11541698	-37 500 000	-42 500 000
24510055	Svelvik og Strømm Ungdomslag	-700 000	-700 000
24510056	Husbanklån 11 310891	0	0
24510057	Husbanklån 11 470608	0	0
24510058	Husbanklån 11 490725	0	0
24510059	Husbanklån 11 491042	0	0
24510060	Husbanklån 11 492424	-335 336	-363 107
24510061	Husbanklån 11 495137	-447 383	-474 391
24510062	Husbanklån 11 495265	0	0
24510063	Husbanklån 11 512946	-2 166 868	-2 568 332
24510064	Husbanklån 11 516869	-4 480 418	-5 342 306
24510065	Husbanklån 11 520650	-2 008 839	-2 352 070
24510066	Husbanklån 11 521383	-6 847 775	-7 828 898
24510067	Husbanklån 11 524378	-4 359 388	-4 953 187
24510068	Husbanklån 11 528999	-7 274 544	-7 792 475
24510069	Husbanklån 11 532210	-4 574 319	-4 885 330
24510070	Husbanklån 11 535053	-11 505 304	-12 214 734
24510071	Husbanklån 11 538874	0	237 958
24510072	Husbanklån 11 540756	-8 659 514	-9 134 405
24510073	Husbanklån 11 542330	0	0
24510074	Husbanklån 11 959847	0	0
24510097	Husbanklån 11 528458	0	0
24510098	Husbanklån 11 531777	0	0
24510099	Husbanklån 11 534680	0	0
24510100	Husbanklån 11 537453	0	0

24510101	Husbanklån 11 539599	0	0
24510102	Husbanklån 11 541698	0	0
24510103	Husbanklån 11 542617	0	0
24510125	Husbanklån 11 543224	-360 000 000	-360 000 000
24510127	Husbanken startlån 11544269	-443 310 825	0
Sum	Andre lån fra:	-2 193 577 760	-1 809 269 490
247	Konsernintern langsiktig gjeld		
24500001	Lån fra Lånefondet	0	-3 857 846 708
24700001	Konsernintern langs. gjeld - lånefondet	-4 081 653 565	0
Sum	Konsernintern langsiktig gjeld	-4 081 653 565	-3 857 846 708
Sum	Langsiktig gjeld	-14 539 610 941	-14 009 431 334
251	Bundne driftsfond		
25100001	Fond Skogavgifter/ Statsmidler	0	-403 354
25100002	Viltfond	-163 832	-163 832
25100003	Fond avsatt til tap Startlån	0	-1 139 132
25100004	Fond tilskuddsmidler Husbanken - etablering	-13 216 725	-10 896 057
25100005	Engangsbetøp fra JM Norge as	0	-60 000
25100006	Fond tilskuddsmidler Husbanken - utbedring	-1 344 076	-1 344 076
25100007	VA-fond, Vann	-4 157 197	-1 216 878
25100008	VA-fond, Avløp	0	-2 062 454
25100009	Fond bundne driftsmidler	-72 830 763	-64 070 358
25100010	LV fond bundne driftsmidler	0	0
25100011	Årsresultat IUA	-2 124 163	-3 139 170
25100012	Låneavdragsfond	0	-2 104 000
25100013	Fond Nedre Eiker mannskor	-36 746	-36 368
25100014	Stipendmidler Moe og Vogler fond	-593 418	-587 312
25100015	Årsresultat Frydenhaug skole	0	0
25100016	Årsresultat D-ikt	-1 500 000	-1 500 000
25100017	Årsresultat Betzy	-3 009 778	-3 009 778
25100018	Årsresultat NOK.Drammen	-1 202 920	-993 338
25100019	Årsresultat Kemner	-2 466 076	-2 466 076
25100020	Årsresultat Kommuneadvokat	-264 147	-264 147
25100021	Årsresultat Nye Drammen - Fellesnemda	-692 086	-692 086
25100022	Tilfluktsromsfond	-228 351	-187 925
25100023	NE fond bundne driftsmidler	0	0
25100024	SV fond bundne driftsmidler	0	-63 175
25100025	Fond selvkost Byggesak	-457 104	-1 905 965
25100026	Fond garanti Mjøndalen Sport- og Kultursenter AS	-2 000 000	-2 000 000
25100027	Fond utvidet introprogram covid-19	-7 657 600	-4 957 600
25100028	Fond utvidet norskopplæring covid-19	-3 903 116	-3 303 116

25100029	Fond Fritidskort	-10 503 833	0
Sum	Bundne driftsfond	-128 351 932	-108 566 197
253	Ubundne investeringsfond		
25300001	Ubundet investeringsfond	-11 351 910	-5 751 910
Sum	Ubundne investeringsfond	-11 351 910	-5 751 910
255	Bundne investeringsfond		
25500002	Investeringsfond D-ikt (alle kommuner)	0	0
25500003	Fond holdeplasstruktur Bragernes	-8 166 138	-8 166 138
25500004	Fond Gulskogen Senter utbyggingsavtale	-22 500 000	-22 500 000
25500005	Fond Solsvingen fortau - utbyggingsavtale	0	0
25500006	Fond Engene - P. Buchsgate - utbyggingsavtale	0	0
25500007	Fond Helleristningen utbyggingsavtale	-1 155 614	-2 156 942
25500008	Fond tilfluktsrom	-3 570 272	-3 570 272
25500009	Avsetning tap Startlån	-5 355 470	-5 021 408
25500010	Avsetning e.o.avdrag Startlån	-236 784 683	-113 305 300
25500011	Fond til parkeringsformål	-17 530 473	-17 530 473
25500012	Investeringsfond D-ikt (alle kommuner)	0	0
25500013	Depositumsfond	0	0
25500014	Fond Ryddinggangen (Drammen stasjon) - utbyggingsavtale	-11 000 000	-10 000 000
25500015	Fond trafikksikkerhetstiltak Buskerudbyen	-8 624 040	-11 032 308
25500016	Fond Hermanstoffsgt Buskerudbyen	0	0
25500017	Fond Tangen Fjordpark	-36 703	-36 703
25500018	Fond Opprusting kyststien	-62 591	-62 591
25500019	Fond Utsmykking off.rom	-70 000	-70 000
25500020	Fond Drammen Busstasjon Buskerudbyen	-400 000	-400 000
25500021	Fond Buskerudbyen IC samarbeid Bane Nor	-1 500 000	-1 500 000
25500022	Fond Bybrua	0	-300 000
25500023	Fond Økning Sykkelplan	-9 933 257	-6 430 000
25500025	Fond Vintergata 11-15	-5 390 289	0
25500026	Fond vedlikeholdstilskudd 2020	-1 632 016	0
25500027	Fond Konnerud infrastruktur	-16 111 639	0
25500028	Fond oppgradering dammer	-208 291	0
25500029	Fond Spiralen	-3 031 607	0
25500030	Fond nytt sykehus Drammen	-965 322	0
Sum	Bundne investeringsfond	-354 028 406	-202 082 137
256	Disposisjonsfond		
25600001	Disposisjonsfond	-812 672 410	-604 259 881
25600002	Tvangsmulktfond, bygg og bevilling	-2 087 778	-2 087 778
25600004	Omdømmefond	-100 000	-100 000
25600007	Planløft for byvekst	-1 407 823	-1 407 823

25600008	Svelvik jubileum	0	0
25600009	Depositumsfond	-925 136	-920 162
Sum	Disposisjonsfond	-817 193 147	-608 775 643
2581	Endring regnskapsprinsipp drift		
25800001	Periodiseringsprinsipp drift	52 777 679	52 777 679
Sum	Endring regnskapsprinsipp drift	52 777 679	52 777 679
25900	Regnskapsmessig merforbruk		
25900000	Regnskapsmessig merforbruk	0	0
Sum	Regnskapsmessig merforbruk	0	0
25950	Regnskapsmessig mindreforbruk		
25950000	Regnskapsmessig mindreforbruk	0	0
Sum	Regnskapsmessig mindreforbruk	0	0
25970	Udekket investeringsregnskapet		
25970000	Udekket beløp i investeringregnskapet	0	0
Sum	Udekket investeringsregnskapet	0	0
25990	Kapitalkonto		
25990000	Kapitalkonto (hovedkonto)	-3 850 892 080	-3 563 137 574
25990001	Aktivering av fast eiendom	0	-882 585
25990002	Aktivering av varige driftsmidler	0	-634 891 488
25990003	Kjøp av aksjer og andeler	0	-69 338 060
25990004	Utlån sosialavdelingen	0	-1 896 497
25990006	Avdrag på utlån sosialavdelingen	0	1 323 908
25990007	Avskrivning på utlån	0	103 429
25990008	Nedskrivning aksjer/andeler	0	802 616 148
25990011	Bruk av husbanklån til startlån	0	364 611 939
25990015	Avdrag på andre utlån	0	1 320 000
25990020	Avdrag på innlån	0	-358 810 099
25990021	Andre utlån	0	-15 245 000
25990025	Avskrivning aktiverte anlegg /driftsmidler	0	263 234 530
25990027	Avdrag depositum	0	3 519
25990028	Utlån startlån	0	-364 611 939
25990029	Avdrag på startlån	0	149 170 238
25990034	Kapitalkonto DKP	0	-157 574 325
25990035	Kapitalkonto KLP	0	-162 884 483
25990036	Kapitalkonto SPK	0	-132 885 478
25990037	Bruk av konserninterne lån	0	462 628 786
Sum	Kapitalkonto	-3 850 892 080	-3 417 145 031

Sum	Egenkapital	-5 109 039 796	-4 289 543 239
Sum	EGENKAPITAL OG GJELD	-21 074 488 480	-19 411 206 635
29100	Memoriakonti for ubrukte lånemidler		
29100001	Lån Husbanken til utlån Startlån	140 614 126	62 952 771
29100002	Andre ubrukte lånemidler	0	0
Sum	Memoriakonti for ubrukte lånemidler	140 614 126	62 952 771
29200	Andre memoriakonti		
29200001	Konnerud Idrettslag 17.12.1992	8 311 039	8 311 039
29200002	Glassverket Idrettsforening	3 860 000	3 860 000
29210001	Underskudd selvkost byggesak	0	0
29210002	Underskudd selvkost avløp	3 305 789	4 570 497
29210003	Underskudd selvkost vann	0	4 665 534
29210004	Fremførbart underskudd slam	0	0
Sum	Andre memoriakonti	15 476 828	21 407 070
Sum	Memoriakonti	156 090 954	84 359 841
Sum	MEMORIAKONTI	156 090 954	84 359 841